

CAZKEDİŞİ

ŞİİRLİ KÜLTÜR DERGİSİ

Milattan bin yıl önce kadardı; dün akşam, İstiklal Mahallesi'nde çöpleri karıştırırken atıştırarak hayal artıkları ararken ben, Eşşek Ali'nin Meyhanesi'nin önünde, şahidim ki zifiri karanlık bir Pergamon hayaleti kulağına fısıldamıştı Hüsnü'nün;

Delice Zeytin

Elbet sen de güzel olacaksın küçüğüm/Aşk güzel ediyor her şeyi/Kaşların gözlerin ne güzel, bakışın ne güzel/Dert savrulur sevda toplar çiçeği/Bak bu ışık senin ışığın/Dallarına ay doğmuş, delice delice zeytin/Bu bahar yine gelin olacak/Omuzunda yeşil bir duvak, delice delice zeytin.

Hüsnü Arkan

Sayı 27

Ayşe Özgür Aydoğan
Bahtiyar Kaymak
Deniz Pınar
Devrim Dikkaya
Emin Kaya
Emrullah Şekerci
Engin Turgut
Erkan Karakiraz
Erkut Tokman
Filiz Kalkışım Çolak
Gökçe Süvari
Gönül Tokayeva
Halim Yazıcı
Halit Payza
Hülya Deniz Ünal
Hüsnü Arkan
İlyä Yaraş
M. Mazhar Alphan
M. Özgür Mutlu
Mehmet Faruk Habiboğlu
Melih Elhan
Mesut Kara
Muharrem Sönmez
Nursel Güler
Oğuz Demir
Onur Çalı
Onur Koca
Osman Özenbaş
Sarp Keskiner
Sencer Başat
Süreyya Ş. Aydınhan
Tamer Gülbek
Ümit Yıldırım
Volkan Tepe
Yusuf Ferhat

"Herkes'e aidim ve kimseye ait değilim; siz gelmeden önce de buradaydım, siz gittikten sonra da burada olacağım."

Homeros / İlyada Destanı. #ZeytinimeDokunma

İllüstrasyon: Oğuz Demir

“MİNERVA’NIN BAYKUŞU ANCAK GÜN BATARKEN UÇMAYA BAŞLAR”

Halim Yazıcı’yla Söyleşi

Halit PAYZA- *Her Aşk Bir Ay Taşır Alnında* (1), büyük boy 1081 sayfa. 1982-2020 yılları arasında yazdığınız on dört şiir kitabından oluşuyor. ‘*O Güzel Narin Gelin*’, ‘*Cevahir Kalbiyle Dolunay*’, ‘*Aşk Cazdır*’, ‘*Beyaz Atların Yelesinde*’, ‘*Âşikhava Sineması*’, ‘*İpektin*’, ‘*Küçük Taşlar İklimi*’, ‘*Küçük Bir Harf*’, ‘*Avluda Kuş Sesleri*’, ‘*Kuş Oyunları*’, ‘*İyi Kediler Çocuklar*’, *Berber ve Solo Ölümler*’, *Ay Sokağı Çıkmazı*’, ‘*Sarı Bana Gökyüzü*’. Bunlar kitaplarınıza verdiğiniz isimler. Ayrıca bunlara ek olarak, ‘*Sona Beş Kala*’ başlığı altında beş şiiri *Her Aşk Bir Ay Taşır Alnında*’ya ekliyor.

Kuşku yok ki her kitap, kitaplarda yer alan her şiir yazınsal olarak bütüncül ya da her şiir ayrı değer-

lendirilerek yorumlanabilir, üzerine yazılabilir. Dahası her şiir yine kendi bütünlüğü ve şiirdeki dizeler gözetilerek yazılabilir. Bütüncül, tekil ya da dize Marksist eleştiri, feminist eleştiri, dilbilimsel eleştiri, göstergebilimsel eleştiri, psikanalitik eleştiri vs. teknikleriyle de incelenebilir. İster nesnel, ister öznel olsun yazınsal türler, ona yaklaşmanın Marks’ın tanımladığı gibi bilincimizi oluşturan yaşamımız olduğundan bildiğimiz, yaşadığımız kadardır. Karşıt bir anlatımla bilincimizi oluşturan yaşamımız değil, yaşamımızı oluşturan bilincimiz olsaydı her şey çok daha kolay olurdu. Bu durumda hepimiz kadiri mutlak yaratıcılar olur, her şeyi duyan, bilen ve her şeyi

yapmaya muktedir varlıklar olurduk.

İsterseniz buradan başlayalım. Şiir çözümlenmeli mi? Şiir eleştirilmeli mi? Şiir anlaşılmalı mı? Gerçekçi mi olmalı, hayalci mi? Sezdimek yeter mi, yoksa ifadesiz, duygusuz mu olmalı? Nesnel mi öznel mi olmalı? Şiir ahmaklar için mi, ahmak olmayanlar için mi, yoksa her ikisini de mi içermeli? Halim Yazıcı'nın Pablo Neruda'dan epigraf olarak alıntılıdığı gibi "Gerçekçi olmayan bir şair ölüdür. Yalnızca gerçekçi olan şair de ölüdür. Tümüyle mantık dışı olan bir şairi anlayan bir tek kendisi ve sevgilisidir; bu çok acıdır. Baştan aşağı mantık olan bir şairi ahmaklar anlayacaktır. Bu da korkunç acıdır." Acı, acı olmayanın içinde var, yaşamak ölmenin öncülü, kendinden öncenin öncülü kendinden sonranın ardılı. Acı olmasa, acı olmayan tanımlanabilir mi? İyi nedir, kötü nedir, biri eksik olsa diğeri anlamı kalır mı? Genelden başlayalım, öznele varırız. Ama ilk soru için bu kadar karmaşa yeterli, ne dersiniz?

Halim YAZICI- "Şiir çözümlenmeli mi? Şiir eleştirilmeli mi? Şiir anlaşılmalı mı? Gerçekçi mi olmalı, hayalci mi? Sezdimek yeter mi, yoksa ifadesiz, duygusuz mu olmalı? Nesnel mi, öznel mi olmalı? Şiir ahmaklar için mi, ahmak olmayanlar için mi? Yoksa her ikisini de mi içermeli?"

Sorular, sorular, sorular... Deli sorular hayatımızda!... Acılar, hayatlar, hayatlar, acılar, yeniden acılar ve hayatlar...

Belki de hiçbiri. Tekmili bir arada da olabilir. Sonu yok bu soruların, yorumların, hayatların ve dizelerin sonu yok, olmaz da.

Neyin sonu var peki? Sonsuzluğun sonu var mı dersiniz? Dizenin sonu nerde başlar dersiniz? Ömrün sonunda mı? Ana rahminden çıkar çıkmaz mı?

Son söz yerine ilk söze öncelik vermek istersem:

Şair, yazar ve atar sokağa. Doğurur ve atar kucağına sokağın. Sokak, ya emzirir dizeleri, ya da ölür dizeler sevgisizlikten ve ilgisizlikten.

Gerçekten ölür mü dize?

Ya çemberin içindedesinizdir, ya da dışında.

Şairin hayatı çözümlenirse, şiiri de çözümlenir. Peki, buna gerek var mı? Şairin hayatını, şiirini, dizelerini çözümlenmeye gerek var mı? Neden uğraşır insanlar bir insanın hayatını çözümlenmeye? Çünkü onu sokakta bulmuşlardır ve artık şaire ait olmaktan çıkmıştır dizeleri, imgeleri. Ömrü şairin, kendisinden çıkıp başka dünyalara, insanlara, sokaklara yekini gider, ya kucaklar onları sımsıcak veya çırılçıplak kalır, kucaklayamaz.

Yaşadığı hayatın toplamı, kırılma noktaları, zulasında sakladığı dağları, uçurumları, uçurumsuzlukları, kelimelerinin ve dizelerinin yaratılmasına neden olan beynindeki ve/veya hayal gücünün gümbürtüsü / sessizliği, sonsuz enerjisini tetikler imge denen sihirbazı şairin.

Hepsi bu sihrin kılcal damarlarında gizlidir.

Avucunuzun içine alırsınız bu kılcal damarları, doğayı, insanı, toprağı ve ateşi, suyun derin düş dünyasını, içinize aktarır, sindirirsiniz ne varsa sizi ve dizenizi tetikleyen ömrünüzü yeniden ısıtmaya çalıştığınız ruhunuzda... Ve kendi haline bırakırsınız sessizce bu çoğunluk haritasını ömrünüzün. Sizi götürecektir hepsi de el ele tutuşarak imgenin tutuştuğu o kutsal bilinmeze... Şiire...

Akıcı olmayan, duru suyun ve sakin rüzgârın söyleyeceği ne çok şey var değil mi dizelerinizin kalbine?

Çılgınca esen deli rüzgârın ve her önüne geleni yıkıp geçen hırçın suyun, dalgaların da kulağınızda fısıldayacağı binlerce öyküyü, acıyı ve anıyı duyumsuyorsunuz değil mi bu cehennem karmaşasının ortasında?

İşte onların hepsi az sonra ve aniden bir araya gelecekler, kalbinizin pır pır eden çarpınışlarını, ellerinizin titremesini, boğazınızın düğümlenmesini, şiirinizin, dizelerinizin dizlerinin bağının çözülmesine neden olacaklar ve ilk şiiri tetikleyecek olan imgeyi kalbinize tutuşturacaklardır. Şiir, onu kim yazıyorsa, onun içindir... o'dur.

Şiir, onu kim okuyorsa, onun içindir... o'dur.

Hayatımızı nasıl yaşıyorsak, nasıl nefes alıyorsak, alamıyorsak, ayrılıyor ve yıkılıyor, acıtıyor ve acıyorsa derinlerde bir yerlerimiz.

İşte tüm bu olup bitenlerin ardından bakakalan sadece, şairin emzirdiği incelikli bir hayattan başkaca bir şey değildir geriye kalan bu damıtılandan.

Hayat dediğimiz, şiir dediğimiz “O Güzel Narin Gelin”den başka bir şey değildir.

Halit PAYZA- Victor Hugo, Notre Dame’ın Kamburu’nda Regnier’in bir sözüne gönderme yapar: “Her türden insan, şairlerin peşinden gider. Tıpkı baykuşların ardından çığlık atarak giden öteğenler gibi.” Baykuş ve öteğen simge olmalı. Baykuş gecenin yırtıcı kuşlarındadır. Şairler de öyle, sözün yazıya döküldüğünde dizelerin, kıtaların, şamanların, büyücü kralların silahı olması gibi. Çok korkulmuş olmalı. Ayrıca biliniyor, mor ışık görüntüsüne sahip olan tek kuş türüdür. Rod hücreleri, en küçük bir ışığı bile kimyasal bir sinyale çevirdiğinden, insanın sadece bir ışık parıltısını fark ettiği yerde baykuş buradaki cismi bütün ayrıntılarıyla eksiksiz görür. Mavi rengi görebilen tek kuş türü baykuştur. Şairler de öyle olmalı. Işık parıltısını dizelerine taşırlar, dizeler, kıtalar, serbest ya da değil fosforla karanlıkta bile aydınlanır, aydınlatır. Baykuşların mavi rengi görebilen tek kuş türü olması gibi, kimselerin görmediği renkleri görebilenlerdir şairler. Zifiri karanlıkta da, gecenin sessizliğinde de yere düşen iğnenin sesini bile işitebilen baykuşlar gibi, ozanlar, şairler, dizelerin geleceğini önceden işitebilirler, akıllarıyla, sezgileriyle, bilinçleriyle yaparlar bunu. (Düzyazıcılar da elbet, haksızlık etmek istemem.)

Hegel, Hukuk Felsefesi’nde “Minerva’nın baykuşu ancak karanlık çöktükten sonra uçar” der. Yunan mitolojisindeki Athena’nın, Roma mitolojisindeki karşılığı Minerva’dır. Athena ya da aynı anlama gelmek üzere Minerva, Etrüsk mitolojisindeki hikmet, akıl, savaş, sanat, okul ve ticaret tanrıçasıdır. Yunan mitolojisinde de -Athena- zekâ, sanat, strateji, ilham ve barış tanrıçası olarak

geçer. Mızrak savaşı, zeytin dalı barışı, gök gözlü baykuş da bilgeliği temsil eder. Atina, Athena’nın kentidir. Öte yandan kötü bir şöhreti vardır Anadolu mitolojisinde. Akhalar’dan yanadır, Truva savaşında Akhaların yardımına koşar, kent yakılıp yıkılmasına, Truvalıların kesilip biçilmesine neden olacak tahta atın yapılmasına yardım etmiştir.

Hegel, “Dünyanın nasıl olması gerektiğini öğrenmek iddiası üzerine bir söz daha söyleyelim” der, Nedir o söz? Şu: “Felsefe bu konuda daima geç kalır. Dünyanın düşüncesi olarak felsefe, ancak realite oluşum sürecini işleyip bitirmiş olduğu zaman ortaya çıkar. Kavramın öğrettiğini tarih aynı zorunlulukla gösterir. Ancak varlıkların olgunluk çağındadır ki, ideal reelin karşısında boy gösterir ve aynı dünyayı, cevheri içinde kavradıktan sonra, onu bir fikirler âlemi şeklinde yeniden inşa eder. Felsefenin soluk rengi solgun zemine vurduğu zaman, hayatın tezahürü ihtiyarlık günlerini tamamlıyor demektir. Felsefenin soluk rengiyle o gençleştirilemez, sadece bilenebilir.” Ve sonra o söz gelir ardından: “Minerva’nın baykuşu, ancak gün batarken uçmaya başlar.”

Ascalaphus veya Askalaphos’tan da söz etmek gerekir. Yunan mitolojisinde Acheron ve Orphne’nin oğlu, Askalaphos Hades’in bağcılarında biridir Ascalaphus. Ağzından Persephone’un Hades’le nar yediğini kaçırır. Dilini tutmadığı için baykuşa dönüştürülerek cezalandırılır. Ondan sonra Hades’e hizmet eder, onun kuşu olur.

İyi şairler, Minerva’nın Baykuşu gibidirler, zekâ, sanat, strateji, ilham ve barış getirirler yeryüzüne. Kötü şairler yakılıp yıkılmada, kesip biçmede hünerlidirler. Bilmem aynı kanıda mısınız? Ayrıca şairler de felsefe gibi geç kalan mıdır? Olaylar olup bittikten sonra mı, olmadan mı varlıklarını duyumsatırlar? Şiirin de rengi soluk mudur yoksa? Şairler Minerva’nın baykuşu gibi gün batarken mi uçmaya başlarlar, yoksa hep mi uçmaktadırlar?

Halim YAZICI- Hugo'nun dediği gibi, her türden insan, şairlerin peşinden gitmesi gibi, zifiri karanlıkta yere düşen iğnenin sesini duyan şairlerin de her türden insanın peşinden gittiği gerçeği doğrudur. Tıpkı, şairlerin de her türden insanın peşi sıra gittiği gerçeği gibi. Şair gider, ışık çeker onu çünkü. Karanlığın da çektiği gibi. Şair, karanlığın da peşinden gider.

Yeter ki, karanlığın dehlizlerinde şairi tetikleyen bir aykırılık görsün gözleri zifiri kanlığın içinde.

Ve hatta bırakın her türden insanın peşinden gitmesini şairlerin, her türden kalbini tetikleyen titreşimin, rüzgârın kıvrımını, kımıldayan bir fesleğen yaprağının sessizliğini duyanlardır onlar.

Kıyam günlerini hazırlayanlar, yakıp yıkanlar, kalplerinde kötülüğün tohumunu eken, büyütüp yeşerten, onu çocukların geleceğine ve narin kaşlarına sürme niyetine çekip, güzel yüzünü insanlığın kanatanlar, karartanlardır.

Kötülüğün tarihi, sevgisizliğin, ihtirasın, hırs ve bencilliğin ve insan onurunu ayaklar altına alanların tarihi, insanlığın tarihi kadar eskidir.

Kocaman adamlar, kocaman koltuklarından kalmadan / kalkarak, kocaman kelimeleri ağızlarındaki ölü kelimelerle birleştirerek kurdukları cümlelerin altında kalmaya mahkûmdurlar.

Onlar, haklı olarak sizin altını çizdiğiniz, Minerva'nın dediği gibi yıkıcıdır, çünkü kendilerinin kurduğu kelimelerin dışında kelime, dizelerin dışında dize, sevdiklerini sandıkları günlük sevgileri dışında sevgi tanımazlar. Bu hallerinin en kötü ve inanılması zor hali de, tüm bunları eylerken, şatafatlı büyük sözlerinin ve ışıltılı maskeli balolarının ve de karanlık surlarının arkasına saklanma becerilerine sahip olmalarıdır.

Bu yüzden yüzleri ne gün ışığında ne de karanlıkta seçilemezler.

Siyah/flu bulutlar gibidirler.

Onlar, yağmurdan sonra kafanızda ışıltısını yaktığınız ebemkuşağını, eğer bir gün eksik renkli görürseniz, o eksik rengi çalan vandallardır.

Onlar, çocukların ellerinden ebemkuşağının son rengini çalan hırsızlardır.

Kötü insanlar, kör kalpleriyle görmezler sadeliği,

sessizliğini ve küçük harflerle yazılan şiirini ömrümü-zün. Görmezden gelip, egemenliğini kurmak adına tek başlıklarının, her yolu mubah sayan yıkıcılar, bu uğurda en yakın dostunu bile kör kuyulara attıklar, eski/yeni bir cümleyle, son tahlilde "kötü insanlar"dır. Keserler, biçerler, paslı kör makaslarla dostluğu oyarlar, yok sayarlar... diye düşünürlerken, birden yok olurlar şiirin sessiz gümbürtüsü içinde, sakin sularında onun.

Yok oluş yoluna yuvarlanırlar sessizce. Tıpkı kayan yıldızlar gibidir onlar. Ve birden parlar, kocaman olur ışıkları ve kocaman ışıklarını saçarak aniden veya yavaşça kayıp giderler sonsuzluğunda şiirin derinliğinde.

Kurdukları dizeler ve yaşam biçimi, çünkü samimi, içten ve sadelikten yoksundur.

Yamalı bir bohça gibidir hayatları ve kurdukları ve kuracakları dizeler. Teğelin bir ucundan tutarsanız, ellerindeki yamalı bohça çözülüp gider, sadece bir tutam bez parçası kalır. Çünkü kurulan dizeler, eklektik ve doğasından insanın, onun sevgisinden ve içtenliğinden, alçak gönüllüğünden insanın uzaktır, cümle kelimeleriyle birlikte. Bu halleri, açığa çıkarır içtensizliklerini ruhlarının.

Çünkü onlar için varsa yoksa yanıp sönen sahnelerin ışıklarıdır önemli olan, şiirin değil.

Minerva'nın baykuşunu çok sevdim bu arada...

"Mavi rengi görebilen tek kuş türü baykuştur. Şairler de öyle olmalı. Işık parıltısını dizelerine taşırlar, dizeler, kıtalar, serbest ya da değil fosforla karanlıkta bile aydınlanır, aydınlatır. Baykuşların mavi rengi görebilen tek kuş türü olması gibi, kimselerin görmediği renkleri görebilenlerdir şairler. Zifiri karanlıkta da, gecenin sessizliğinde de yere düşen iğnenin sesini bile işitebilen baykuşlar gibi, ozanlar, şairler, dizelerin geleceğini önceden işitebilirler, akıllarıyla, sezgileriyle, bilinçleriyle yaparlar bunu."

Nasıl imza atılmaz bu metaforun altına. İmza değil, yaşam biçimini bile atmalıdır şair, bu mor baykuşun kalbinin her atışının altına.

Olay, olur, geçer gider. Hayat, olur, geçer gider. Çiçek, açar, geçer gider.

Şiir, olur, geçmez gitmez.

Şiiri oluşturan “şey”, şairi oluşturan “şey”dir. Şairi oluşturan “şey”in şiiri oluşturan “şey” olduğu gibi.

Şiirin diyalektiğini, tersten okumak gerekir, belki de.

Şiir, esasen tersten okunan/yazılan eytişimden başka bir şey değildir.

Annelerimizin kaşkol örerken yün ipliğini ters/yüz eden “haroşa”nın o güzel heyecanını anımsayın.

Şiir de öyle. Her şeyi altüst eder, sırasıyla önce imgeyi ve dizeyi, sonra da topyekûn kendisini ters / yüz etmesi gibidir hayatın ipliğini, bir dizeyi diğerine bağlar, uzar gider ucunda ömür yumağının.

Şairler, kalp atışlarının değil, çırpınışlarının esiridirler. Umulmadık zamanlarda, umulmadık yerlerde kalplerinin pır pır eden titreşimlerini tetikleyen ne varsa, o’nu hissettikleri an, şimşek hızıyla çakan bir kelime bir cümleye, bir cümle ise bir dizeye gebe kalmaya başlar, imge delisinin rahminde.

Cümle dediğimiz metafor, onun kız kardeşidir.

Cümle, dizenin en çıplak, en korumasız hali, gelin halidir ömrümüzün.

İşte bu yüzden olaylar başlamadan önce değil, başladıktan sonra, tetik çekildikten, yara alındıktan, ayrılık başladıktan, saç teli döküldükten, sandal battıktan, civciv yumurtadan çıktıktan sonra düşer rahmine şiirin dize.

Minerva’nın o mor baykuşu, kanatlarını ne zaman çırpacağını ancak kendisi bilir. Çünkü şiirin kanatlarının içinde gizlenen enerji, teleğinin ince ruhlu kılcal damarlarındaki derinliklerinde gizlidir. Şairin dalgıç ruhuna şimşek hızıyla düşen düş kırıklığının ne zaman yıkıma neden olacağını ancak onu besleyen damarlarının içinde akmakta olan kutsal düş gücü, “dizeyi tetikleyen güç” belirleyecektir. Yine de tüm bu olup bitenlerin farkında olmayan gece kendi hükümdarlığını alacakaranlığının efsanesi içinde, flu gözlü şamanların ve büyücülerin gücüne teslim eder tüm benliğini sessizce. Bu sessizlik, sevgili mor baykuşun kanatlarının kımıltısıyla ruh bulur akşamın derinliğinde. Ve şairin şimşeginde, dizenin tohumları atılır istesenez de istemesenez de.

Halit PAYZA- Hugo’yla devam edelim. Notre Dame’ın başdiyakozu Claude Frollo hücrelerine çekilmiş el yazması kitaplarını karıştırırken gelen konuğu Jacques Coictier’e “*Ne yazık ki bu, şunu öldürecek*” der. Bu dediği masasının üzerinde açık duran el yazması olmayan, matbaada basılmış Pierre Lambard’ın yazdığı kitaptır. Şu ise sol eliyle gösterdiği Notre Dame’dır. Peki, bu ne demek? Basılı bir kitap, bir kiliseyi, bir katedrali, bir manastırı, nasıl öldürebilir? Frollo devam eder “*Ne yazık! Küçükler büyüklerin üstesinden geliyorlar, Nil sıçanı, timsahı, kılıçbalığı balınayı öldürüyor, kitap da yapıyı öldürecek.*”

Hugo araya giriyor. Kitapta bunu hep yapıyor. Romana ilişkin olguları anlatırken birden araya giriyor ve kitapta en değerli bölümler diye nitelendirebileceğim görüşlerini bir makale, bir deneme, bir söylev gibi aktarmaya başlıyor. “*Bize göre*” diyor Hugo, “*bu düşüncenin iki anlamı vardı. Öncelikle bir papaza aitti. Ruhban sınıfının yeni bir buluş olan matbaa karşısındaki korkusunu, din adamanın Gutenberg’in ışıklar saçan baskı makinesi karşısındaki paniğini ve göz kamaşmasını yansıtıyordu.*” Aynı paragrafta biraz ötede şunları da yazıyor Hugo, “*Bu, şimdiden özgürleşen insanlığın uğultusunu ve hareketlenmesini işiten, gelecekte aklın inancın mezarını kazacağını, düşüncenin imanı tahtından indireceğini (...)*öngören kahinin çığlığıydı. Basın yüzünden gaz haline dönüşen insan düşüncesinin teokrasinin havuzundan buharlaşacağını sezen filozofun tahminiydi. Tunçtan koçbaşını inceleyip, ‘Kule yıkılacak,’ diyen askerinin korkusuydu. Bu gelişme bir gücün yerini diğerinin alacağı, basının kiliseyi öldüreceği anlamına geliyordu.” Hugo bir ikinci anlam daha yüklüyor, “*Bir sanatın,*” diyor, “*diğerini tahtından indireceğini, matbaanın mimariyi öldüreceğini ifade ediyordu.*” Hugo yirmi sekiz sayfa boyunca bu tezini kanıtlamak için çabalıyor.

Bu kusursuz bir öngörü, Hugo için Çağdaş Cassandra diyebilirim, yabana atılır bir öngörü değildir.

Gutenberg'in ışıklar saçan baskı makinesi evrildi, bugün çok daha çağdaş teknikler, gelişmiş makineler var. Ruhban sınıfının Hugo'nun sözünü ettiği gibi böyle bir korkusu var mı? İnsan gerçekten özgürleşebildi mi? Akıl dogmaları aşmaya 'muktedir' mi? Bunun için şiir ne yapabilir? Şiir sanatının böyle bir gücü olmalı mı?

Halim YAZICI- Ruhban sınıfı, uzun yıllardan bu yana, toplumun ışığının karşısında karanlık güçlerini ve çatık kaşlarını, sevgisizliğini, insanı azaltan, ölümü kutsayan, egemenlik anlayışını acımasızca sürdüren olarak, yazının kalıcı olması öznesini bir bıçak gibi kesip atmakta hünerlidir.

Bu korku, dün de vardı, bugün de var, yarın da olacak. Çünkü doğanın kaçınılmaz diyalektiği, görünmez bir el olarak bunu sağlayacak.

Hugo'nun dediği; *"Ruhban sınıfının yeni bir buluş olan matbaa karşısındaki korkusunu, din adamanın Gutenberg'in ışıklar saçan baskı makinesi karşısındaki paniğini ve göz kamaşmasını yansıtıyordu."* saptaması, hiç de eskimeyen bir sav günümüzde de.

Ruhban sınıfı, yazılarımızı, ister puntaların harf harf saklanan ahşap kutulardan birer birer alınıp, kurşun kalplerinin tek tek sıralandığı, her bir cümlelerin /dizenin ayrı ayrı oluşturulduğu ve her sayfanın ayrı ayrı çoğaltıldığı ve elle dizilip hurufat kokuları arasında olsun, ister günümüz lazer teknolojisinin ışık hızıyla saniyenin binde bir zamanında dünyanın öbür ucuna ulaştırıldığı teknolojiyle üretilen yazılarımızla, gelecek kuşaklara bırakılan ve kalıcı aydınlanmanın ışığını ve bilginin gücünü yok saymak adına ne varsa onu yapmayı sürdürecektir.

Bu korku, dün de vardı, bugün de var, yarın da olacak. Çünkü aydınlanma, çünkü bir çocuğun mavi kaşlı gülüşü, çünkü kekik kokularının güzel hüznü bu kor-

kunun üstesinden dün ve bugün geldiği gibi, yarın da gelecektir. Yanı sıra doğa, sessiz ırmakların uğultusunda ve ormanların uykusunda, insanın pır pır atan ince kalbinde beslenmeye devam edecek, taşların kimsesiz kimliklerini aralayarak insan öznesinin acısını aralayıp şiirin öz suyunu damıtmaya kararlılıkla devam edecektir.

İnsanın özgürleşebilmesi, ruhunu, fiziğini ve varlığının tüm doğasını, doğanın kucağına bırakmasının sessiz gizli gücünde yatar.

Bu bir tür arınmadır. Bencillikten, ikiyüzlülükten ve benmerkezci günlük çıkar ilişkilerinden sıyrılıp, insanın iç ve dış dünyası ile samimiyetle yüzleşmesiyle doğru orantılıdır.

İnsanın özgürleşmesini sağlayan güç, bu iç hesaplaşma doğrultusunda alacağı kararın özgül ağırlığındadır.

Şiir denen şey, sadeliğin ve zarafetin asaletinde, bir köpeğin asaletinde gizlidir.

Bu gizli güç, insan evrenini sarmalayan tüm etkileşim alanlarını ve insan doğasında üretilen kelime ve tüm algıları tetikleyen iç ritim, imge ve ses yapısındaki titreşimlerin toplamı sayesinde görünür olur, şiir olur.

Aklın dogmalarını ve insanın özgürleşmesini ancak şiirle aşabiliriz.

"Şiirin böyle bir gücü olmalı mıdır?" sorusundan ziyade, şiirin kaynağında ve doğasında olan ve içinde olağan kişiliğiyle gizlenen güzel gücü, şiiri var eden gücüdür.

İnsan, bir bütün olarak elbette özgürleşmedi, özgürleşemedi. Kendimize yarattığımız küçük dünyalarımızda, onun içine kapatılan fanuslarda, suni teneffüsle nefes alan ruhlar olarak yaşatıyoruz, yaşamaktayız. Bireysel olarak yırtmaya çalıştığımız bireysel bağımsızlık düşü, toplumsal bağımsızlığa dönüşmedi, dönüştürülmedi. Düşün perdelerimizin kalın kıvrımları arasında yok olan ömrümüzse çırpınır durur yılların döngüsüyle.

Akil denen "şey" ise, tek başına dogmaları aşmaya muktedir değildir. Tek başına yön, tek bellek, tek mantıksal dürtü ayın karanlık yüzüyle mücadele et-

meye yeterli değildir. Doğanın eşsiz bilgeliği karşısında, insan ne ki! Belki karıncanın bir kılcal damarı. Ama damarı!

Şiir denilen akılsız güçlü dünya, mantığın imar etmeye çalıştığı ne varsa hepsini topyekun inkar edip, kendi dünyasını kendi doğal kurallarıyla yeni baştan kurar. Bu işi yaparken de ne bir kimseden ne de bir başka varoluştan icazet almaz.

Şiirin bu içgüdüsel gücü, kendinden önce var olan ve olacak olan tüm doğmaları yıkar, altüst eder. Üstesinden de gelir, dikkatlice içinize sindirdiğinizde bunu fark edersiniz sessizce. Bağıra çağıra yapmaz bu altüst oluş serüvenini.

Şiirin gücünün şöyle veya böyle bir biçimde olması ve veya olmaması mantık döngüsü içinde değil, şiirin iç ve gizli dinamikleriyle mümkündür. Bu iç ve gizli dinamikler, şairin hayatı, algısı, doğası, evrimi ve o'na ait tüm maddi ve manevi dünyanın kılcal damarlarında saklı ve yüklüdür.

Şiirin böyle bir gücünün olup olmaması değil, şairin için için içinde emzirdiği, yaşadığı, yaşattığı ve doğasında var olan bu doğal gücün kıvılcımlarının toplamında birikmektedir ömrü.

Ve bu doğal güç, günü ve yarını oluşturan güçtür.

En azından insanın ve şiirin öyle...

Halit PAYZA- 'Otobiyografi' üç dizeden oluşuyor. "hep acılar içinde geçti hayatım / nasıl kör bir dilenci geçerse /tren tünelinden." Kimi kez tek bir tümce bile bütün bir yaşamı özetlemeye yeter. O üç dize bir otobiyografiyi imliyorsa ve şair bu ömrü acılar içinde geçirdiğini söylüyorsa, o bütün bir ömürdür. Acı, haz karşıtıdır. Arthur Schopenhauer "*Büyük acılar daha önemsizlerinin hissedilmesini engeller ve tersine, büyük acıların yokluğunda en küçük dertler ve sıkıntılar bile bize büyük acı verir*" der. Ne var ki Dostoyevski aynı kanıda değildir. "*Acıda hazların en tatlısı saklıdır*" görüşündedir. Schopenhauer gibi bir acı mı, yoksa Dostoyevski'nin dediği gibi bir acı mı ömrünüz?

Kaldı ki kör imgesi yoksunluğun ötesinde başka bir yoksunluğu da içeriyor. Tünel karanlık, tren içindeki kör de görmek duyusundan yoksun. Yine Schopenhauer, Dostoyevski ayırımına varıyoruz. Kör'ün bütün yaşamı yitirdiğinden duyduğu acıyı içerir, ancak kör tüneldeki karanlığı fak edemez. Kör karanlıklar içindedir ancak tüneldeki karanlığı bilmez, bildiği tek karanlık sahip olduğu karanlıktır. Bir çıkış yolu, tünelin ucunda bir ışık beklentinizi yitirdiniz mi? 'Sonat'ta da ay ışığı ve gece var, ne var ki kızın gözleri yine hüznü... Görme olgusu, şiirlerinizde çokça yer alıyor, 'Gözeneklerinde Yüreğimin'de Bakırçay'a göz kırpışından, katil gözbebeklerinden söz ediliyor. 'Ben istasyonlarda trenler beklerim'de yine göz var. Diyorsunuz ki 'mesela hâlâ silah gibi / özlüyorsa gözleri gözlerim.' Başka örnekler de var, 'bitmeyen şiir'de körüm belki' yine göz, görememe duygusu, görememek ışıktan yoksunluktur, gören göz de ışsızlıkta kördür. Yine de gözleri sağlam olan da kimi kez gözünün önündeki gerçekleri göremez. 'Senin şiirini söylemek istemiyorum' diyorsunuz, Her Aşk Bir Ay Taşır Alnında'da acı içinde geçen yaşamınızdan damıttıklarınız var. Söylemek istediğiniz şiiri Her Aşk Bir Ay Taşır Alnında'da yer alan şiirlerinizde söyleyebildiniz mi? Dahası kimin şiirini söylemek isterdiniz? Bundan sonra söylemeye ya da söylememeye devam edecek misiniz? Napolyon Bonaparte acı çekmenin ölmekten daha çok cesaret istediğini söyler. Halim Yazıcı 'hep acılar içinde geçti hayatım' derken yakınmanın ötesinde, acılara katlanarak cesaretli olduğunu mu söylemek ister? William Blake, acının fazlasının güldürdüğünü, neşenin fazlasının ise ağlattığını söyler. Karl Barth'ın söyledikleri çok daha ilginç. Şöyle diyor: "*İnsanlar acı çekerler ama bunu değil başkalarına, kendilerine bile itiraf etmemek için canla başla direnirler. Hiç acı çekmiyormuş gibi -ki bu onların saklanma noktasıdır.*"

Sizin acınız nasıl bir acı?

Halim YAZICI- İlk kitabım “O Güzel Narin Gelin”, 1982’de Veysel Çolak’ın editörlüğü ve Ahmet Say’ın Yayın Yönetmenliğinde, Türkiye Yazıları Yayınları’nca yayınlandı. Her iki dostum da kitapta bir özgeçmişin olmasında yarar var demişti. Ancak bu birkaç dizinin yeterli olduğu kanısına vardık kendiliğinden.

Bu minik şiire gelince, 70’li yılların ortaları, sonu kaos, ölüm yıllarıydı. Her şey bir ressamın fırçasından çıkmış sadece flu renklerin hakim olduğu tablo gibiydi. Ve üstelik biz bunun farkında değildik. Ardından gelen 80’li yıllar, sevdiklerimi peşi sıra kaybettim kapkara yıllardı.

Yıllardan ve onların getirdiği damıtılan acılardan etkilenmemek elde değildi. Planlanmış, koordine edilmiş bir etki değildi bu elbette. Kendiliğinden akmakta olan bir nehrin kıvrılan dalları gibi doğaldı yaşananlar. Doğaldı diyorum, çünkü önünde durmak imkânsızdı bu olup bitenin.

Bir çiçeği görüyorsunuz, farkına varıyorsunuz, hissediyorsunuz. Başka biri görmüyor, farkına varmıyor, hissetmiyor. Üstelik ezip geçiyor ve bunu çoğu zaman da bilerek, göstere göstere yapıyor. Sizin daha çok acı çekmenizi istiyor ve sağlıyor bunu da. Siz, çocuk ruhunuzla, çırılçıplak öylece, ardından çaresiz bakakalıyorsunuz, hangi dağ hangi ölümü, hangi nehri saklıyor diye.

Bu ruh halini en iyi anlatan duygu sanırım karanlıktı. Ve bunun da elbette farkında olmadan kaleme almışım bu dizeleri.

Zaten, hemen hemen tüm şiirlerimi farkında olmadan yazdım, yazıyorum diyebilirim. Farkında olmadan diyorum, çünkü planladığım bir şey değil şiir. Konusu, yapısı, kurgusu hepsi de bilincimin dışında oluşan bir sürecin yansıması. Bu sürecin veya düşüncemin doğruluğu yanlışlığı hiç umurumda değil.

Neyi nasıl yaşıyorsam, öyle yazıyorum. Bir kelime, bir düş, sokakta konuşurken duyduğum bir ses, gecenin bir vaktinde okşadığım bir kedinin kirpiği olsun, yeterli oluyor. Yeter ki, içimde emzirmekte olduğum dünyama renk, ritim, duygu olarak ışık versin.

İşte yaşadığım acıların toplamı, hiç olmazsa o zaman dilimindeki toplamı, zaten görmediğim bir dünyanın karanlık tünelinden geçerken yaşadıklarımın bana dokunuşlarının toplamından ibaret.

Bizim körlüğümüz, kör olduğumuzun bilincinde olarak, bile bile karanlık bir tünelden inatla ve bilerek değil, hayatın seçerek bizi karanlık bir tünelden geçirme eylemine/kararlılığına denk düşmesi gerçeği. Ve bu gerçeği yaşadım, yaşadık. Belki hâlâ yaşamaya devam ediyoruz!

Yaşarken çektiğim acılar toplamı, şiirimin bel kemiğini oluşturur.

Bulutların üzerinde mutluluktan uçarken, leyleklerle seksek oynarken, denizlerin sonsuzluğunu kucaklar-ken pek az şiirim rahmine düşmüştür dünyamın.

Dibi gören kalbim, daha çok şiire yaslanmıştı. Kendisini şiirle onarmaya kalkışmıştır sessiz sedasız, benden habersiz.

Benim acım, işte böyle bir iç ses. Daha doğrusu iç sesimin masalı...

Halit PAYZA- ‘Cevahir Kalbiyle Dolunay’daki şiirler 1984’e kadar yazdığınız şiirlerden oluşuyor. ‘Cevahir Kalbiyle Dolunay’daki şiirleriniz ‘O Güzel Narin Gelin’daki şiirlerden farklılaşmaya başlıyor. Şiirlere ‘kurşun’, ‘tutsak alınan özgürlük’ gibi temalar giriyor. Kitabın epigrafında ‘bir çocuğun / dudaklarından seken kurşun’ dizeleri yer alıyor. Notlar, uzun bir şiir. Notlar’da “bir ay kadar tutmamı engelledi / çiçekleri sevmemi demir parmaklıklar // eğer ki / yine kaçak kitap sokabilmişseniz / okuyorsunuzdur aç kurtlar gibi / yine şu an // gözlerinden öperim / dışarıyı iyi // karanlığa karşı / yerimizdeyiz” diyorsunuz. 1980’li yılların birikimleri bunlar.

Kenan Evren’in başkanlık yaptığı Milli Güvenlik Konseyi, siyasi partileri, sendikaları, dernekleri, sivil toplum örgütlerini kapattı. Partilerin Genel Başkanları, yöneticileri, kimi milletvekilleri tutuklandı. Siyasal çalışma yapmak, siyasi örgüt

kurmak yasaklandı. Yeni bir anayasa yapıldı. Geçici maddelerle, anayasayı ve darbeyi yapanlar kendini koruma zırhı biçtiler. Bilinen rakamlarla beş bin kişi öldü. Altı yüz elli bin kişi gözaltındaydı. Bu rakamın bir milyonuna üzerine çıktığı söyleniyordu. İki de korkunç. Gözaltı süresi doksan gündü. İşkence gündelik olaylardan sayılıyordu. Sıkıyönetim ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinde, iki yüz otuz bin kişi yargılandı. On dört bin kişinin vatandaşlığına son verildi. Otuz bin kişi işkence ve kötü davranışlardan kaçınmak için yurtdışına kaçmak zorunda kaldı. Vatansızlaştırıldılar. Bilinen rakamlarla söylemek gerekiyorsa, yüz yetmiş bir kişi gözaltında öldü. Üç yüz seksen sekiz bin kişiye sakıncalı oldukları gerekçesi ile pasaport verilmedi, yurt dışına çıkışları yasaklandı. Aynı gerekçelerle otuz bin kişi işten çıkarıldı. Bin dört yüz atmış sekiz kişi idama mahkûm edildi. Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne idamların onaylanması için iki yüz elli dokuz kişinin dosyaları gönderildi. Dosyaları onaylanan elli kişi asıldı. Yüz otuz iki bin kitap yakıldı. Bu sayıya evinde kitap yakalamak istemeyenlerin kendi elleriyle yaktıkları, attıkları, gömdükleri dâhil değil.

Dönemin gazetelerinde yürek sızlatan nice öykü var.

Çiçekleri sevmenize engel olan parmaklıklar, sizi aydınlıktan uzak tutan karanlık olarak nitelendirdiğiniz bir ay kadar tutulmanıza neden olanlar 12 Eylül'e ilişkin olmalı. Karanlık yakanızı günümüzde de bırakmıyor sanırım. Sizin bu sürece ilişkin öykünüz nedir?

Halim YAZICI- Karanlığın, peşimizi bırakmaması doğal. Ne kadar içten, çıkarsız ve doğal yaşıyorsak, işte bu gerçek de bu kadar doğal.

1974/78 Yıllarında yaşadığımız üniversite ve gençlik yılları... Hangi zaman diliminin kimin için aydınlanacağı, kimin için söneceği belli olmayan, belli olması belki de istenmeyen bir zaman dilimi.

Hani her şeyin birbirinin içine geçtiği, nedenin sonuç, sonucun neden olduğu, bazı en yakın arkadaşlarımızın en uzak insanlar olduğuna anlayamadığımız, yol gösterenin elinize kelepçe takmaya hazırlanan olduğunu bilmenizin imkânsız olduğu yıllar.

Ama onlardı çiçekleri sevmemize engel olanlar. Aslında öyle olduklarını sanıyorlardı.

Hayallerimizin egemen olduğu, müziğin, devrimin, sevginin, barışın, hücrelerimizde ve damarlarımızda derinlemesine attığı güzel yıllar.

Dergilerin bayrak, bayrakların şiir olduğu yıllar.

Tüm içtenliğimle, yaşamadığım hiçbir şeyi yazmadığımı son derece açık ifade edebilirim.

Tek bir dizem yoktur ki, yaşanmamış olsun.

Yaşamadan yazmış olsaydım, yazdıklarımın samimiyeti yok olur, içtenliği kör olurdu, şiirim kör olur. Eklektik ve ömrümden kopuk ve yamalı bohça gibi olurdu şiirim. Teğelinin bir ucundan çektiğinizde nasıl param paraça olur, dağılırsa bohçanız, dizeleriniz de dağılır gider, un ufak olur hayatınız.

Kâğıttan film olmamıştı Che henüz.

Anons bulvarları, siren yalnızlıklarıydı yaşadıklarımız. Yaşadığım kasabada her yönüyle örnek aldığım ve kasabanın en zeki, en kültürlü gençlerinin arasında olan Kemal ağabeyle bir gün kasabamızın Arnavut taşlı yollarında bir sabah karşılaştığımda, kendisini tanıyamayacağım hiç aklıma gelmezdi. Benim tanıdığım, bildiğim Harun Karadeniz'in arkadaşı olan Kemal ağabey gitmiş, yerine saç sakal karışmış, baktığını göremeyen, gördüğünü anlayamayan, hayata flu bir fanus içinden bakan biri gelmişti yerine. Seslendim, yanına geldim, tanımadı beni. Gözleri bilinmeze çevrilmiş, sonsuzluğa bakar gibiydi. Ki o, Hegel'den Lenin'e, Lenin'den Picasso'ya, Picasso'dan Dadaist şairlere uzanan, Yahya Kemal'den İkinci Yenicileri kucaklayan geniş bir gökkuşağı evrenini sabahlara kadar anlatmıştı bana, bir sonbahar akşamında İstanbul sokaklarını arşınlarken. Kısa bir süre sonra kaybettik Kemal ağabeyi.

Öyküsünü sonradan aynı yurttan kalan kasabalımız bir başkasından öğreniyorum.

Beni misafir ettiği Dikilitaş civarındaki bir öğrenci yurdunda kaldığı bir gece, sabaha karşı kaldıkları yurt basılıyor, çıkan yangın ve arbede sırasında kaldığı üçüncü katın penceresinden atılıyor. Ardından omurilik ve beyni hayati derecede zarar görüyor. O günden sonra Kemal ağabey bir başka dünyada yaşamaya başlıyor.

Ve elbette faili bulunamıyor, yıllar sonra gelen şu dizelerin:

siren yalnızlıkları anons bulvarları / akasya çiçeğini / yakamıza taktığımız sular / adı zamanın / okul bahçesi sesini / cebimize doldurduğumuz aşklar / birer ikişer ayrıldılar / sakız kokulu leblebiyi / denizde kaydıran çocukluğumuzda / sinemaya ayşecik gelirdi / ay çekirdeğinden / kır çiçekleri getirirdi Seyhan / sevgilisine yunt dağı'ndan / ablalarımızın nefesi yetişmezdi nişanlarına / manşetlerde her gün gül ölümleri / gözleri kör olurdu annelerimizin / durmadan akrebe bakmaktan/devrilen günlerin kanı bulaşır/gölgelerine cellatların / siren yalnızlıkları anons bulvarları / kim delirir / yurttan üçüncü kattan atılan / harun karadeniz'in arkadaşı kimdir? / yıldızların alınlara çakıldığı / yağmur türküsünü / yağmur altında / sırlıklam söylediğimiz yıllardı / kâğıttan film olmamıştı / che henüz !

Halit PAYZA- GOP, Gelişmiş Ortadoğu Asya ve Afrika Projesi... GOP'un isim babası Colin Powell. Powell, GOP'a isim babalığı yaparken dönemin Dışişleri Bakanı'ydı. Projenin doğum tarihi: 2002. GOP tek bir dünya projesi olarak haydut devletlere, şer eksenine ve güç bölgelerine de aynı yöntemlerle götürüldü. Tek Dünya İmparatorluğu'dur bu! Amerika'nın Tek Dünya İmparatorluğu projesi özgün değildir. ABD, İmparatorluğu güvence altına almak için tasarladığı projesini İsrail Dışişlerinde görev yapan Oded Yinon'un 1982 yılında Dünya Siyonist

Örgütü'ne bağlı Enformasyon Dairesi'nin İbranice yayın organı olan Yönelimler -Kivunim- adlı dergide yayımlanmıştır. Rapor bir süre sonra Kudüs İbrani Üniversitesi Profesörü Israel Shakak tarafından 'Ortadoğu İçin Siyonist Plan' -The Zionist Plan for the Middle East- başlığını alarak İngilizceye çevrildi. ABD'nin Yinon Planı olarak adlandırılan bu Siyonist projeden haberi olmadığı düşünülemez. Oded Yinon'un Ortadoğu İçin Siyonist Plan'ı, ABD'nin Tek Dünya İmparatorluğu planı ile bütünsellikler taşır. Aradaki tek farkın Yinon başrolü İsrail'e, ABD'nin de imparatorluğa vermiş olmasıdır. Bunun dışında oynanan oyun bugün de aynıdır.

Condoleezza Rice, Washington Post gazetesinde 7 Ağustos 2003 tarihinde yayımlanan makalesinde, projeye gönderme yapılarak bu proje ile 22 Ortadoğu ülkesinin haritasının değişeceğini yazar. Proje, 20 Ocak 2004'te Washington'da yürürlüğe konulur. Bush, ilk kez televizyon programında halka seslenirken GOP'tan söz eder. Dönemin ekonomiden sorumlu Dışişleri Bakan Yardımcısı Alan Larson, 27 Şubat 2004'te GOP'a ilişkin, Condoleezza Rice'ın 22 Ortadoğu ülkesi tanımına ek olarak haritası ve yönetimleri değiştirilecek ülkelere Türkiye'yi, İsrail'i, Pakistan'ı ve Afganistan'ı da ekler. Oliver Roy, 25 Ekim 2005 tarihli makalesinde Alan Larson'un çıkarsamasını yeniden onaylayacaktır. Eric Edelman, ABD'nin Türkiye Büyükelçisi olarak 13 Nisan 2004'te Forum İstanbul toplantısına katılır. Bu toplantıda ilginç bir saptama yapar, GOP'un genel geçer bir proje olmadığını, önümüzdeki en az 20 yıllık bir süreçte damgasını vuracağını açıklar. Proje başlangıçta GOP olarak değil 'Büyük Alan' olarak adlandırılmıştır. Bilbilik bu projeyi GOP'un 'ön tasarımı' olarak nitelendirir. Projenin gündeme gelmesi Reel Politikçi George F. Kennan'ın Foreign Affairs Dergisi'nde yazdığı bir makalesi ile olacaktır. Makale anılan derginin Temmuz 1947 ta-

rihli sayısında yayımlanır. Kennan ismini makalesinde kullanmaz, 'Bay x' olarak yazar. Ne yazarsa yazsın, okuyanlar bu yazının asıl yazarını bilmektedir.

GOP'un 1970'li yıllarda Prof. Albert Wohlstetter tarafından "Güneybatı Asya Doktrini", Brzezinsky tarafından "Ortadoğu ve Güneybatı Asya Doktrini", 1998 tarihli ABR Ulusal Savunma Üniversitesi raporlarıyla "Geniş Ortadoğu ve Kuzey Afrika Projesi" kısa adıyla GOKAP olarak adlandırıldığını biliyoruz. Proje içeriği daha geliştirilerek ve daha saldırganlaştırılarak bugün de yürürlüktedir.

Proje hangi adla uygulanırsa uygulansın, 11 Eylül İkiz Kuleler olgusundan sonra yeniden düzenlenen "ABD'nin Savunma Stratejisi Belgesi" adındaki belgeye dayandırılmaktadır. Erol Bilbilik projenin içeriği için şunları yazar: "Strateji belgesi şu temel esasları içermektedir: 1) ABD hâlihazırda bir savaş içindedir. Her ulustan önce kendisini korumak zorundadır. ABD Anayasasının gereği de budur./ 2) ABD'nin egemenliği dünyadaki tüm ulusların egemenliğinin üzerindedir. ABD dünyanın en üst egemenlikli gücüdür./ Bu nedenlerle;/ Avrupa, Ortadoğu, Doğu, Orta ve Kuzey Asya'da kendisine rakip eşdeğer bir gücün oluşmasına kesinlikle izin verilmeyecektir./ Dünyada hiçbir güç ABD'nin küresel hareket yeteneğine karada, denizde, havada, uzayda ve sanal uzayda (internette) engellemeyecektir./ Tehlikeler oluşmadan daha gelişme aşamasında iken saptanacak ve ABD; NATO, BM Güvenlik Konseyi gibi kuruluşlara bağlı olmaksızın tek başına alacağı kararla 'önleyici vuruşla' önlenecektir./ 3) ABD ulusal güvenlik sorunlarını çözmek için uluslar arası işbirliğinde bulunacaktır. Ancak bu ülkeler, aşağıdaki 7 temel kritere kesinlikle uyacaktır."(2)

GOP, Irak, Suriye, Ürdün, Lübnan, Filistin, Suudi Arabistan, Kuveyt, Bahreyn, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri, Yemen, Umman, Mısır, Libya, Tunus, Cezayir, Fas, Moritanya, Sudan, Cibuti, Komor

Adaları, Somali, Türkiye, İsrail, İran, Afganistan, Pakistan, Kazakistan, Türkmenistan, Özbekistan, Kırgızistan, Tacikistan, Azerbaycan, Gürcistan ve Ermenistan'ı kapsayan bir projedir... Sayının 35'e çıktığını görüyoruz. Bilbilik, 'Cebelitarık'tan Çine kadar uzanan' bir bölge olduğunu yazıyor.

Buradan 'Ortadoğulu Bir Çocuğa Ağıt'a gelmek istiyorum. İlki 'O Güzel Narin Gelin'de, ikincisi 'Cevahir Kalbiyle Dolunay'da yer alıyor. İlki "söyleyin / çocuklar nerede oynayacak / o kadar dolu ki dünyanın / nükleer araştırmalar / barıştan kartallar / ne napalmdan ölümü" dizeleriyle başlıyor. "ve dolaşacaksa devrim çığlıkları elden ele / elbette che / misafir edecektir / ölümü gözlerine" dizeleriyle bitiyor. İkincisi kısa bir şiir ama oldukça anlam yüklü. "gümüş yüzlü bir çocuk kadar / büyüktü çocuğun gözlerindeki umut // şimdi ise katledilen gümüş bir yüz / kalansa gözlerindeki umut"

Her Aşk Bir Ay Taşır Alnında'da yer alan emperyalizme karşı direnci, umudu içeren şiirler bu kadar değil elbet. Şuraya varmak istiyorum, emperyalistler arasındaki bu kanlı ve ilk kitabınızın epigrafında yer alan "hep acılar içinde geçti hayatım" dizesindeki sözünü ettiğiniz acı kapitalizm ve emperyalizm var oldukça her zaman varlığını sürdürecektir. Buna karşın diyalektik olarak karşıtı olan umut da her zaman varlığını sürdürecektir. Şiir poetikanız bu mücadele içinde nasıl gelişti, nasıl evrildi ve sonuncul ereği nedir?

Halim YAZICI- Sayın Payza, hayatımı, kısacası şiirimi bir bütün olarak, içten dışa, dışından merkezine doğru yol alan kimi zaman kısa, kimi zaman bana uzun gibi gelen ömrümün ebemkuşağı renklerine doğru çok titiz ve dikkatli bir okuma ve saptamalar zincirinde bulunmuşsunuz. Size bunun için teşekkür etmek istiyorum.

Yaşadığımız coğrafya çok çilekeş bir ömrü emziriyor, binlerce yıldan bu yana.

Emperyalizm, kanını emdiği sizin de dillendirdiğiniz bölgemiz ülkelerinin kılcal damarlarına kadar sızıp, kukla yönetimler, zayıf halkalar, her an birbiriyle çatışma halinde olmayı teşvik eden açık/gizli projelerle boğazını sıkmaya devam ediyor.

Bu çok uluslu organizasyonun başat durumda olanı elbette ABD ve onun değirmenine kanlı sularını taşıyan ve ustaca her an her kılığa girme becerisine sahip flu kalpli ortaklarıdır.

Mahir'in kaleme aldığı "Ortadoğu Devrimci Çemberi" adlı bir makalesi vardı.

Emperyalizmin azgın ve gözü dönmüş yok edici dişlilerinin Ortadoğu'dan başlayarak geniş acılara ve yıkımlara neden olacağını, ülke yönetimlerini bu bölgede kanlı bir çember içine alarak kuşatacağını ve yılların sarmalında süreç içinde onları birbirine düşürüp yavaş yavaş yıkıma ve yok oluşlara sürükleyeceğini yıllar önce tahlil etmişti.

Vahşi kapitalizm, yok oluşlarını planladığı ve hazırladığı yönetimleri ya birer kukla yönetime dönüştürür ya da tamamen ilga olmalarına imkân sağlayan işleri teker teker hayata geçirir acımasızca. Bu tavır, canlı bir organizma olan ruh halinin olağan tavrıdır ve uzak/yakın tarihlerde Ortadoğu'da kılık veya ad değiştirerek hayata geçirilen plan ve projelerle beslenmeye, nefes almaya devam etmektedir.

Bu kanlı yıkım ve kaos fırtınası içinde en çok etkilenenler elbette çocuklardır. Çocuk kalpleriyle en saf, en temiz, en masum halleriyle varlıklarını ateşin ve ihanetin içinde bulanlardır onlar.

Şiir yazmaya, dize kurmaya çabalayan, sözlerini, duygularını, ayrılıklarını, acıyı ve ölümü kuşananlarla ilgili düşüncelerini dile getirmeye çalışan biri olarak bu hüzünden, ölümden, ihanetten elbette ben de payımı aldım, pek çok arkadaşımın aldığı gibi.

Sanıyorum, şiiri yaşayarak kendimi daha rahat ifade edebiliyorum, düz bir metinden ziyade.

Aslında tüm bu olup bitenleri ve tüm sorularınızın yanıtlarını şöyle özetleyebilirim:

bergama ay sokağı çıkmazı // bildiğiniz taşlara gittim / yerinde ağır olanlara / bergama'lara / görmeyeli güzelleşmiş / eşek ali'nin meyhanesi'nde / kırmızı masa olmuş gözlerin / dün akşam sen uyurken / rüyalarına gittim / güzel çocukların / arasta içinde / kırmızı tuğla kiremitli / bıyıklarına ölümlerin / biz karpuz satıyorduk / gazhane sokağı'nda / sen devrim / karpuz satıp / kağıttan uçurtma yapıyorduk / bir türlü birleştiremediğimiz / bütün işçilerine dünyanın / kaytan topaç çevirip / seksek oynuyorduk / zeus'un mermer şakağında / gözlerimiz gül bahçesi / plaklarımız ter içindeydi / kan / kardeşimiz olmuştu / öyle değil miydi? / bunu bir sen biliyordun / bir de akasya ağacı / evimizin bahçesindeki / ben ilk kez o gün öldüm / gözlerim kuş kanadı/kadardılar. Kanadılar / bir ağaç nasıl olur kolları açık ölür / okuldan / henüz dönmemiştin / bilseydim dönmezdim / öldüm ve dönmedim / dönmedi levent / bu masaldan / selim dönmedi / ay sokağı çıkmazı'ndan / imkânsız bir aşkın / koynundan / çocuktuk / -evet öyleydik- / papatya topluyorduk / gül bahçesinde / hayaldik bir evin bodrumunda / iyice öldük orda / -hiç böyle denir mi- / denmez mi levent? / delil olur şimdi bu şiir de / olmaz mı dersin / öyle deme levent / sahi / devrimden sonra / görünür olmayacak mıydık? / ne dersin / bir hâyâl dahi / olamaz mıydık?

Hâlâ bir hâyâl olmak için yaşıyorum...

5.

*ben seni gördüm. görmez olaydım
ay ışığında kaydı gözlerim*

*görünce seni kaydırak ömrümden
ömrümü saymaz olaydım kendi sesimden*

*bahçelerimde çocuklarım ellerinde sopa
köşe kapmaca oynuyordu allahın delisiyle*

*konyalı bakkal recep amca
şimdi yatıyor uzun saatler arasında*

*tamir ettiği, edemediği ömürler
tren sesleri, markalar, ölümler arasında*

6.
*reçep, cepkenler
cepken reçep'ler
ve plaklar şahidimdir*

*pamukçu pasajını
siz hiç bilmediniz*

*ve bergama'da
bir gizli avluda*

*saklanan kızıl bir kalbin
kızıl avlusu'nda*

*duymadınız
çünkü siz yoktunuz*

biliyor musunuz

*kucağımda öldü
kucakladığım bütün ölümler.*

(1) Halim Yazıcı, Her Aşk Bir Ay Taşır Alnında, Klaros Yayınları, Kasım 2020

(2) Erol Bilbilik, "Geniş Ortadoğu Projesi-Geniş Orta Asya Projesi", AsyaŞafak Yayınları, 2. Baskı, Mart-2008, İstanbul.

sen hiç yağmurla yürüdün mü

OSMAN ÖZENBAŞ

iki kişilik
yaz yağmuru getirdimdi sana
ağızma doldurduğum
ezgilere eşlikli ıslığımda

yırtılan göğün iki yakasında
unutulmuş
yalnızlıklarımız büyüyordu
habersiz

sokağın ıslandı gördün mü
sen hiç yağmurla yürüdün mü

özlemek
ince bir sızıydı
duymadığın nefesin esirliğinde

geçti yüzdeki serinliği
eldeki sıcaklığı
mevsimler götürdü yağmurları

hiç ıslanmadık
hiç yağmadı bize
hiç yürümedik

eşliksizdi yağmur

yolun uzağından doğru
yetim adımları biriktirdim
dönüşlerimin kalanından

tek kişilik yağmurlar topladım

ve yürüdüm

-osöz-Kasım'21-eskibirşehirden-

BİR ŞAİR KAÇ KİŞİYİ ÖLDÜRÜR

VOLKAN TEPE

*tenindeki neőter darbeleri
eski hesaplaőmalardan kalan
hamiline yazılmıő veda öpücüğü
ama koklasam tenini
yakalama emri'ne konu olur ismim*

*bıçağın üstündeki kan sıyrılınca geçer mi?
geçer mi bileklerimdeki bıçak kesikleri?*

*gözlerinde onarılamayan bir sarsıntının
kabuklaőmaya yüz tutmuş yamalı bakışı
suçsuzluk emaresi sadece bir varsayım
ama kaçırırsam gözlerimi gözlerinden
teőhis tutanağı'na konu olur eőkalim*

*kimin izmariti avucumdaki izler?
kimin izleri kalbimdeki lekeler?*

*saçlarının paslanmış siyahlığı
ölüme ölümü anlatan
unutulmuş sırlar kamarası
ama dokunsam saçlarına
olay yeri'nde delil olur parmak izim*

*bir şair kaç kere ölür?
bir şair kaç kişiyi öldürür?*

VEDA HAVASI

MEHMET FARUK HABİBOĞLU

*Bu gece kapkaranlık, gökyüzü boş
Bir sis ki odama yayılıyor
Sanki kalbim metruk, başım sarhoş
Ruhum mu bedenimden ayrılıyor*

*Ne çerağ ne gölge külli karanlık
Şiirler hece hece darmadağınık
Avuçlarımdan dökülüyor kırgınlık
Ecinniler mi uykusundan uyanıyor*

*Bu gece bir hüzün senfonisi
Yarasaların dahi gelmiyor sesi
Tam ensemde Venüs'ün busesi
Yüreğim kanıyor, gözlerim yanıyor*

Sanki bir veda havası...

İyiysen İyilik

NURSEL GÜLER

*İyilik de iyilikse
Ben de iyiyim
Kartallar uçunca toprağın altına
Ben gübreyim
Toprak değil
Bir insan eli değer herkese
Kartala dokunur ağlar kök
Kök de iyiyse
Kartal da iyiyse
Ben bir şey diyeyim
Çok beklerim*

Karanlık Kız (The Lost Daughter) Üzerine Birkaç Not

ÖZGÜR SİNEMA / AYŞE ÖZGÜR AYDOĞAN

Belki de tersi oynanmalıydı. Leda, (Olivia Colman) yaşam öyküsünün bütünlüğüne doğru iki küçük kızını geçici uğrak biçiminde yaşamayıp, mesleğini ve yaşamının geri kalanını anneliğinin kısa aralığı olarak yaşasaydı, daha doğru yapmış olmaz mıydı?

Hayat doğrusunun gerçek amacı mesleki ve bireysel kimliğini yitirmeden devam etmek olduğundan, annelik ona can sıkıcı bir oyalayıcılıkla görünür. Anne olmamalıdır, annelik yaparken dışarıda asıl bulunması gereken yaşamak treni kaçıp gitmektedir, haşarı kızlarını eyleyken namevcuttur, kendini erteleyip durmanın kader baskısı altında acı içinde kıvrılmaktadır.

Elena Ferrante'nin aynı adlı romanından beyaz perdeye yansıtılan ve Maggie Gyllenhaal'in senarist ve yönetmenliğinde çekilen Karanlık Kız, bu psikodramayla başlamaktadır. Leda'nın (Olivia Colman), küçük bir sahil kasabasına tatile gelişiyle başlayan film, hayatının geride kalan kısmından biraz uzaklaşmak, dinlenmek, kendini dinlemek biçiminde izleyiciye yansır fakat çok geçmeden, bunun bir kaçış değil, yüzleşme arzusu olduğu belirginleşir.

Leda, geçmişinden kaçça kaçça ağacın en yüksekteki dalının en ucuna gelmiş ve sona dayanmış bir tırtıl gibidir. Kara bitmiş, önünde uzayan deniz ya da sonsuzlukla geçmiş arasındaki eşikte, sahildedir. O kısa kumsal, o birkaç sokaklık sahil kasabası, o daracık eşğin kendisidir, ne geriye dönebilmekte ne öteye gidebilmektedir. Bu yüzden, kumsal dinlenceleri, filmin bütününe kapsar. Leda için, hayat bitmiş, süre durmuştur. Sadece bedensel ya da biyolojik gereksinimler için hareket halindedir.

Tam da bu sırada, denizin uzaklarından tekneyle kumsala gelen kalabalık bir aile, bu donmuş saati ilerletmeden kımıldatır. Leda, ailenin bütünlüğü karşısında sürekli kendi parçalanmışlığına çarpar, bütünleşmek için de yine yeniden kendisi dağıtan bütünlüğe çekilir. Ailenin en küçük üyesi Elena ve annesi Nina'nın varlığı, Leda için, kendi geçmişinin bir aynası işlevindedir. Nina, küçük kızının isteklerinden ve dönüp kendini yaşamasına soluk payı bırakmamasından bıkkındır, genç ve yakışıklı kocası için sadece çekici bir beden ve çocuk bekçisidir, boğulurcasına aradığı o bir solukluk özgürlük çıkışı, kumsal görevlisi Will'da (Paul Mescal) bulmaktadır.

Leda için, küçük Elena'nın varlığı, kendisinin iki küçük kızıyla geçirdiği geçmişin yansımasıdır. Onun varlığında kızlarının çocukluğu ve kendi gençliğine gider, karşılıklı hataların, haksızlıkların, kocası Joe'yle (Jack Farthing) yaşadığı uzlaşmaz çalkantıların muhasebesine girer. Bunları, yolun sonundan geriye bakılınca canlanan anı

KARANLIK KIZ (THE LOST DAUGHTER) ÜZERİNE BİRKAÇ NOT

ÖZGÜR SİNEMA / AYŞE ÖZGÜR AYDOĞAN

sahneleri biçiminde izlemekteyiz. Leda, Elena üzerinden Nina’da kendini seyrederek.

Belki de bu yüzden küçük kızın kaybolan bebeğini herkesten habersiz, kaldığı motel odasında saklar, küçük kızı bebeğinin yakarışı dinmez hasretiyle oyaladıkça, annesini ondan uzaklaştırıp bir süreliğine kurtarmaktadır. Küçük Elena’nın bez bebeği her yerde aranır ancak bulunamaz, el ilanları bastırılıp yollara yapıştırılır, fakat Leda, aramanın ve duyulan üzüntünün genişlemesi ölçüsünde, adeta küçük kızı annesini bezdirişine karşılık cezalandırışını uzatır, bebeği bir türlü ortaya çıkarmaz, kendisinde olduğunu belli etmez. Bu noktada, eşini ve iki küçük kızını da cezalandırmaktadır. Tabii, kendisini de. Seminer için evden birkaç günlüğüne uzaklaştığı zamanlarda yaşadığı kaçamak, aslında bir kurbanın daha ağır cellatlara kendini sunma törenidir.

Leda, ilk sahnede gördüğümüz o son noktaya, geçmişle gelecek arasındaki eşiğe, kumsala düşüp yığılma anına gelmiştir. Uyandığında, artık bambaşka birisidir, günah çıkarmış, yaralanarak bedel ödemiş, adeta intiharı denemiş ancak yaşamının sürmesiyle ödüllendirilmiştir.

Film, bir bakıma, Leda karakterinin yüceltilmiş kişiliğiyle, kişiliğin yüceleştirilişiyle, başlar. Leda’nın her sahnesi, bu yüceltilişin eksiksiz bütünlüğünün birer özdeş basamağıdır. Kostümü, uzanışı, uyuyuşu, yürüyüşü, geçişler, duruşlar, hepsi, birer vitrin titizliğinde birbiriyle özdeştir ki olasılıkla, yazar Elena Ferrante’nin yolculuklara değil, limanlara olan dikkatiyle eseri yazmasından ileri gelir bu durum. Halk seviyesine inmekten itinayla çekinmiş bir yazarın, halk seviyesine inmeye ödünsüzce her sahnesi tasarlanmış Profesör karakteri. Bu da eseri ve filmi, gerçekçilikten koparmaktadır. Yunanistan gibi bir Güney Doğu Avrupa ülkesinde geçen Amerikanvari hayat tarzı. Yunanistan, burada sadece dekor kalmaktadır. Yönetmen Maggie Gyllenhaal’nin araya serpiştirdiği lezbiyence mimikler ve jestler, merdiven sevişmeleri, erotik fısıltılar, izleyiciyi sonradan ters köşe edecek iç gıcıklayıcı beklentilere sürükleme hokkabazlığından başka şey değil. Çekme ve itme üzerine kurulu bir tür dalga geçiş de sayılabilir aslında.

Yönetmen:
Maggie Gyllenhaal

Yapımcı: Charlie Dorfman,
Maggie Gyllenhaal, Osnat
Handelsman-Keren, Talia
Kleinhendler

Senarist: Maggie Gyllenhaal

Oyuncular:
Olivia Colman / Leda Caruso
Dakota Johnson / Nina
Jessie Buckley / Leda
Paul Mescal / Will
Dagmara Domińczyk / Callie
Jack Farthing / Joe
Oliver Jackson-Cohen / Toni
Alba Rohrwacher / Female Hiker
Peter Sarsgaard / Prof. Hardy
Ed Harris / Lyle

Serenat

M. MAZHAR ALPHAN

*Ne olduđun değil
Güzel misin kendine özgü
Düşüncenin gergisi birikim
Çözgüsü ilişkilerin
Vur kırkiti bakışlarına
Ben ne kadar karşı dursam da tutturmuşsun
"Denize çıplak gireceğim" diye
Bir naz ediyorsun şimdi bir naz anlatamam
Sıcak vurdu herhalde
Ya da ekonomik gidişin
Gülebiliyorsun hala
Gece gündüz kara ve denizin toplumsal çığlığısın
Dokun kalbimin tellerine*

Yalan!

ONUR KOCA

Yunus Emre'ye saygıyla..

*Dünyaya bir resmin ardından baktım
Gördüm, baktım, günler perişan!*

*Letafet suyundan içtik âbâd olduk
Yârin gamzesi târumar!*

*Seyran eyledik bezm-i cihanı
Baktım, gördüm, ne varsa hepsi de yalan!*

*Geçtim iki cihândan da tamâh etmeden ol zamana
Gördüm, baktım, tenden öte hepsi naçar!*

*Yundum, arındım, aklar giyinip karalar bağladım
Döndüm, baktım, dünya da her ne var ise hepsi de yalan!*

*Ol kadehi kırdık peygamber avlusunda
Yunus'tan öte kim ne söylemişse hepsi de yalan!*

UZAKLAŞIP GİDİYOR YAKINLARIM

YUSUF FERHAT

*Uzağı avuçluyor geçmişin nasırlı elleri
Zamanın göbeğinde çatlayan sabır taşı
Kuyusunu kazan kirli el
Adımlarını büyütüyor tökezleyen telaş
Yalnızlığın sesine dolanıyor gecenin sesleri...*

*Uzunca bir yola akıyor tren
Cam kenarına asılmış hüznün titrek elleri.
Göğü kolaçan eden martılar
Vazosunda solan umut çiçeği
Uzaklaşıp gidiyor ben, benden içeri...*

*Uzak giyinmiş yakınlarım
Tıka basa yalnızlık içerim.
Sesine eyer vurulmuş sessizliğin
Yol boylarında kanat çırpın yolculuklar.
İki zaman arasında sallanan bir sarkaç gibi gel-gitlerim...*

“BAZI ARKADAŞLAR”IN BLUES’U ÖZELDİR

DEVİRİM DİKKAYA

Merak ediyorum bu ikili bir araya nasıl geldi?

Uygur Balaman: Bazı Arkadaşlar'ın oluşması fikri Anıl ile olan eski dostluğumuza ve uzun yılların beraberliğine dayanır. Ankara kaliteli müziğin beşiğidir ve mekanlar gruplarını seçerken titiz davranırlar. Ankara'da bizim yaptığımız tarzlar ve benzeri müzikleri yapan yerler belirgindir. Eğer bir cover grubu Ankara'da müzik yaparak kendi yerini almayı başarmışsa Türkiye'nin diğer bölgelerinde de değişik etkinliklere katılması muhtemel ve daha kolaydır.

Ben eski cover grubumla Ankara'da iken müzik tarzımdan ödün vermeden 20 yılı aşkın müzik yaptım. Bu süreç içinde Anıl'ın bu tarzlara çok ilgisi olduğundan, zaten aynı ortamlarda bulunuyorduk ve tanışmıştık. Anıl da bizimle vakit geçiriyordu çoğu zaman. Bizden çok daha genç olan Anıl'ın gitarist olarak hızlı ilerleme kaydettiğine zaten hepimiz şahit oluyorduk.

"BAZI ARKADAŞLAR"IN BLUES'U ÖZELDİR DEVİRİM DİKKAYA

Yıllar geçtikçe Anıl gitaristliğindeki yeteneğini daha çok açığa çıkarıyordu. Bizi şaşırtmaya başlamıştı bile. Kendi kurduğu grupla programlara başlamıştı. Programlara başladı. Zaman içinde bizim programlarda onu Jam Session'a davet ediyorduk. İnsanlara yeteneğini göstermesini istiyorduk ve destekliyorduk. Anıl'ın kendi grubuna da yeri geldikçe vokal olarak destek verdim. Arkadaşlığımız müzik dolu sohbetler, keyifli ve birlikte çalarak devam ediyordu sahne dışında da.

Dolayısıyla, ilk olarak ben vokalde, beraber 2 gitar akustik cover şarkılar ile değişik yerlerde çalmaya başladık. İzleyicilerden de çok güzel tepkiler alıyorduk. Yine sevdiğimiz tarzlarda devam ediyorduk müziğe. Çaldığımız günler artmıştı. Beraberliğimiz ve arkadaşlığımız böyle devam etti.

Ancak benim ana mesleğim işletme idi ve o yıllarda Ankara'daki işim de sona ermişti. Maalesef müzik dışında sabit bir işe de ihtiyacım vardı. Bir süre müzik yaparak idare etmeye çalıştım ama tabii ki bu pek mümkün olmadı. Beklenmedik bir şekilde aniden İzmir'de benim için bir iş imkanı doğunca, mecburen istemeyerek Ankara'dan ayrılmak durumunda kaldım.

Hatta benim Ankara'da olduğum yıllarda Anıl'la kayıt maceramız küçük bir bilgisayar ve tek mikrofonla sevdiğimiz cover parçaları kaydetmekle başladı. Hatta cover şarkıların gitar partiyonlarına değişik yorumlar katıyorduk ve bundan keyif alıyorduk. İzmir'e geldiğimde işim çok yoğun olduğundan 2 yıl hiç müzik yapmadım. Arada moral olsun diye yaptığımız kayıtları dinliyordum. Çalıştığım yerle sözleşmem sona erince tekrar müziğe kaldığım yerden devam ettim. İzmir'de de gruplar kurdum, program yapmaya başladım ve başka bir isimle cover çalmaya devam ettim. Gerek tek gerek ikili veya grupla. Bu konudaki enerjim hiç tükenmedi. Tabii ben İzmir'de iken bile Anıl'la telefonla da görüşüyor, arada gelip gidiyorduk. Bu arada Anıl birkaç yıl uğraşı ve çaba sarf ederek güzel bir kayıt stüdyosu açtı. Bana göre, Ankara'nın en iyi stüdyolarından birini müzisyenlerin hizmetine sundu.

"BAZI ARKADAŞLAR"IN BLUES'U ÖZELDİR DEVİRİM DİKKAYA

Bu arada pandemiyle birlikte cover çalan birçok müzisyen gibi benim de işlerim tamamen durdu. İçeri tıklandığımız zamanlar düşündüm ki evet evdeyiz elimiz kolumuz bağlı ve ortada insanların tüm sosyalliğini yok eden ve tüm toplumlara korku salan bir salgın var. Bildiğiniz gibi herkes için durum alışık olmadığımız bir şekilde idi ve bitecek gibi de gözüküyordu. Bir anlık bir değişim ile herkesin dikkati salgının nasıl süreceğine kilitlenmişti. TV'lerden izlediğimiz haberler herkese korku salmıştı. Beklenmedik, bilinmeyen bir süreç devam ediyordu

İnsan olarak özgür değilsiniz. Medya ne derse onu izliyorsunuz, dinliyorsunuz. Şoklanmış gibi duruyorsunuz. Sokağa çıkmaya çekinmek, insanlardan uzak yaşamak. İnsanlarla temasa çekinmek. Yıllarca insanlarla cıvı cıvı, iç içe bir iş yaparken birden her şey kilitlenmiş oluyor. Tabii bunun etkisinde birkaç ay geçti. Kabul etmek istemiyorsunuz. Ama bakıyorsunuz herkes aynı durumda.

Ben kişisel olarak özgürlüğüme düşkün bir insanım. Bağımsız olmayı severim. Eğer böyle bir esaret varsa bundan bir şekilde kurtulmak gerekiyor. Herkes sinmiş durumda idi o dönem. Tabii bir şey yapamamanın o hırsı benim aklıma sürekli şu soruyu getiriyordu: "Hayat neden böyle?" veya "Hayatın böyle mi olması gerekiyor?" Bu anormal durumdaki hislerimi kesinlikle söze ve müziğe yansıtmam gerektiğinin şart olduğunu düşündüm ve böylelikle kalemi alıp yazmaya, melodileri oluşturmaya başladım ince ince.

İnsanlar birbiriyle telefon harici konuşmıyor, görüşemiyor, paylaşmıyor. Akıl almaz bir durum. Kendi kendimize kaldık ve kendimize ait alandan hiçbir yere ayrılmadık. Bize ne denirse onu yapıyoruz. Dışarı çıkmak yasak deniyor, yok saat veriliyor. Bunlar beni başından beri zaten rahatsız etti. Tabii ki bu durumda içinde bu durumun hiç sağlıklı olmadığına dair bir isyan başlıyor. Ama kime isyan edeceksiniz. Karşınızda bir muhatap yok. Açıklanan kurallara sürü psikolojisi ile uymak durumunda kalmak bana zaten hiç uymuyordu.

"BAZI ARKADAŞLAR"IN BLUES'U ÖZELDİR DEVİRİM DİKKAYA

Bu nedenle, şarkılarımın umut dolu temalarla yoğrulmuş yaşama dair bir ayakta kalma enerjisini de barındırması gerektiğini düşündüm. 5 şarkıyı bu ruh hali içinde yazdım ve melodilerini çıkardım. Ancak bir tanesi olan "Gönül" adlı parça 36 yıl önce üniversite yıllarında Ahmet Çalışkan arkadaşım ile yaptığım için sözlerine ve ana melodisine hiç dokunmadık, orijinal olarak kalsın istedik.

Dolayısıyla, Anıl şarkıyı biraz daha harmanlayarak "finger-picking" stil çalarak icra etti. Bu albümde o da olsun istedim. Yani olmalı çünkü o zamanlarki duygularımız ve 36 yıl sonraki duygularımız tek bir albümde birleşecekti...

Sonra Anıl'la bir gün telefonla görüşürken, ben bir şeyler yazıp besteledim dedim. Ve onlar şu an elimde, saf halde ve işlenmeye hazır dedim. Anıl bana "Canlı bir performans albüm kaydetmek ister misin?" diye sordu. "Evet," dedim ama ben kendime ait bir solo albüm istemedim. Anıl'ın da bu işe emek ve gücünü, yaratıcılığını koyması gerektiğini düşündüm. Benim duygularım ile yazdığım sözleri, melodileri en iyi icra edecek olan ve bu tabloyu tamamlayabileceğini düşündüğüm sadece Anıl idi. Onun için bu besteler için kesinlikle onunla çıkmalıydık yola.

Anıl da benim teklifimi severek kabul etti. Böylece Anıl ve ben bir grup olduk, hikaye başladı. Bu grup için bir isim düşünmeye başladık. İsim için de bir hayli zaman harcadık bu arada... Daha sonra sürekli telefonda iletişimde idik. İşte şu şarkıda şöyle yapalım, melodi böyle olsun, nakarata şunu ekleyelim. Sürekli, saatler boyunca... Şarkılar üzerinde devamlı görüşüyorduk... Burada şöyle bir solo veya riff olmalı vs... Şöyle yaptım ama burasına şöyle bir şey ekledim, vs...

Bu süre boyunca karşılıklı hem sohbet edip hem de şarkılarla fikir alışverişinde bulunduk. Kısacası içimize sinene kadar ve şarkıların ana yapısı netleşene kadar uzaktan beraber çalıştık. Bir şey atlamamak için her şeyi not aldık. Daha sonra bir araya geldik. Birkaç sefer beraber icra ettik. Öncelikle biz bu albümü akustik olarak düşünüyorduk. O anki hislerimizle ve karşılıklı fikir alışverişi yaparken bunu elektrik olarak çıkarma kararı da aldık.

Yani bu grup esasında pat diye kurulmadı. Bestelerden çok önce güzel bir arkadaşlık ve uzun müzikal geçmişimiz var. Müzikte aynı dili rahat konuşabiliyoruz. Birbirimizi anlayabiliyoruz. Yani şu anki grup birlikteli-

"BAZI ARKADAŞLAR"IN BLUES'U ÖZELDİR DEVİRİM DİKKAYA

miz gerçekten çok sağlam temellere dayanıyor. Bizim bir arada harcadığımız zaman önceden de vardı, şu anda da var. Sadece bu albüm için daha çok görüşmemiz ve kafa yormamız, üzerinde düşünmemiz, yoğunlaşmamız gerekiyordu. Sonuç olarak bizim müzik hayatımızın bir kısmı birlikte geçti.

Grubun ismini çok beğendim...

Yeni adını koyduğumuz "BAZI ARKADAŞLAR" grubu isimsiz olarak da zaten mevcuttu birliktelikten dolayı. Bu grup, kendi müziğimizi yapmak amacıyla bizi tekrar uğraşı içine sokan, karşılıklı olarak kolaylıkla birbirimizi anlayabildiğimiz bir arkadaşlıktan doğmuştu zaten. İlk single'ımızı yayınladık... "Hayat Duy Sesimi" adlı şarkıyı şu an YouTube'da dinleyebilirsiniz. Instagram adresimizden de ilgili linke ulaşabilirsiniz.[1]

Yani neden "BAZI ARKADAŞLAR" diye soracak olursanız... İnsanın bazı arkadaşları daha özeldir. Bir arada daha üreticisinizdir, yaratıcı olursunuz. Konu konuyu açar ve hiç durmazsınız. Devam edersiniz ve bu hiç bitmez, bakarsınız saatlerce vakit geçirmişsiniz.

Uygur biraz müzikal geçmişinden bahseder misin?

Ben ilköğretim son sınıfta mandolin kursları ile müziğe ilk adımını attım. Ortaöğretim süresi boyunca batı müziğine olan ilgim nedeniyle Erol Büyükburç ile çalışmış ve yakın arkadaşı olan Antalyalı Yekta Başeğmez öğretmenden gitar dersleri almaya başladım. İlk konserimi de elektro gitarla okul sahnesinde verdim. 1997 yılında akustik gitar ile vokal yaparak ilk Ankara'da sahne almaya başladım.

2004 yılında ilk elektrikli Blues grubum "The Roscoes"u kurarak 25 yıl bu tarz müziği Ankara'da vokalist olarak icra ettim.[2] Bu grup her sene Efes Pilsen'in düzenlediği Blues Festivallerine katılan birçok yabancı müzisyenle jam sesyon yaptı, sayısız sahne ve konser ile Ankara'da o yıllarda sevilen bir grup oldu.

[1] Instagram: baziarkadaslar

[2] Youtube: The Roscoes Ankara

"BAZI ARKADAŞLAR"IN BLUES'U ÖZELDİR DEVİRİM DİKKAYA

HotRod Blues Band [3] grubumu 2009 yılında İzmir'de o zamanki gitaristim ile kurdum. İzmir içinde ve çevresinde birçok mekân, otel, restaurant gibi yerlerde sayısız programlar ve açık hava konserleri verdik, vermeye de devam ediyoruz. Bu cover grubuyla ayrıca 2019 yılında albümleri olan Avusturyalı yabancı bir Blues-Funk sanatçısını, "*Raphael Wressnig*"i [4] konuk ettik ve beraber bir konser verdik. Artık Kuşadası'nda ikamet etmekteyim. Blues ve türevleri dışında İngilizce sözlü folk-country müziği de icra ediyorum.

Anıl sen kendinden bahseder misin?

Annemin, "*Gitar mı öğrenmek istersin, bağlama mı?*" sorusuna 6-7 yaşlarımdayken "*Gitar*" diyerek cevap vermişim ve bunun üzerine yakınlarda kurs veren bir müzik evinin yolunu tutmuştuk. Orada herhangi bir gitarın kucağıma sığmadığını fark edince bağlama çalmak istemişim çünkü teknesi bir çocuk için çok daha kolay kavranarak stabile yakın bir şekilde titretmeden tutulabilmekteydi.

Müziğe ilk ilgilim bağlama kursunda başladı diyebilirim. Liseye hazırlık sınavına kadar yıllar için bir şekilde bağlamayı hiç bırakmadım. Gittiğim müzik kurslarında yan odalardan gelen gitar seslerini duyup heyecanlanıyordum ve bağlamamı gitar gibi çalmaya çalışıyordum. Orta 2'de iken gitar öğrenmeye karar verdim ve kardeşimin İspanyol gitarı ile gitar kursuna başladım.

Yıllardır bağlama çaldığım için gitarda ilerlemek benim için zor olmamıştı. Notadan gözümü ayırmadığım sürece o zamana kadar bana öğrenmem için gösterilen birçok parçayı çalabiliyordum. Fakat bir süre sonra elektro gitar kültürü ile klasik gitar kültürünün ve çalış şeklinin çok farklı olduğunu anladım. Televizyonda klipleri çıkan grupların gitaristlerinin eline dikkat etmeye çalışıyordum. Ne yaptıklarını kavramaya çalışıyordum.

Orta 3'te elektro gitara geçmeye karar verdim. Tesadüf o ki alt komşumuzun kuzeni elektro gitarını ve küçük 15 watt'lık amfisini satmak istiyordu. 1 hafta kadar süre geçmeden komşumuzun kuzeni gitarı ve amfiyi getirmişti. Tabii ki hayatımda hiç elektro gitara dokunmadığımdan dolayı bana bu "düzeneğin" nasıl çalıştığını göstermesini istedim. Nasıl çaldığını gördüğüm zaman bambaşka bir dünyanın içine girdiğimi anladım.

[3] Instagram: hotrodbluesband

[4] www.raphaelwressnig.com

"BAZI ARKADAŞLAR"IN BLUES'U ÖZELDİR DEVİRİM DİKKAYA

Bir süre elektro gitarla oyuncak gibi oynadım. Lise 1'de Ankara'ya taşındık ve müzikal olarak ne yapmak istediğimi belli bir dönemde kestiremedim. Akşam okuldan döndüğüm zaman internet kafeye elimde bir defterle gidiyordum ve merak ettiğim parçaların tab'larını ya da notalarını hızlıca bu deftere yazmaya çalışıyordum. Eve döndüğümde ise hızlı hızlı karalanmış notlardan anlayabildiğim kadarıyla merak ettiğim parçaları çalmaya çalışıyordum.

Lise 1 'deyken bir süre, 2-3 ay kadar, elektro gitar kursuna gitmenin iyi bir fikir olabileceğini düşündüm. Başlarda hoşuma gitse de dersler gitgide daha "speed metal" bir tarza bürünüyordu. Bu durum bir süre sonra beni bunalttı ve derslere gitmeyi bıraktım. Bir gün okulda öğle arasında küçük amfimde gitarımı dingirdatırken koridordan geçen ve harika bir davulcu olan Taylan Şahin geldi ve grup kurmak isteyip istemediğimi sordu. Ben de tabii ki mutlulukla teklifini kabul ettim. Stüdyoda prova yapma konsepti ile Ankara'da tanıştım. O sıralar gittiğimiz stüdyoda gitar çalış tarzıma çok katkısı olan Özgür Yıldırım ile tanıştım. Neredeyse her gün sunburst renk bir stratocaster ile oyuncak gibi oynuyordu. Daha önce görmediğim bir tarzda çalışıyordu. Blues/Rock kültürü ile içli dışlı olmam Özgür Yıldırım sayesinde oldu. Dolayısıyla Lise 1'de Taylan ile kurduğumuz grubumuzda Rock'n Roll ve Blues Rock çalmaya başladık. Liseden mezun olmadan bile konserlerde, okul şenliklerinde çalmaya başlamıştık. Üniversiteye geçtiğimiz zaman ise daha 18 yaşındayken barlarda haftalık program yapmaya başlamıştık. Yanlış hatırlamıyorsam yaklaşık 4 sene barlarda haftalık programa çıktık. Üniversite bitmeye yakın vokal de yapmaya karar verdim ve yaklaşık 1 sene bu grupta vokalistik de yaptım. Bu sıralar bağlamaya da tekrar özlem duymaya başlamıştım.

Bağlamaya olan bakışın nasıl?

Bağlamanın yörelere göre değişik çalınış şekilleri bir türlü derinlemesine öğrenemediğim çok ilgimi cezbeden bir konuydu. Biraz araştırma yaptıktan sonra kıymetli İhsan Öztürk ile tanıştım. Bağlamanın değişik tavırlarda çalınışını, aklıma bile gelmeyecek en ince ayrıntılarına kadar onun sayesinde öğrendim. Hem bağlama hem de gitar çalmak bir süre sonra aşırı dikkat dağıtıcı olmaya başladığı için gitara yeniden ağırlık vermeye karar verdim.

Uygur'la yollarınız nasıl kesişti?

Ankara'da gitariste ihtiyacı olan birçok gruba dahil oldum ve bar programlarına devam ettim. Bir süre sonra akustik gitar ilgimi çekmeye başladı. Tesadüf bu ki aynı sıralar bar programlarından ve Özgür Yıldırım'ın stüdyosundan tanıdığım Uygur beni arayıp akustik programa dahil olmak ister miyim diye sordu. Uygur'un elektrik Blues/Rock çalan grubuna da 2-3 program gitarist olarak yardım etmiştim.

"BAZI ARKADAŞLAR"IN BLUES'U ÖZELDİR DEVİRİM DİKKAYA

Bu teklife çok sevindim ve Uygur ile bar programı yapmaya başladık. Haftanın 2 ila 3 günü sahne alıyorduk. Uygur ile dostluğumuz o zamanlarda başladı. Birlikte çalmak ve muhabbet etmek çok keyifliydi. Zorlama değil kendiliğinden oluşan, doğal hissettiren bir süreçti. Uygur'un bir süre sonra İzmir'e taşınması gerektiği için o dönemi ölümsüzleştirmek adına bir gece bütün imkanları zorlayarak eski bir laptop ve tek bir mikrofon ile 3 parça kaydettik.

Uygur İzmir'e taşındıktan sonra ben başka projelere dahil oldum ve bu projelerden biri *Depo* isimli bir gruptu. Başçıları beni barda çalarken görmüştü ve Özgür Yıldırım'dan telefonumu istemişti. O zaman kadar hiç kendi bestelerini çalan bir gruba dahil olmamıştım. O yüzden biraz kaygılınsam da bir süre sonra bu konseptin benim için daha doğal olduğuna karar verdim. Vokalistlerinin yazdıkları parçaların özünü bozmadan gitarla gönlümce riffler, sololar ekliyordum ve parçaları istediğim şekilde sokabiliyordum. Bu grup ile Roxy Müzik Günleri'nde jüri özel ödülü aldık.

Bir süre sonra bu olaylardan ilham alarak kendi bestelerimi yapmaya karar verdim ve tavan arasına ufak bir stüdyo kurdum. İlk prodüksiyon deneyimlerimi bu küçük stüdyoda edindim. Neredeyse her gün sabah akşam çalışıyordum. Fizik Mühendisi olduğum için müzik teknolojileri benim için harika bir alandı. Çok zaman geçmeden bu alanda profesyonel olarak çalışmak istediğimi anladım. Çünkü hem fizik hem de müzik bir aradaydı. Daha ne isteyebilirdim ki. Bir süre etrafımda ki çeşitli arkadaşlarıma prodüksiyon, aranje ve miks yaptım. Daha sonra kendime ait başka insanların gelebileceği bir stüdyom olmasını istedim ve *Ripple Production and Sound Design*'in temellerini attım.

Çok iyi bir akustik tasarımcı olan John Brandt ile stüdyoyu tepeden tırnağa projelendirerek yaklaşık 1,5 sene içerisinde stüdyoyu müzisyenlerin kullanımına açtım. Stüdyoda kendi bestelerimi istediğim gibi aranje ederek kaydettim. Zaman geçtikçe pandemiye rağmen Ankara'nın umut vaat eden çeşitli sanatçılarıyla çalıştım. Çalışmalarımı hala keyifle sürdürüyorum.

Anıl senin solo çalışmaların da var ve gördüğüm kadarı ile bestesinden video klibine kadar çok titizlik göstermişsin...

Solo çalışmalarım da hep doğallığı ve içtenliği hedefledim. Aynı zamanda bir şeyin taklidi veya "*Türk Şubesi*" gibi duyulmaktan kaçındım. Bu bazen dezavantaj olabiliyor çünkü insanlar duymaya alışmış olduğu tarzlara yakın sanatçıları daha çabuk kabulleniyor. Ama bu şekilde zamana karşı kalıcı bir eser ortaya koyulabileceğini zannetmiyorum.

Tabii ki her şeyin de özgün olması gerekmiyor. Hatta bazı şeylerin özgün duyulabilmesi için yakınına, yöresine çok klişe şeyler yerleştirmeyi de seviyorum. Bu minvalde kendi çalışmalarımın çoğu kanepede gitarımı tıngırdatırken ve ağzımda saçma sapan sözcükler gevelerken çıktı. Aşırı anlamsız yerlerini bazen ayıkladım bazen de belki başka biri bir anlam

"BAZI ARKADAŞLAR"IN BLUES'U ÖZELDİR DEVİRİM DİKKAYA

çıkarabilir diye öylece bıraktım. Bir kavram değil de çoğu zaman spesifik bir his yakalamaya çalıştım. Tarif edemediğim bir his yakaladığımda ise o hissi pekiştirecek notaları ve sözcükleri aradım. Bu şekilde yapmış olduğum çok sayıda beste var.

Bunlardan 7 adedi "Köy" isimli albümüm için bütün kayıtları tamamlanmış halde çıkmaya hazır. Çok yakında albümü çıkarmayı planlıyorum. İlk teklisi "Tozlu" zaten yayınlanmış durumda. Bir de gitarımla tek başıma çalıp söylediğim canlı performanslardan oluşan "Çay, Çorba" albümüm çıkacak. Bu albümde prodüksiyon sürecinin mümkün olan en küçük ayak izini bırakmasını hedefledim. Bu yüzden bestelerimi herhangi bir kanal kayıt tekniğini kullanmadan ve gitar kucağımda titrerken canlandırmak istedim.

İnsanın şarkı söylerken elinde enstrümanının olması, vücut ile enstrüman arasındaki etkileşimden dolayı çok bütünleşik ve samimi kayıtlar ortaya çıkmasını sağlıyor. Bu albümün de ilk teklisi olan "Dalga" parçası da yayınlanmış durumda. Bu iki albüm dışında da elektronik çalışmalarım mevcut. Yıllar içinde topladığım eurorack synthesizer'ımdan gelen bilim kurguvari seslerin, sayısız eski tozlu plaklardan kesmiş olduğum "sample"ların, çeşitli ortamlarda yaptığım "Field Recording"lerin ve gitarımla ortaya çıkardığım deneysel seslerin bir harmanlaması diyebilirim.

"Bazı Arkadaşlar" grubunun 5 parçası var. Bu parçaların hikayesi öğrenebilir miyiz?

Uygur: Öncelikle müzik piyasasındaki şarkıların birbirine benzer olması bizi çok rahatsız ediyordu. Kendi kendimize şorduk... Biz kendi sevdiğimiz türü ve istediğimiz sound'u neden Türkçe sözlere yapmayalım ki... Olmaz mı? Piyasadaki şarkıların bazıları büyük çoğunluğu sanki aynı fabrikada üretilmiş, yani seri üretim gibi geliyordu bize, bir tat alamıyorduk, birbirine o kadar benziyordu ki... Artık sanırım bundan sıkılmıştık. Bu olurdu, yapabilirdik...

Biz bu şarkıların her birini çok severek ortaya çıkardık. Tümünün sürükleyici olduğunu ve bir benzerinin olmadığını düşünüyoruz. Çünkü şarkıları yaparken sıfırdan kendi emeklerimizi koyarak, kendi melodilerimizle direkt kendimizi diğer şarkılardan izole ederek kafamızda yoğurduk. Çünkü şarkıları yaparken gayet dingin bir ruh halindeyim zaten...

Bu projeyi önce kendimiz sevdiğimiz için ve bizim gibi dinleyicilerin kulak zevklerine cevap verebilmek amacıyla başlattık. İçerisinde oryantal ezgileri barındırmıyor maalesef... İçerisinde bizim insanımızın alışkın olduğu standart ritimler yok. Bu tümüyle değişik olsun istedik. Tabii ki insanlar sevip sevmediklerine kendileri karar verecek şarkılarımızı dinledikçe. Biz beğenen arkadaşlarla devam edelim yolumuza, keyif alalım. Ortaya çıkandan çok memnunuz.

Şarkılarda bize desteklerini esirgemeyen ve şarkının davullarını 70'ler ruhuyla çalan, yılların tecrübesini bestelerime aktarmayı başaran, çok değerli Nusret Gürs ağabeyimizin vuruşları, bu tarzlara gönül vermiş bas gitarist sevgili Aslan İstevanov'un dolu dolu kalbimizi hoplatan parmak dokunuşlarıyla birleşti.

“BAZI ARKADAŞLAR”IN BLUES’U ÖZELDİR DEVİRİM DİKKAYA

Bizim için nadir bir araya gelebilecek yeteneklerin birlikteliği oldu bu albümdeki müzisyenler. Tüm ekiple havalandı gitti şarkılar. Bu uzun yolculuğa çıkarken bizi yalnız bırakmadılar, sağ olsunlar. Görüntü ve kurguyu hazırlayan sevgili Giray Bozalp şarkıyı dinleyince o kadar özümseyerek, mutluluk karelerini arka arkaya yuvarladı. Sevgili Emrah Tekşan her zaman olduğu gibi yine fedakarlıktan hiç kaçınmadı ve tanıtım ve renklendirmede elimiz ayağımız oldu. Bu projede yetenekli eller, parmaklar akılla birlikte çalıştı. Büyük emek var. Herkesin eline sağlık. İçimize sindi. İstedikimiz, sevdiğimiz gibi.

“Hayat Duy Sesimi”

Bu ilk single'ımız herkesin hayatında yaşadığı olumsuzluklara karşı direncini artırmak için umudu içinde barındırıyor. Zaten bestemdeki sözlerin halihazırda kendini ifade ettiğini düşünüyorum. Tabii ki dikkat edilirse şarkıda bir sorgulama da var. Hayata yeni başlamış genç insanlardan bahsediyorum. Her şeyiyle saf, daha kirlenmemiş, entrikalara bulaşmamış, tertemiz, hayatına çalışarak devam ediyor, yaşam mücadelesiyle uğraşiyor, dolandırıcılık, rüşvet bilmeyen insanlar. Ama işler hiçbir zaman istediği gibi gitmiyor. Çünkü hayatın akışı öyle değil. Ama yine her şeye rağmen hayata "Benim de sesimi duymalısın" yani "Şans vermelisin bana" diye haykırıyor. Çünkü kendi yönlendiremiyor geleceğini çok çalışarak, ahbap çavuş ilişkileri elini kolunu bağlıyor. Bunun yanında özgürlük, eşitlik istiyor, liyakat, yaşamında herkesin hayatına dürüst devam ettirmesini bekliyor. Alışlagelmiş sistemi, böyle gelmiş böyle gider monotonluğunu kırmak isteyenlere umut verdiğim şarkı... Ve birlikte söyleyelim... Neden... Bir gün her şey değişmek zorunda ve herkes gerçek başarısının karşılığını tam anlamıyla almalı. Artık böyle şeyler olmak zorunda. Hepimizin dileği hayatın gidişatının daha düzgün olması değil mi?

Daha yaşanabilir, herkesin mutluluğun tadına varabildiği bir ortam istemiyor muyuz? Buraya herkes için bir umut bıraktık. İlk bestemiz. "Hayat Duy Sesimi" Folk/Rock türünde yeni bir çalışma olarak karşınıza çıkıyor. Şarkıyı dinlemeye başlıyorsunuz ve o kadar akışkan ki... Bir anda dinlemişsiniz bile sonuna kadar. Single çıktı zaten, bu şarkının yeni gelecek versiyonda kızımın bu şarkıda vokallerde yer alması benim için harika bir duygu olacak. Şimdiden beni heyecanlandırıyor ve çok mutluyum. Nasıl yorumlayacağını da merak ediyorum. Çünkü onu bu konuda özgür bırakacağım.

Anıl: Bu parçanın bizim için özel bir yeri var çünkü radikal yönleri önde olmasına rağmen folk/rock tarzına özgü akıcı dinlenebilirliği kendini çok hissettiriyor. Şarkı adeta pastörize süttten bir nehir gibi. Ortaya koyduğumuz en özgün işlerden biri olduğunu düşünüyorum.

“BAZI ARKADAŞLAR”IN BLUES’U ÖZELDİR DEVİRİM DİKKAYA

“Gönül”

Uygur: Bu şarkının özelliği üniversitede iken şarkının sözlerini ev arkadaşım Ahmet Çalışkan'la yazmış olmamız. Üniversite yıllarında bu sözler ortaya çıktı. Yaklaşık 36 yıl önce... Ev ortamında sürekli elimizde gitar, org şarkı söyledik.

Eskiden 4 arkadaş aynı evde kalırdık. İşin güzel tarafı herkes kaliteli müziksever idi. Herkes okuldan eve geldiğinde sanki sosyal bir ortama girmiş gibi oluyordu. Evde yapılabilecek en iyi şekilde yaratıcılığımızı ortaya koymaya gayret sarf ediyorduk. Yeni keşfedilen şarkılar, şarkıcılar ve üzerine değerlendirmeler... Sanki evimiz bir sanat aktivite merkezi gibiydi. Evde denemeler yapardık, melodilerle. O zamanlar Rock'n Roll hastasıydık. Bu şarkı öyle ortaya çıktı. Daha sonra Anıl ile şarkının söz ve melodisini değiştirmeden biraz daha Folk tarzına taşıdık. Bu kıpır kıpır bir şarkı, sözleri gayet yalın, eğlenceli, biraz çocuksu.

Anıl: Albümün en pastoral ve saf parçası. Çocuksuluğunu kaybetmemesi için ona özel bir sevgiyle yaklaştık.

“Kaybetmek Yok”

Uygur: Kaygılarından dolayı insanların esas yapmak istediklerini gerçekleştirememesi probleminin sözlere yansması... Yola buradan çıktım. Esasında benim de, herkesin de yaşadığı bu. Gerçeklik barındırıyor. Şarkı üzerinde çalışırken en çok bu şarkı üzerinde değişiklik yaptık. Ritim başta daha hafifti. Ancak Anıl intro'ya çılgın bir riff ekleyince şarkı bambaşka bir etki yaptı zihnimizde, olayın boyutu değişti. Uzun süre nakarat notaları çok kafamıza takıldı yaparken. Sonunda alışılmadık bir nakarat geçişi ortaya çıkardık. Bu şarkıdaki mesaj daha çok yenilgi karşısında pes etmeyip azimle gayret eden insanların amaçlarına ulaşmalarına yönelik. Gitar intro şarkıya çok yakıştı. Dinlerken istemeden kafanızı sallıyorsunuz. Sonra nakarat kısmında rahatlıyorsunuz. Terapi gibi sanki.

Anıl: Uygur'la beni Rock'n'Roll günlerimize döndüren bir parça. Geçmişten açılan bir portaldan uzanıp bizi yakamızdan sertçe silkeleyen bir çift el gibi.

“Hayatta Kalmak”

Albümün tek Blues şarkısı. Sözlerle ortaya çıkan etki ve kuvvetli rifler yaşadığımız pandemiyle ilgili durumumuzu açıkça ortaya koyuyor. Zaten tam o dönemde idik yazdığım... İnsanlar olarak ne kadar çabuk manipüle edilebileceğimizi, korkunun evlerimize nasıl girdiği, ne yapacağımızı şaşırtdığımız, sağlıklı kararlar veremediğimiz, sıkıldığımız o dönemin mizahi bir

“BAZI ARKADAŞLAR”IN BLUES’U ÖZELDİR DEVİRİM DİKKAYA

şekilde anlatıldığı eserimiz. Türkçe Blues olması da ayrı bir tat tabii ki. Şarkı ateş ediyor. Sözler de öyle. Tarzı sevenleri mutlu edecek sanırım.

Anıl: Bu şarkının gitar partiyonlarını tasarlarken “Sokak Blues” diye bir şey var ise onu hissettirmeye çalıştık. Biraz uçarı biraz iğneleyici, kara mizah havası taşıyan bu besteye aynı yönelimde bir enstrümantal duyum ortaya çıkardık.

“Nesin Sen”

Uygur: Bu albümün son parçası. Her dinlediğimde gözümün önüne havada uçuyormuş hissi veriyor bana. Sanki havadan birçok yeri ziyaret edip birçok değişik yaşamı izliyorum, sonra hızlıca ayrılıyorum, başkasına geçiyorum. Sonra başkasına geçiyorum. Tabii gerçeği arama telaşı içindeyim. Sanki süre kısıtlı. Belki de her gittiğim yerde şarkıdaki her soruyu insanlara soruyorum. Onları bir kenarda biriktiriyorum. En güzeli bu soruların cevaplarını kendimiz bulalım diye düşündüm. Diğer şarkılara göre bu ütöpik oldu :)

Anıl: Albümün genel akustik havasından biraz olsun ayrılan bir parça. Sözlerine uygun bir şekilde genel düzlemde yükselme hissi vermesini amaçladık. Güzel ve aşırıya kaçmayan bir kontrast yaratıyor.

Geleceğe yönelik düşünceleriniz nedir?

Uygur: Kızımın ilk single'ın ikinci versiyonunda vokallere eşlik etmesi bu projenin benim için en keyifli adımlarından biri olacak. Bu süreçten sonra dinleyicilerimiz albümümüze kavuşmuş olacaklar. Güzel bir özelliğimiz var grup olarak; canlı çalmaya çok alışkınız. Kayıtta nasılsa sahnede de çok farklı olmayacak, hatta yorumlama değişebilir söylerken. Seyircilerle buluşup, beraber bu coşkuyu yaşamak şüphesiz. Alışılmadık olacak, müzikte beklenmedik şeyler çıkabiliyor canlı çalarken. Dinleyicinin bizle tecrübe etmesi gerekiyor. Tabii reaksiyonu da merak ediyoruz şüphesiz.

Anıl: Bu şarkıları yaparken yüzümüzde beliren gülümsemeyi, mutluluğu dinleyicilerin yüzünde de görmek arzusundayız.

kahin şair ve aziz şiir

BAHTİYAR KAYMAK

kişi

*nasıl söyler kendisi için herkes duysun
kendisi için nasıl yazar herkes okusun
samimiyet gerektirir diyorum
üç ölçü itiraf
işte kendimi söylüyorum yazarak*

*cebimde bitmeyecek gibi param hiç olmadı
tutumluluğum cömertçe karşılansın
sayılsın bu bir itiraf
her beş yüz kırk saniyede
sevişmek arzu su yükselir gövdemde
aleni değil saklı görünmeyi severim
korku salacak kadar henüz belirmedi ölüm
önümde bir nehrin gürül gürül aşağı aktığı
isterim yol uzasın saatlerce yukarı
rüzgar bana söylesin uçurumun yerini
hani küt diye düşerim bir iki üç çarpına çarpına
gözlerimin önünden geçer hayat hikayem
kitapları kıskançlığı üç kadeh sarhoşluğu
aleni saklı aşkları böbrek taşları oldu
iyilerden sayılır dalı silkelersen kalır
sabrın kızıl tahtı ile inadın dibinde oturur
en çok annesini sevmiş hayatta
kan ata ata yara kabuklarını sonra
kara kuru bir gençken tek ayak dolaşmış
sümela manastırının ladinlere bakan duvarında
o gün bi ürpermiş dereler lazkızı ve maçka
parıldasın pür dikkat parıldasın diye yeryüzü
dolaşırım dünyayı dolaşırım
ölümsüz bir şaşkınlıkla*

*söylemez korktuğunu kimse ölümden
'o' ölmesin der 'o' nun kıymeti
üç bıçak yarısından daha
elektrikten işkenceden daha
ağrımdan ölüp diriltmekten daha
kahrın her türlü düşünölmüştür
'o' yaşasın diye ömür verilir
ölünecek ise ölüdür
korkulmaz ölümden*

**sevişmek kadar canımı çekiyor ıssızlık
lakin geceye ve hayvanlarına kalmadan
iniyorum dağlardan tanrısız
öğrenebilir miyim yalnızken
dağlarda geceyi sevmeyi
bir hayvanım olsun isterdim yırtıcı
söylesin kulağıma
dilinin jileti ile yalayıp doğum çukurumu**

tanrı yok ölüm de

**oturup ağlasam bakıp bakıp çıırçıplak
yarı canavara benzeyen kaçkarlarda bakıp bakıp çıırçıplak sarılsam
buzul gölde silüetime**

bu bir kar döküntüsü düşü

**kuzine sobada devrilen odunların çıtırtısı
fokur fokur kazan ve sıcak gostil
çocukluk yurdu için
hüzün kadar hüzün**

**herkes tanrısı ile ölür
dedi
aziz
gömülür herkes tanrısı ile**

**korkunun aslı
olmayandan gelir
hayat yaşadığındır
dedi
aziz**

**evvel zaman önce
bozkırda kanayan
kısrağın yarasına
ayyy ayyy**

dedi şiir

**eğil ya şuh eğil
kanın ateşine
ser alnını**

dedi şair

**senin tanrın
ölümle küçük düşürülmüş
ilk rüyasını görüyor
bir kadın cesedinin üzerinde**

dedi kahin

BAĞIMSIZ BİR FESTİVAL: CAN YÜCEL KÜLTÜR SANAT FESTİVALİ

DATÇA KEDİSİ
M. ÖZGÜR MUTLU

Can Yücel Kültür Sanat Festivali bu yıl 2-5 Haziran tarihlerinde Datça'da gerçekleştirildi. Festivali, daha önceki yıllarda olduğu gibi Datça Kültür Sanat Dayanışması, çok sayıda paydaş işbirliğinde gerçekleştirdi. 2018 ve 2019 yıllarında da benim de içinde olduğum yapı festivali örgütlemiş ancak araya giren pandemi festivalin iki yıl yapılmasının önüne geçmişti. Festivalden önce Datça Kültür Sanat Dayanışması'nın yapısından söz etmem gerekir ki bu da festivalin niteliği hakkında bilgi verecektir. Dayanışma 2017 yılında Datça'da yaşayan bir grup sanatçı, aydın ve yaşadığı yerin ve çağın sorumluluğunu hisseden kişi tarafından kuruldu. Bugüne kadar sanat ve kültür alanında onlarca etkinliğe ve üç büyük festivale imza attı. Kurumsal bir kimliği olmayan dayanışma herkese açık, herhangi bir yönetim hiyerarşisi olmayan, kararların ortak eğilim, tartışma ve ikna yoluyla alındığı yatay bir örgütlenme. Ticari bir faaliyet içerisinde değil ve etkinlikleri halka açık. Belli dönemlerde büyük toplantılar yapıp elini taşın altına koymaya niyetli ve hevesli insanlarla yoluna devam ediyor. Bünyesinde her siyasi görüşten insan var ve herhangi bir siyasi parti, örgüt ve hareketle organik bağı yok. Kuruluş amacı öncelikle var olduğu yeri kültür sanat anlamında desteklemek, nitelikli sanat ve kültür eylemleri ve ortamları yaratmak, sanatçılar ve kültür insanları arasında bir bağ kurmak ve sanatı hayatın içinde görünür kılmak. Yani aslında kısaca yaşadığımız yeri güzel kılmak derdimiz. Dayanışmanın hiyerarşik olmayan yapısı, kararların ortak akılla alınması elbette zaman zaman sert ve uzun tartışmalara

yol açıyor ama beş yıllık deneyim şunu gösteriyor ki bir kişi ya da grubun karar alması yerine herkesin dahil olduğu bir tartışmayla karar alınması hem yapılacak işin sahiplenilmesini hem de kalitesinin artmasını sağlıyor; birkaç saat fazla konuşmanın yorgunluğunu saymazsak büyük kazanç. 2017 yılında bu grup bir araya gelirken memleketin genelinde yaşanan özgürlükler alanındaki sıkışmışlık, bireysel çıkışların bir anlam ifade etmemesi, eleştirel düşüncenin bir kenarda can çekişmesi, yalnızlık hissiyatı Datça'da da ön pla-

BAĞIMSIZ BİR FESTİVAL: CAN YÜCEL KÜLTÜR SANAT FESTİVALİ

M. ÖZGÜR MUTLU

na çıkmıştı. Hayata müdahil olmadan çevremizde ve memlekette yaşanan her alandaki yozlaşmayı eleştirmek, eşle dostla sohbet etmek, iç dökmek, küfür etmek bir gıdım fayda sağlamıyordu. O halde yapılması gereken harekete geçmekti. Bu motivasyonla çıkılan yolda Can Yücel Kültür Sanat Festivali bir hedef olarak kondu.

Neden konmasın? Datça'nın geçmişinde, benim de 2002-2003 yıllarında üniversite öğrencisiyken katılıp takip ettiğim *Can Şenliği* deneyimi vardı. Datça'da yaşamış, burası için dörtlükler, şiirler yazmış, Datça'dan beslenmiş ve buraya gömülmüş, Türkçenin en yetkin kalemlerinden, Türk şiirinin büyük anıtlarından biri, sadece şairliği ile değil yalansız dolansız yaşamı, eylemi ve dünya görüşü ile ardında önemli etki bırakmış bir aydını vardı. O halde Datça sanat ve kültür ürünlerinin halka buluştuğu bir festivali hak ediyordu, bu festival de Can Yücel adını. 2018 yılında başlayan deneyim bu sene üçüncüsü düzenlenerek önemli bir mesafe kat etti. Festivali örgütleyen gönüllülerin acemilikleri azaldı, memleketteki sosyal ekonomik değişimlerle festival de değişti ama en baştan beri değişmeyen pek çok şey kaldı. İşte ben bu değişmeyen şeylerden bahsetmek istiyorum.

İlk söylenebilecek ve değişmeyen her şeyi de büyük bir şemsiye altına toplayan kavram bağımsızlık. Can Yücel Kültür Sanat Festivali bağımsız bir festival. Nasıl? Öncelikle ve en önemlisi sırtını büyük bir sermaye grubuna yaslamıyor ve ticari amaç gütmüyor. Festival düzenleme komitesi Datça'da yaşayan gönüllü sanatçı, aydın ve aktivistlerden oluşuyor. Bu komite şeffaf, Datça Kültür Sanat Dayanışması'na pek çok yoldan rahatlıkla ulaşıp katılmak isteyen, katkı sunmak isteyen herkese açık olarak oluşturuluyor. Elbette üç dört günlük etkinlikler dizisini kotarabilmek belli bir bütçe ve insan gücü, emeği gerektiriyor. Bugüne dek tüm bunlar imece ile gerçekleştirildi. Datça'da yaşayan insanlar, esnafı, turizmcisi, memuru, işçisi festivalin gerçekleştirilebilmesi için imeceye katılıyor. Bunun yanında yerel yönetimlerin de önemli katkısı sağlanıyor. Datça Belediyesi ve Muğla Büyükşehir Belediyesi ellerinden gelen katkıyı, teknik ve ekipman anlamında sunuyorlar. Şeffaflık ve açıklık ilkelerden biri, bütçe ve hangi giderlere ne kadar harcadığı açıkça ilan ediliyor. Datça'da yaşayan yazarlar, ressamlar, heykeltıraşlar, fotoğrafçılar, tiyatrolar, dans toplulukları, kültür insanları gönüllü olarak bu festivalde bir araya gelip çalışmalarını sergiliyor, dahası festivalin örgütlenmesine katkı koyuyor. Bu festivalde 'kaşe' diye bir kavram yok. Datça dışından festi-

BAĞIMSIZ BİR FESTİVAL: CAN YÜCEL KÜLTÜR SANAT FESTİVALİ

M. ÖZGÜR MUTLU

vale davet edilen ya da kendileri gelmek isteyen müzisyenler, yazarlar, oyuncular bu etkinliklere tamamen gönüllü, para almadan katılıyorlar. Festival ağırladığı konuklarının yol ve konaklamalarını sağlıyor ama para vermiyor. İş bu halde olunca dev bütçelere gereksinim duyulmadan, özveri ve gönüllülükle dört günde Datça'nın dört bir yanına yayılmış etkinlikler bütünü hayata geçirilebiliyor.

Günümüzde festival deyince, ilk akla gelen olgulardan biri ticaret, alım satımın artması, tüketimin tavan yapması ve sanatsal eserlerin bir meta kategorisinde algılanıp sergilenmesi. Oysa bu festivalde bunları hiçbiri yok. Tüketen değil üreten bir festival Can Yücel Kültür Sanat Festivali. Büyük firmaların, sermaye gruplarının desteğine ihtiyaç duymadığından da alabildiğine özgür, bağımsız, kafasına göre. Üstelik yapılmak zorunda da değil, Datça'da yaşayan insanlar istemese yapılmaz. Neden isteniyor peki? Çünkü hepimiz hayatın rutin akışının bozulmasını istiyoruz birkaç günlüğüne de olsa, buna ihtiyaç duyuyoruz. Antik Yunan ve Mezopotamya kültürlerinde kökenini bulan ve durağanlıkla coşkunun çatışmasının yaşandığı şenlik ve festivallerle rutini kırmak istiyoruz çünkü rutin değişime, harekete, coşkuya, heyecana düşman. Günlük hayat pratikleri dışında politik açıdan bakıldığında da var olan

düzenin herhangi bir değişiklik olmadan devamını öngörüyor rutin. Yerleşik düzenin isteği sabah işe akşam eve, maaşımızı yetirmeye çabalayıp, elektrikleri az yakıp, kombiyi kısım halimize şükrederek oturmamız ve televizyon karşısında bize verilenlerle yetinmemiz. Teorik anlamda buna ne kadar karşı çıksak da çoğu kez yaşam bize bunu dayatıyor ve kendimizi yeknesak akışın içinde sürüklenir buluyoruz. Bu fasit daireyi kırmak çoğu kez bireysel çabalarla mümkün olamıyor, olsa da sadece kendi başımıza bozduğumuz rutin, çevremizin rutini devam ettiğinden etkisini yitiriyor. Oysa bir araya gelmek, birlikte çalışıp üretmek ve hayatımızın üç dört gününü, bir haftasını şekillendirmek, ve bunun için çok daha uzun sü-

re çalışmak, hem bize hem çevremize iyi geliyor. Yalnız olmadığımızı hissetmek, sesimizin gür çıkması, istediğimizde, çabalayıp inat ettiğimizde günümüzü değiştirebileceğimizi görmek, hissetmek her türlü olumsuzluğa ve üzerimizde hissettiğimiz sosyal, ekonomik ve politik baskılara dayanma gücü veriyor. Burada tabii ki şu akla geliyor, bir çeşit toplumsal arınma ya da tatmin duygusu yaşatmaya mı yarıyor festivaller?

Doğruluk payı var kuşkusuz. Arargüç, *Felsefe Ansiklopedisi*'nin festival maddesinde buna değiniyor. Düzen karşıtı gibi görünen festivaller-

BAĞIMSIZ BİR FESTİVAL: CAN YÜCEL KÜLTÜR SANAT FESTİVALİ

M. ÖZGÜR MUTLU

in çoğu devlet otoritesi tarafından var olan düzeni korumak adına insanlara sınırlı ve geçici bir süreliğine yaşamın tekdüzeliğine ve yerleşik baskın ideolojiye karşı durabilecekleri bir alan sağlıyor. Bu pek çok yerde anılan bir yaklaşım. Bir çeşit güvenlik supabı işlevini söylüyor yani. Bu nedenle otoriteler tarafından festivallerin desteklendiğini anlatıyor. Hatta otoriteler kendileri festivaller organize ediyor, hem durgun ekonominin canlanmasına hem büyük gösteri ve şatafatla insanların otorite karşısında gözlerinin boyanmasına, bir nevi güç gösterisine hem de yukarıda bahsettiğim görece özgür, kafanın dağıtıldığı, metaya dönüştürülmüş sanatsal tüketimin hızlandığı bir ortam hazırlayarak insanların gazının alınmasına vesile oluyor. Ne hazin ki bu durum ideolojisine bakmaksızın akılcı olarak sürdürülen yönetim biçimlerinde geçerli elbette. Akılcılıktan uzaklaşıldığında ve otoriterlik git gide iktidarı

kaybetmemek uğruna derinleştirilmek zorunda kalındığında sistem kendi devamı için işlevsel kılabilceği imkanları da kullanamaz ya da göremez hale geliyor. Son dönemde memlekette yasaklanan festivaller, konserler, etkinlikler işte bu akıldışı yönetme ya da yönetememe durumuna güncel bir örnek olarak karşımızda duruyor. Akıl dışılık bir yana, bunun bir nedeni de festivallerin insanları bir araya getiren, sokağı doldurup evleri boşaltan, sosyal etkileşimi zirveye çıkartan tarafı.

Festivallerin en önemli işlevlerinden biri insanların birlik ve beraberlik duygularını güçlendirmesi, bu birlikteliğin itici gücünü otoriteye karşı harekete geçirme ve kurulu düzene karşı oluşturulan söylemlerin dile getirilme ya da farklı bir dille tekrar kurulmasını sağlama potansiyelinin olması. Muhafız seslerin yükselmesi, hatta bu seslerin sanatın kendi diliyle yeniden, farklı anlatım ve algı düzeylerinde hayat bulması otoriteyi rahatsız ediyor doğallıkla. Baskının ve denetimin bir yönetimin aracı olarak ağırlaştığı ve geri dönülemez şekilde toplumun kılcal damarlarına sirayet ettiği dönemlerde muhalefetin bir araya gelerek demokratik gösteri ve protesto hakkını kullanmasını engellemeye çalışan otorite doğasına uygun şekilde bir şenlik ya da festival nedeniyle sokakların, meydanların dolmasını, potansiyel enerjinin kinetik enerjiye çevrilmesini de arzulamıyor. İşte bu noktada bir festival direnç noktası olma ya da otorite karşısında birlik, beraberlik, kardeşlik, dayanışma hattı olmaya, duruş sergilemeye başlıyor. Birkaç makalede rastladığım, hatta birinde adı geçen yayına ulaşamadığım notunun düşüldüğü, “*Consideration sur le gouvernement de Pologne*” adlı yapıtında Jean Jacques Rousseau’nun halk şenliklerini halkı topluca bir araya getirdiği için yücelttiğini görüyoruz. Bu festival tanımı sanat ortamını canlandırma ve eşitlik, özgürlük, kardeşliğin ve birey-toplum ilişkisinin sağlanmasının bir aracı olarak idealize ediliyor onda. Kapitalist sistem içinde “festivalizm” ifadesi ile kavramsallaştırılmış ekonomik kazanç ve tanıtıma dayalı ve tüketim odaklı bir festival anlayışı yerine halkın bir araya geldiği, sanatsal ortamın hareketlendiği ve sokağa indiği, kentteki sivil toplum örgütlerinden sıradan vatandaşa kadar herkesin birlikte kotardığı, tüketime değil, paylaşım, imce ve üretime dayalı bir festival anlayışı Can Yücel Kültür Sanat

BAĞIMSIZ BİR FESTİVAL: CAN YÜCEL KÜLTÜR SANAT FESTİVALİ

M. ÖZGÜR MUTLU

Festivali'nin de varoluş amacını ve bugüne kadar yürüdüğü yolu tarif ediyor. Bu haliyle romantik bir temele dayandığı da söylenebilir.

Yukarıda sınırlarını çizmeye çalıştığım gibi Can Yücel Kültür Sanat Festivali, yeşerdiği yerde, yani Datça'da sanat ve kültür alanında yapılan tüm üretilere ve sanatçılara kucak açıyor. Bu sene Datça'da yaşayan on heykeltıraşın eser üretmesini ve eserlerini halk ile buluşturmasını sağladı. Yine Datça Fotoğraf Topluluğu, kentte yaşayan on üç fotoğrafçının Datça'da çektiği fotoğrafları, sanatçıların seçtikleri Can Yücel dizeleriyle birlikte sergiledi. 50. Sanat yılını kutlayan Ressam İbrahim Çiftçioğlu bir özgün baskiresim sergisi açtı. Can Yücel şiirleri ve Eski Datça Fotoğrafları sergileri açıldı. Bu sergiler her kesimden insan ve öğretmenleri gözetiminde öğrenciler tarafından ziyaret edildi, sanatçılarla çocukların buluşması, diyaloga girmesi sağlan-

dı. Datça'da yaşayan yazarlardan yirmi üçünün imza günü düzenlendi. Akif Kurtuluş ve Sezai Sarioğlu "Ayrıksı Yönleri ve Katmanları ile Can Yücel Şiiri" üzerine söyleştiler. Eski Datça'da şiir dinletileri yapıldı, açık mikrofon etkinliği ile herkese mikrofon uzatıldı, isteyen sevdiği bir şiiri okudu, isteyen kendi şiirlerini seslendirdi. Festival boyunca Datça'da yaşayan ve dışarıdan gelen müzisyen ve gruplar dinleyici ile buluştu.

Dans toplulukları sokaklarda, meydanlarda dans ettiler. Üç tiyatro oyun sergiledi. Datça'da yerleşik iki tiyatronun (Tiyatro Nephente ve Tiyatro Metamrofoz) ücretsiz gösterimleri yanında, Eskişehir'den gelen Tiyatro Diyalektik doğaçlama ve sokak oyunları ile halkın arasındaydı. Gönüllü dernekler tarafından çocuklar için atölyeler düzenlendi. Arkeoloji yürüyüşü ve kazı atölyesi, çöp atölyesi, suluboya atölyesi, cambazlık atölyesi, döviz pankart atölyesi gibi birçok atölye çocukların birlikte üretimine olanak sağladı. Kadın örgütlerinden çevre platformlarına kadar birçok demokratik kitle örgütü ve platform festivaldeydi, cümlelerini kurdular ve seslerini yükselttiler.

Bisiklet sürüşleri, kaya tırmanışları, doğa yürüyüşleri yapıldı. Hızırşah piknik alanında kardeşlik sofraları kuruldu. Can Yücel Kültür Sanat Festivali Can Yücel'in birleştiriciliğinde ama onun manevi mirasına ihanet etmeden, adını araçsallaştırmadan, tüm Datça'nın birlikte ürettiği, eğlendiği, sanatı hayatının içine aldığı bir düzlemde bu sene daha da büyüdü. Eksikler, hatalar elbette vardı. Bu festivali Datça Kültür Sanat Dayanışması örgütledi ama Datça'nın tamamı sahiplendi ve yarattı. Festivalin herhangi bir aşamasında yer alan kimse profesyonel festival organizatörü değil, ressam masa taşıyor, yazar pankart asıyor, heykeltıraş su getiriyor, fotoğrafçı program broşürü dağıtı-

BAĞIMSIZ BİR FESTİVAL: CAN YÜCEL KÜLTÜR SANAT FESTİVALİ

M. ÖZGÜR MUTLU

yor, elbirliği ile zaman ve mekân şekillendiriliyor. Bu nedenle, festivalin sahibi Datça ve Datçalılar olduğu için yani, eksikler ve hatalara rağmen ortaya samimi bir birliktelik, çıkarsız bir dayanışma çıkıyor ve belki de imecenin en çok görünür kılındığı, eşine benzerine az rastlanır bir festival yaşamaya devam ediyor. O halde yaşasın festival, yaşasın bağımsız festivaller.

Bu seneki ve önceki festivallerle ilgili detaylı bilgiye ve görsellere şuradan ulaşılabilir:
<http://www.dksd-datca.org/>

Kaynaklar

1-Festival Kavramı Üzerine Düşünceler, Aysun İmirgi, <http://www.millifolklor.com>

2-Festival- M. Fikret Arargüç, Felsefe Ansiklopedisi, Ahmet Cevizci, Ebabil Yayıncılık, 2013

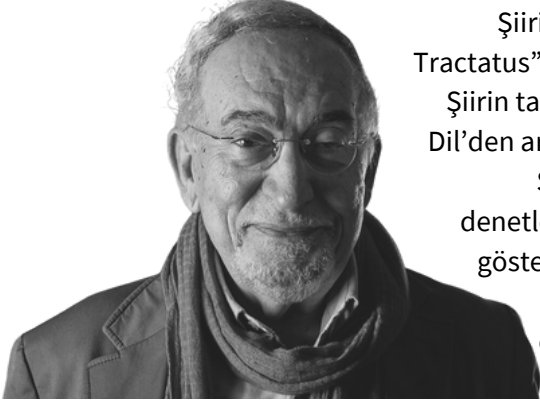
3-Festivallerden Festivalizm ve Bienallere, Tuğba Renkçi Taştan, İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırma Dergisi

4-Karnaval ve Perhiz Arasındaki Savaş: Bureghel 'in Yapıtına İlişkini Bir Çözümleme, Serap Yüzgüller Arsal, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Yıllığı, XVIII (2006)

POETİKA DEFTERİ

ÜMİT YILDIRIM

Hilmi Yavuz

Şiiri dünyanın zihinsel imgesi olarak tanımlayan Hilmi Yavuz, “Şiir İçin Küçük Tractatus” adlı denemesinde poetikasını kısaca şöyle belirler: Şiir Dil değil, Söz’dür.

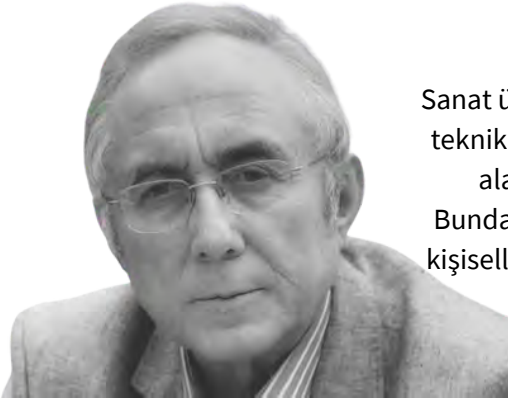
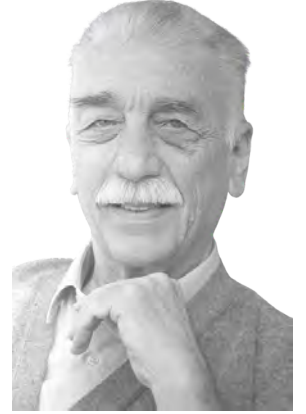
Şiirin tarihi, kopmalarla belirlenir. Şiir Dil iken kapalı, Söz iken “açık yapıt”tır. Şiir Dil’den arındıkça, anlamdan da arınır. Şiirin gösterilen’i kavram değildir, imge’dir.

Şiir öznedir. Bir imgenin iki ayrı zihinde birbirine benzer olup olmadıkları denetlenemez. İmgenin alımlanması için şiirsel metnin kendisine konulacak yol gösterme eklentileri, metni şiirsel bir metin olmaktan çıkarır. Bir imgenin nasıl

anlaşılması gerektiği konusunda okura yol göstermek, o imgeyi imge olmaktan çıkarır, kavram’a dönüştürür. Şiir de bu noktada Söz olmaktan çıkmış, Dil olmuştur artık.

Memet Fuat

Memet Fuat, güzel şiiri şunlarda arar: Bir yanda açıklık, bir yanda su gibi akan dil; yaşama coşkun bağlılık, öte yanda imgelere düşkünlük, derinlik, içe dönüklük... İşte şiirin olmazsa olmazları.

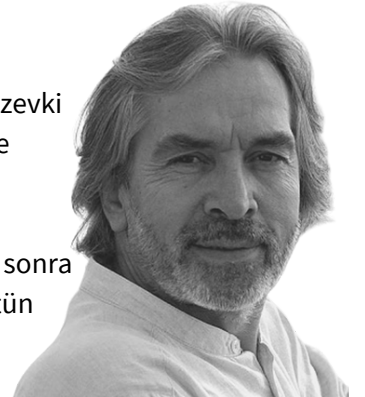
Ataol Behramoğlu

Sanat ürününün nasıl yapılacağına bilgisi ile sanat yapılmaz. Kuralları bilmek işin teknik kısmıyla ilgilidir, o da sanatçı olmak için yeterli değildir. Her özgün sanatçı alanına yenilik getirir, kimi kuralların değişmesine hatta kalkmasına yol açar. Bundan daha önemlisi yapıtında kendi kişiselliğini duyurur. (Burada bireycilik ile kişiselliğin farkını söylemeye gerek duymuyorum) Şiir, şairinin kişisel varoluşunu, salt kendi oluşunun özgünlüğünü, anlattığı şeyin sahiciliğini, yaşanmışlığını yansıtır. Bunlar yoksa orada şiir de yoktur.

İskender Pala

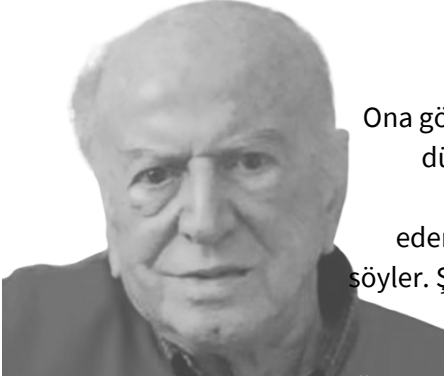
Şiirin okulu, atölyesi olmaz. Şiirin eğitimi şiir okumaktır. Pek çok şairin şiirini bilmekle şiir zevki gelişir kişinin. Genç şairler etkilenmemek için okumuyorum, diyorlar ya olmaz öyle şey! Ne demişti Malraux: “İyi bir manzara resmi yapmak için manzaraya bakılmaz, iyi manzara resimlerine bakılır.”

Genç şairler Türk edebiyatını, Türk şiirini okuduktan sonra antolojileri taramalıdır. Ondan sonra da tek tek şairleri okumalıdır. Dünya şiirinden habersiz kalmamak da cabası. Bir şiirde bütün bunların çalışmasını görmek isterim, bunlar yoksa şiir de yoktur.

POETİKA DEFTERİ

ÜMİT YILDIRIM

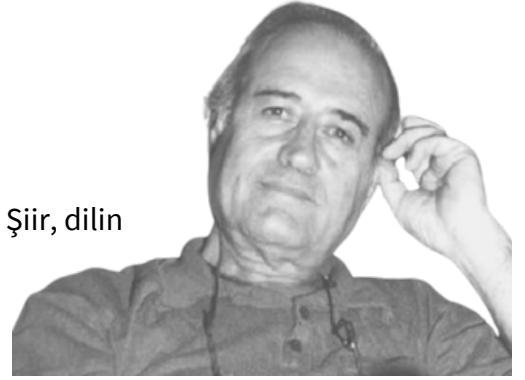

Sabahattin Yalkın

Ona göre şair, çağına tanıklık etmeli, haksızlığa karşı durmalı, özgürce yazmalı, adil bir düzen için çaba göstermelidir. Şair, davranışlarıyla örnek kişi olmalı. Mazoşist aşk şiirlerini sevmediğini söyleyen Yalkın, şunu bunu talit edenlere hiç tahammül edemediğini, düşünce bakımından kendisine ters düşen birini okumak istemediğini söyler. Şairi değil, bazı şiirlerini severim, diyen Yalkın, bu tanımlamaya göre şiir sanatını estetik değerlerden çok bir kişilik sanatı olarak görür.

Nihat Ziyalan

Şiir şöyle yazılır, böyle yazılır diye bir reçeteye kesinlikle inanmıyorum. Şiir, dilin “kızışmasıdır”. Canlıdır, insan var oldukça ölümsüzdür.

Selami Karabulut

Bence şiir, dilin matematiğidir. Şiirde her şey ölçülü olmalı. Sözcükler ne fazla ne eksik olmalı. Duygu ve düşünceler kıvamını iyi tutturmalı. İmge ve metafor abartılmadan kullanılmalı. Düzyazının tersine az ve öz olmalı ama bir yapı oluşturulmadan eksik, yarım bırakılmamalı. Ritim iyi ayarlanmalı. Aksak, inişi çıkışı iyi ayarlanmamış şiir hamdır. Her şairin bir hayat görüşü, felsefesi vardır. Bu şiirine sızar ama dayatma olmamalı. Şair şiirini sözcüklerle kurar, bu nedenle en iyi ve doğru biçimde kullanmalı sözcükleri.

Fahrettin Koyuncu

Dergilerden dizeler seçip dijital ortamda paylaşan Fahrettin Koyuncu, “Bu şiirleri neye göre seçiyorsun?” diye soranlara şu yanıtı verir:

“Keyfime göre seçiyorum. Hem de paşa gönlüme göre. Paşa gönlüm de şunları istiyor:

- 1.Şiirde bütünlük olsun
- 2.Şiirde akıcılık olsun.
- 3.Şiirde lirizm olsun.
- 4.Şiirde imge olsun.
- 5.Şiirde şair, “bir şey” demiş olsun.
- 6.Şiirde “yapı” olsun.

POETİKA DEFTERİ

ÜMİT YILDIRIM

Özkay Mert

Yarına kapalı İkinci Yeni'den uzak durun, bu şiirden öğreneceğiniz bir şey yok! Dergilerde ve dijital medyada paylaşılan gölge şairlerin “çöp şiirler”inden kaçın. Dünya şiirinin büyük ustalarını okuyarak öğrenin şiiri. Unutmayın! Her şey, en iyi kaynağından öğrenilir. Kopyalarının hükmü yoktur. Ayrıca iyi şiir kopya edilemez.

Yunus Emre

“İlim ilim bilmektir ilim kendin bilmektir / Sen kendini bilmezsen bu nice okumaktır” diyen Yunus Emre, kişinin önce kendini tanımak için varlığını sorgulamasını ister. Ontolojik şiir “hakiki”, epistemik şiir ise “ekleni daha doğrusu “yapay”dır. Ona göre ozan sahici olmalı, olmadığı şeyin türküsünü çığırmmalıdır. Doğaya ve kendine sorgulayıcı gözlerle bakan ozanın kendi ruhuna vurduğu sondajla bütün insanlığın ortak ruhuna ulaşmasını gerekli görür. Uzun sözün kısası “bir insan, bin insan” olur, tekte çoğula varır.

Orhan Veli

Orhan Veli'nin şiir anlayışı (Garip), şiirin ne olduğundan çok ne olmadığını bildirir. Bu anlayışa göre şiirde ölçü, kafiye, nazım biçimi, şairanelik, mecaz, anlamsızlık, kapalılık olmaz. Buna göre şiirin eli kolu serbest olmalı, herkesçe anlaşılmalıdır. Bu tanım aslında “Ahmet Haşim'in şiiri neyse biz o değiliz” demeye gelir.

Necip Fazıl Kısakürek

Şiirde his ve fikir unsurlarının ayrı ayrı değil, birleşerek yeni bir görünüm almasını önemli bulur. Şiiri, şiir yapanın kütük (içerik) ve nakış (biçim) olduğunu söyler. Esasında bu ikisi ayrı ayrı şeyler olmayıp bir bütündür. “Saçların”, “Kaldırımlar”, “Kadın Bacakları” adlı şiirleriyle tanıdığımız Necip Fazıl'ın sonradan değişen anlayışına göre şiir, Yaratıcı'yı sır ve gizlilik yolundan arama işidir. Bu anlayışın en güzel örneği adı önce “Senfoni” olan “Çile” adlı uzun şiiridir. Ona göre şiir, metafizik bunalımın ve aranışın şiiri olmalıdır.

Sabit Kemal Bayıldır

.Sabit Kemal Bayıldır'ın bu konudaki tavrı net: Bir şair, neyi, niçin, nasıl ve de kim için yazıyor, önce buna bakarım. Çıkış noktalarını belirledikten sonra varsa çelişkilerini arar bulur, gösteririm.

DÜNYA YALNIZ BİZİM DEĞİL

MESUT KARA

Doğayı ve diğer canlıları umursamak

"Peki, kim özgür öyleyse? Yalnızca kendi kendinin buyruğunda olan, yoksulluktan, ölümden ve zincirlerden korkmayan, kendi tutkularına meydan okuyacak ve rütbeye ve nişana değer vermeyecek kadar güçlü, yetkin, olgun ve çok yönlü, akıllı adam," demişti Romalı şair Horatius. Milattan önce yaşamış şairden günümüze yüzlerce yıl geçti. İnsanoğlunun (tekil/toplumsal) özgürlük mücadelesi sürüyor; özgür ve güzel günler görme umudu da.

İnsan hakları, insanların özgürlüğü ve insan özgürlük hareketi üzerine de yüz yıllardır yazılıyor, çiziliyor, konuşuluyor. Bu dünya, yeryüzü, gökyüzü yalnızca insan soyuna aitmiş ve yalnızca insanlar yaşıyormuş gibi, diğer canlı türlerini hiç önemsemeden, her türlü ayrımcı yaklaşımla tümünden göz ardı ederek, yok sayarak yazıldı, yazıyoruz...

İnsan doğanın dışında bir canlı mı ya da doğadan bağımsız olarak yaşayabilir, özgür olabilir mi? İnsanlar yüz yıllardır insanlığı yok ettiği gibi doğayı, doğadaki diğer canlıları katlederek, yok ederek sürdürüyor varlığını dünyanın tek sahibiymiş gibi.

İlhan Berk, "Korkuyorum... Bir gün biri çıkıp 'Ey insanoğlu!' diyecek ve kimse üzerine alınmayacak," demişti. Bugünler o günler sanki.

Zeytinime dokunma, Zeytin hayattır

Geçtiğimiz günlerde doğaya ve insana değer vermeyen iktidar, mühendislerin, çevrecilerin, avukatların, 'zeytinlikler ve doğa yok olacak' gerekçesiyle tepki gösteriyor olmasına karşın 'ülkenin elektrik ihtiyacını' gerekçe göstererek zeytinliklerde maden ocağı açılmasına izin verdi. Bu yönetmelik değişikliğiyle tapuda zeytinlik olarak kayıtlı alanlarda 'elektrik ihtiyacını karşılamak üzere' yürütülen madencilik faaliyetlerine izin verilebilecek.

Para ve rant uğruna doğayı katletmenin, yandaş sermayenin varsıllığına varsıllık katma girişimlerinin son adımlarından biriydi bu karar. Zeytinlik alanlarında yaşayan insanların, hayvanların, diğer canlıların, zarar görmesine, yok olmasına yol açacak bu karar uygulandığında insanlar işsiz, aç kalacak, diğer canlılar yok olacak...

Hayvanları umursamak

Amerikalı hayvan hakları savunucusu Filozof Steve Best, bir söyleşisinde konuyla ilgili "İnsan ve hayvan özgürlüğü hareketleri birbirinden ayrı-

lamaz; çünkü hepsi özgür olmadan hiçbiri özgür olamaz. İnsanlar hayvanları sömürdüğü sürece huzurlu, insancıl ve sürdürülebilir toplumlar geliştiremez. Aynı şekilde hayvanlar da toplumlarda derin psikolojik ve kurumsal değişiklikler yapılmadan özgürlüklerine kavuşturulamazlar,” diyordu.

Tezlerini “21.Yüzyıl Devrimi: Bütünsel Özgürleşim” başlığıyla değerlendiren Steve Best, bir başka yerde de “Hayvan özgürlüğü, insanların yavaş yavaş hiyerarşi, eşitsizlik ve her türden ayrımcılığı savunan argümanların temelsiz, yanlış ve keyfi argümanlar olduğunu idrak ettiği geniş bir tarihi öğrenme sürecinin doruk noktasıdır,” diyordu.

Artık günümüzde dünyadaki bilinç sahibi tek canlının yalnızca insan olmadığını biliyoruz. 500 kelimelik bir işaret dağarcığıyla internette chat yapabilen goril, 100’den fazla nesnenin, 7 rengin, 5 şeklin adını bilen, altıya kadar nesneyi sayabilen ve anlamlı cümleler kurabilen papağan Alex, Pavarotti seven ve TV’ye Pavarotti çıktığında dışarı çıkmayı reddeden goril Michael, arkadaşı öldüğünde yas tutan yunus, annesi ölünce üzülen ve çektiği acıya dayanamayarak ölen şempanze bilinen birkaç örnek.

Birçok bilim adamı, hayvanların bize benzer bir şekilde hissedip düşündüğüne dair güçlü kanıtlar ortaya koyuyor. Bu değişim Charles Darwin’le başladı. “Doğal seçim kuramı, insanların aslında hayvan olduğunu ve hayvanlar gibi aynı evrimsel dinamiklerine göre evrim geçirdiğini ortaya koydu. Darwin, insan ve insan türünden olmayan hayvanların aslında biçim değil derece anlamında birbirinden farklı olduğunu ortaya sürdü. Evrim biyolojide baskın paradigma olduysa bile, bilim adamları Darwin’in düşüncelerinin evrimsel süreklilikteki anlamlarını anlayamadılar. Darwin ‘İnsan ve Hayvanlarda Duyguların İfadesi’ adlı eserinde bizimle hayvanlar arasındaki benzerlik-

lerin altını çizdi ama bilim adamları Darwin’in argümanını iğrenç buldular. Hayvanları maruz bıraktığı zulümde hiçbir sınır tanımayan bir araç olarak mekanikçilik, hayvan deneyleri yapanların geceleri rahat uyumalarını sağlayan en geçerli dünya görüşü olarak kabul gördü.” (Hayvanları Umursamak/Steve Best)

Bizde de kolları olan, dünya ölçeğinde güçlü hayvan özgürlüğü/hakları aktivistlerinden oluşan birliktelikler, yapılanmalar var. Steve Best öncülerinden, kuramcılarında olduğu ALF’i (Animal Liberation Front) şöyle tanımlıyorlar: “Hayvanları sömürünün dehşetinden ve esaretinden kurtarmak adına bilinçli olarak yasayı çiğneyen insanlardan oluşmuş birbiriyle gevşek bir şekilde alakalı hücreler topluluğudur. Bir hücredeki eylemciler diğer hücredekilerin ne yaptığını bilmediği için, hiyerarşik olmayan yapıları ve anonimlikleri yasal otoritelerin bu kuruluşu yok etmesinin önüne bir engel olarak çıkar. Hayvan özgürlüğü eylemcileri ister kürk çiftlikleri ister üniversite laboratuvarları olsun, hayvanları serbest bırakmak ya da kurtarmak için de bu binalara veya yapılara girerler.”

Geçtiğimiz yıllarda Türkiyeli hayvan hakları savunucularından gelen bir iletide yer alan, Anadolu Hayvan Hakları Federasyonu, Marmara Hayvan Hakları Federasyonu, Ege Hayvan Hakları Federasyonu Kurucu Kurulu, Hayvan Hakları Konfederasyonu Kurucular Kurulu imzalı metinde seçimlerde milletvekili adayı olacaklara şu çağrılar yapılıyor, talepler dile getiriliyordu: “2004 yılında TBMM’de kabul edilen 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanununun, özellikle hayvanlara yapılan işkence ve vahşeti suç saymaması, kabahat olarak tanımlaması nedeni ile yasadan beklenen iyileşmeler gerçekleşemedi. Yeni dönem TBMM Milletvekiliği için adaysanız öncelikli hayati önem taşıyan talebimiz, ‘TBMM de bekleyen, 2004 yılında kabul edilen yasadaki hak-

ları dahi kaybettiren yasa tasarısının geri çekilerek, demokratik ortamda STK'ların görüşleri dikkate alınarak yeni bir yasa tasarısı hazırlanmasına' destek vermenizdir.

Bu bağlamda, seçilip meclise gittiğinizde aşağıdaki hususların takipçisi olacağınıza söz vermenizi istiyoruz.

1. Yasanın TCK kapsamına alınmasını talep ediyoruz.
2. Belediye bakım evlerinin ölüm kampı olmaktan kurtarılması
3. Hayvanat bahçelerine yasak getirilmesi
4. Yunus parklarının yasaklanması
5. Sirklerin yasaklanması
6. Hayvanlar üzerinde deney yapılmaması için çalışmalar yapılması
7. Orman Su İşleri Bakanlığının kadro ve ekipman olarak güçlendirilmesi
8. Toplama çözüm değil. Kısırlaştırma teşvik edilmeli.
9. Doğalarında insanla birlikte yaşamak olan köpeklerin konması için devasa bakım evlerinin ölüm kampı olacağı bilinmelidir.
10. Tehlikeli hayvan tabiri yasada yer almamalıdır.
11. Dövüşlere karşı adli idari tedbirler alınmalıdır.
12. İnternet ortamında üretim, dövüş, satış siteleri için ciddi tedbirler alınmalıdır.
13. Belediyeler ve kurumlar gönüllü ve STK'lar ile hayvan haklarında daha aktif çalışmalar yapmalıdır.
14. Okul müfredatlarına hayvan sevgisi ve merhamet dersi konması sağlanmalıdır.”

Taksim Gezi Parkı'ndaki ağaçları kesip yerine avm-plaza ya da Topçu Kışlası'nı yeniden yapmak istediklerinde gösterilen tepkiyi unutmuyoruz, karar sahipleri de unutamıyor. Oysa bu topraklarda Halikarnas Balıkcısı olarak da anımsanan Cevat Şakir Kabaağaçlı ve Manisa Tarzanı olarak bilinen güzel insanlar da yaşamıştı.

Halikarnas Balıkcısı

1890'da Girit'te doğan ve asıl adı Cevat Şakir Kabaağaçlı olan yazar, Osmanlı Padişahı Abdülhamit döneminin devlet adamlarından tarihçi Şakir Paşa'nın oğludur. Çocukluğu babasının görevi nedeniyle buldukları Atina'da geçer. İlköğrenimini Büyükada Mahalle Mektebi'nde, ortaöğrenimini Robert Kolej'de tamamlar. İngiltere'ye giderek Oxford Üniversitesi'nde dört yıl Yakın Çağlar Tarihi okur.

İstanbul'a dönünce Diken, Resimli Gazete, Resimli Ay, İnci gibi dergilerde yazılar yazar, kapak resimleri ve süslemeler yapar, karikatürler, çizgi romanlar çizer.

Resimli Hafta dergisinde yayımlanan “Hapishanede idama mahkûm olanlar bile bile asılmaya nasıl giderler” başlıklı yazısı nedeniyle İstanbul İstiklal Mahkemesi'nde yargılanan yazar, “Memlekette isyan bulunduğu sırada, askeri isyana teşvik edici yazı yazmaktan” suçlu bulunur. Yıllar sonra Bodrum'a olan aşkı ile tanınacak yazarın Bodrum'a ilk gelişi, İstiklal Mahkemesi'nin kendisini üç yıl kalebentlik cezası olarak Bodrum'a sürgün etmesiyle olur. 1,5 yıl Bodrum'da kalır, cezasının son yarısını İstanbul'da geçirir. Cevat Şakir Kabaağaçlı, cezasını tamamladığı 1928'de kendi arzusuyla Bodrum'a dönerek, 1947'ye kadar burada yaşar.

Bodrum'u ağaçlandıran insan

Bu dönemden sonra kentin antik dönemlerdeki adı Halikarnassos'tan dolayı “Halikarnas Balıkcısı” takma adıyla eserlerini yazmaya başlayan yazar, yurt dışından tohum ve fidan getirerek Bodrum'un güzelleşmesi için büyük bir çaba harcayarak Bodrum'u ve bölgeyi ağaçlandırır, “Mavi Yolculuk” adını verdiği tekne turları düzenler, turist rehberliği yapar.

Cevat Şakir Kabaağaçlı, 1928'e kadar daha çok karikatür, kapak resimleri ve desenler yaparken, bu tarihten sonra giderek ressamlıktan uzaklaşarak kendisini tamamen yazarlığa verir. Bodrum ve çevresindeki hayat, tabiat, deniz, denizciler, sünger avcıları, balıkçılar, balıklar, kuşlar roman ve hikayelerinin konusunu oluşturur.

Manisa Tarzanı

İlginç ve doğa sever olarak önemli insanlardan biri de Manisa Tarzanı olarak bilinen, resmî kayıtlara göre Ahmeddin Carlak ya da kendi ifadesi ile Ahmet Bedevi'dir. 1899 yılında Bağdat'a 100-125 km kadar kuzeyde olan Samarra şehrinde dünyaya gelmiş Kerkük kökenli bir Türkmen olan Ahmeddin Carlak hayatını Manisa'yı tüm Türkiye'ye örnek olacak şekilde ağaçlandırmaya adanmış ve yaşadığı süre boyunca binlerce ağaç diker. Kurtuluş Savaşı'nda savaştığı için İstiklal Madalyası sahibidir. Spil Dağı'nda yaşayan ve Manisa sokaklarında üzerinde sadece şort ile dolaşan Ahmeddin Carlak'a halk 1934 yapımı "Tarzan" filmi Manisa sinemalarında gösterime girdikten sonra yaşamını bu filmle özdeşleştirerek *Manisa Tarzanı* adını takar. 1963 yılında hayatını kaybedince Manisa halkınca bir efsaneye dönüştürülen Ahmeddin Carlak'ın heykelleri dikilir, her yıl ölüm yıldönümü olan 31 Mayıs'ta Manisa'da anma törenleri düzenlenir.

"Kurtuluş savaşı sonlarında işgalci devletlerin orduları çekilirken Batı Anadolu'daki her yeri ateşe verirler. Alevler öyle kuvvetlidir ki Manisa'nın yemyeşil manzarası katran karasına dönüşür." Bu durumu üzüntüyle gören tutkulu bir doğa sevdalısı olan Bedevi, savaş sonrasında Manisa'nın manzarasını tekrar yeşile dönüştürmek üzere burada kalmaya karar verir. Askerlik bitmiştir, ancak ona göre bu vatan için ağaç dikmek yeni bir kutsal görevdir. Azimle mücadele ederek birkaç senede mutlu sona ulaşır.

Yoksul ve yalnız bir hayat yaşayan Bedevi, 1933'te 30 lira aylıkla bahçıvan yardımcısı olarak Manisa Belediyesi'nin kadrosuna alınır. Kendisi de yoksul olduğu halde Belediye'den aldığı aylığı fakirlere yiyecek ve giyecek almak için harcar. Yaz-kış şortla ve lastik pabuçlarla dolaşan Manisa Tarzanı Bedevi, tek malvarlığı olan üzerine sadece eski gazete sererek kullandığı ahşap bir sedirin bulunduğu kulübesinde yorgansız, yataksız ve yastıksız yatar. Yaşamında fazla masrafı olmadığından paraya ihtiyaç duymaz, kazancını fakirler için harcar. Kulübesinin olduğu, başkalarının 25-30 dakikada çıkabildiği Spil Dağı'ndaki Topkale Tepesine, lastik pabuçlarıyla birkaç dakikada çıkar, kendi saatine göre saat 12:00 olunca muhtemelen askeriye kalma eski bir top arabasından 1 el top atışı yaparak saatin 12:00 olduğunu halka da bildirir.

Manisa'nın ağaç ve yeşilliği ile özdeşleşen Tarzan, üye olduğu dağcılık kulübüyle Türkiye'deki dağların zirvelerine tırmanmayı tamamlayıp Manisa'ya döndüğünde, kesilmiş ağaçları görünce, "Yokluğumdan yararlanıp ulu çamları kesmişler, evlatlarını kaybetmiş baba gibiyim, göğsüme hançer saplanıyor, dayanami-

yorum" diyerek kahrolur. O kadar üzülür ki kalp spazmı geçirerek hastaneye kaldırılır. Aşırı efor nedeniyle kalp yetmezliği teşhisi konur. Kendisini daha az yorması önerilse de o tam iyileşmeden hastaneden çıktığı gibi kent merkezindeki park içerisine hazırlanmış yeni kulübesi yerine, Spil Dağı eteklerindeki kulübesine yerleşir. Sağlık şartları bakımından tekrar hastaneye kaldırıldığı 31 Mayıs 1963 günü ise hayatını kaybeder. [1]

Manisa Tarzanı beyazperdede

Yönetmen Orhan Oğuz Manisa Tarzanı'nın hayatını 1994 yılında aynı adla sinemaya aktarır. Sinemamızın ilk çevreci filmi olarak kabul edilen filmde, Kurtuluş Savaşı sonrası yanmış yıkılmış Manisa'ya İstiklal Madalyası taşıyan bir adam gelir ve şehirdeki ölmüş doğayı yeniden canlandırıp kenti ağaçlandırıp yeşillendirmek için bir mücadeleye başlar. Yönetmen Orhan Oğuz. Nuray Oğuz'un senaryosundan Orhan Oğuz'un çektiği filmde Manisa Tarzanı'nı Talat Bulut canlandırır. Talat Bulut'a Serap Sağlar, Pınar Avşar, Ayton Sert, Kutay Köktürk, Özlem Savaş, Nihat Nikerel gibi oyuncular eşlik eder. Film 31. Antalya Film Şenliği'nde (1994) "En İyi 3. Film", "En İyi Senaryo" ödüllerini alırken, 7. Ankara Film Festivali'nde de (1995) Talat Bulut'a başarılı oyunculuğu "En İyi Erkek Oyuncu" ödülünü kazandırır. Manisa Tarzanı filminin set koşullarından ve sahnelerden dolayı üç gün acilde yattığını, ölümden döndüğünü belirten Talat Bulut, film için bir deri bir kemik kalacak kadar kilo vermişti. İyi filmlerin başarılı oyuncu yine Orhan Oğuz'un yönettiği 1988 yapımı "Her Şeye Rağmen" filmi için de tanınmayacak kadar kilo almıştı.

[3] Yaşam öyküsü için Manisa Valiliği'nin resmî sitesinden yararlandım.
<http://manisa.gov.tr/manisa-tarzanı-ahmet-bedevi>

Mahpus Tekerlemesi

SENCER BAŞAT

*Güneőim parlar
karanlığım s6ner
gecem kararır bazen
hayalim tavandan d6ner*

*Duvarım boyanır imgeyle
silinir kapım
yolum açılır
k6pr6m kapanır*

*Suyum akar akarken bođar
ieđim açar solar kokarken
kuőum uçar ararken konar*

*Çocuđum oynar g6lgeyle
d6şer anam peőine ağlar
susar kelimelerim kendine*

*Mahpusum 6zlerim
6zler dururum
kavuőurum
g6n yanar*

SİMETRİK KEDER

SÜREYYA Ş. AYDINHAN

*balkonda sarkan düşünceyim gece kaplı içimde
mumdan yapılma kalbime alevli sözler düşer
senden benden yansımalar ikiz aynalarda: lavinia*

*eğirilen dünyaya her zaman tutunamıyor insan
çivin bile çürüyor iniyorsun duvarından
ay soğudu üşüyen birkaç yıldız uyku eşiğinde*

*kışa girerken katlayıp kollarımdan
dertop bulut göğe kaldırdım kendimi yazdan
arasında kurutup saklamak için yüzümü
tazeledim kır çiçeklerini nevresimin*

*beni çağıran sesi dövüyor kıyıya dalgalar
boynumu uzattığım yana ıslak
karanfil gençliğim yastığıma düşüyor*

*kadınların birbirine simetrik kederleri
bol teyelle işaretlenmiş aynı ipeğe
şimdi bölsek ne var ne yok akşamlara hüznü*

*lavinia, iyice serinledi havalar
verse ceketini şair çıkıp gideceğim şiiirden*

İSKARYOT

EMRULLAH ŞEKERCİ

*iskaryot!
biz yaşayanlar için
çığırtnanlığıydı mevsimin
düşleri anımsatan
cesetlerle dolu yüreğimden
yalnızlığın
yaşayabildiği kadar*

*bir zamanlar daha
mermi yüklü kebeklerin
ağırlığında güzelliğın
ki elimde çiçeği her mevsimin
ve ölümün
-kanlı pelerini-*

*bir kilise avlusunda
yıkık bir gökyüzünün
kırılmış sesleri
ki başımda mızrağıyla katilim
ve ölü bir toprağın yamacına
serilmiş bedenim
-çok terliyim-*

SAAT 23 İZMİR

SARP KESKİNER

İzmir'in cumasıyla cıması, yeşiliyle pıtı, mangalıyla çiğdemi, bıçağıyla kasaturası, maydanozluyla teresi, şahiniyle serçesi, danteliyle kedimesi, jartiyeriyle korsesi, vazeliniyle gecikmelisi, evde damıtık rakısıyla köyde süzülü razak şarabı, bemevesiyle siviği, davuluyla dümbeleği, zurnasıyla gırnatası, vodkallı karpuzuyla rakılı kavunu, devrimiyle futbolu şu saatlerde en tekinsiz şekliyle patlamaya yüz tutmuştur. Kerevetine uzanırın; gözlerini kapatır, oradan oraya gezer durursun... O saat, bu saattir. 01 ile 35, tam bu saatte sevişmeye koyulur; sonraki her saatin size neyi getireceği, seçtiğiniz patıkaya göre ummadık çıktılar sunar.

DESENLER:
ENGİN TURGUT

Azınlık ukuru

TAMER GÜLBEK

*Güneş i hapsediyor yağmur
Cornelius alıp gitarını intihar alıyor
Mitoloji çok entelektüel
İroni hümor kara güneş ukuru*

*Ağustos kefaretiydi
Bazı adamların kaşıkla içtiği sıvıların
Havayla temas etmeyen
Kameradan takip ederken annelerini*

*Ruhsuzlar kurum murum dinlemez
Dinden çıkar bas gitara girer mustaripler
Cornelius seni çok iyi anlıyorum
Dersem karlı kayın ormanı diner*

*Pazen pijamalarda terliyor basitlik
Gel kaşıkla şu adamları peşim pişti
Kıpırdama Cornelius geleceğim kurtarmaya
Kurtları hapsederken karlı kayın ulumaya*

*Mayın çok şerefsiz
Kızıl deri kara azınlık çukuru.*

hurufi trenler

GÖNÜL TOKAYEVA

*yalnızlığın soluklandığı bir istasyonun
kucağına bırakmışlar ıssızlığı*

*raylar arasına sıkışmış hatmilerin
gül kurusu akıyor boyunlarından*

*yolculuk masalları orada
bir trenin camında kalmış*

*rüzgâr ılıklıkla ürperti arasında kararsız
paslı demirleri yalayıp yutuyor*

*ayaklarım sarı çizgide huzursuz
ellerim cebimde gri yokluklar arıyor*

*kuş uçmaz kervan geçmez
peronlara harfleri fısıldıyorum*

(bütün şairler bir gün yas tutacaklar)

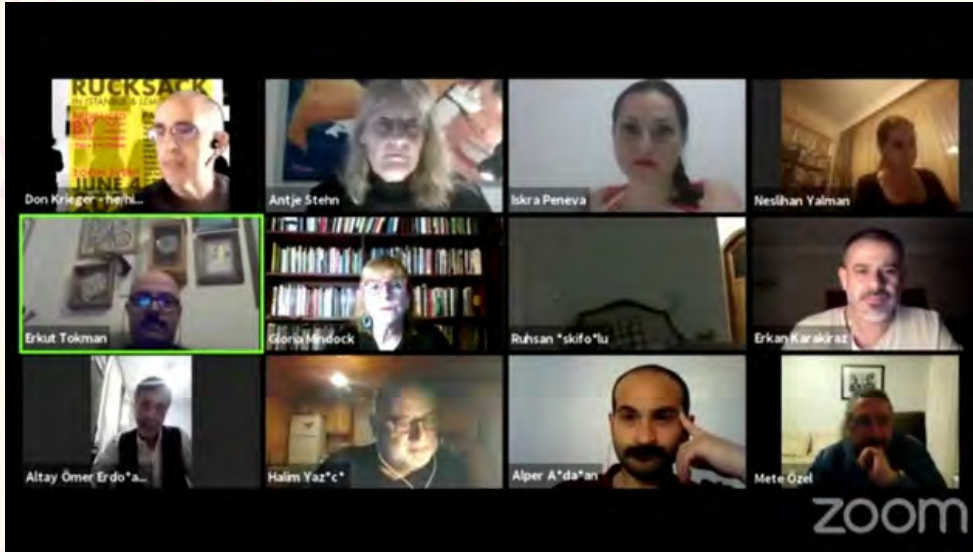
*annemin yer yatağında uyurken
rüyalarımın trenler geçiyor*

RUCKSACK GLOBAL POETRY PATCHWORK İSTANBUL-İZMİR ETKİNLİĞİ YABANCI ŞAİRLER ŞİİR DOSYASI

ERKUT TOKMAN

BÖLÜM:1

Geçen yıl pandemi döneminde 4 haziranda Caz Kedisi Dergisi, Açık Şiir Hareketi ve Pikara Kadın Harekâtı dergisinin Türkiye platformunu temsil ettiği oluşum, Antje Stehn'in öncülüğünde gelişen ve büyüyen, dünyayı dolaşmakta olan ve 250'den fazla uluslararası şairi kapsayan Rucksack Global Poetry Patchwork ile bir işbirliğine giderek, Türkiye'deki ilk etkinliğini organize etti. Türkiye'den Halim Yazıcı, Altay Ömer Erdoğan, Neslihan Yalman, Erkan Karakiraz, Erkut Tokman, Ruhsan İskifoğlu, Ferhat Nitin'in katıldığı etkinlikte çeşitli ülkelerden yabancı şairler de şiirlerini Türk şairlerle birlikte Türkçe ve İngilizce olarak seslendirdiler. Aşağıda etkinliğe katılan yabancı şairlerin şiirlerini iki dilde okuyacaksınız.

Rucksack Global Poetry Patchwork (Rucksack “sırt çantası”) Uluslararası artistik-şiirsel bir hareket olup pandemi döneminde doğmuş, İtalya’da yaşayan Alman şair Antje Stehn tarafından oluşturulmuştur. “Poetry is my passion” sloganı altında online olarak tanıtımı tüm dünyaya yapılmış ve yaygınlaşmıştır. İlk eylem olarak bütün dünyadan şairlerin gönderdiği sallama çaylar (tea-bags) üzerine kurulu bir anlayışla ve buradan üretilen şiirlerle tek ve büyük bir sivil kucaklama isteğini paylaşan hareket, adı gibi dünyayı gezen büyük bir sırt çantası gibidir adeta. Piacenza’daki San Cristoforo Klisesi’nde açılan “İl Piccolo Museo Della Poesia” (Küçük Şiir Müzesi) bu şiirlerle ve sallama çaylardan oluşan bir sergiyle kapılarını ilk kez dünyaya açtı. İzolasyon ve yasakların olduğu bir dönemde Rucksack 58 ülkede 250’den fazla şairin katılımıyla olabildiğince çok dilde sanata, şiire ve sivil dayanışmaya nefes vermek adına dünyayı dolaşiyor. Şairlerin sesinden, inanılmaz bir yolculuk ortaya çıkaran bu hareket, İzlanda’dan Ant Dağları’na, Afrika’nın savanlarına kadar bu sesi her yere ulaştırmış ve ulaştırmaya da devam etmektedir. Bütün bu oluşumlar, kültürel, tarihi, coğrafi olarak yüzyılları aşan bir ritueli de yaratmaktadır sözcükler arasında.

RUCKSACK GLOBAL POETRY
PATCHWORK İSTANBUL-İZMİR
ETKİNLİĞİ YABANCI ŞAİRLER
ŞİİR DOSYASI

ERKUT TOKMAN

Gloria Mindock

Ash-Kül (Glass Lyre Yayınları), Gloria Mindock, I Wish Francisco Franco Would Love Me (Nixes Mate Books), Francisco Franco'nun beni sevmesini dilerdim. (Nixes Mate Books yayınları) Whiteness of Bone -Kemiğin Tanıklığı (Glass Lyre yayınları) kitaplarının sahibidir. La Portile Raiului, adlı kitabı Flavia Cosma tarafından Romenceye çevrildi. Nothing Devine Here-hiçbirşey kutsal değil burada-adlı kitabı (U Soku Stampa- Blood Soaked Dresses -kana bulanmış elbise(Ibbetson St. Press). Karadağ'da yayımlandı. Amerika'da ve dışında pek çok kez eserleri yayımlandı. Eserleri 11 dile çevrildi. "Cervena Barva" yayınlarında editör ve 2017-2018 Somerville Master Programı'nın ödüllü şairi.

Disaster

I suffer many woes,
not serene but impossible.
Always on the edge,
crashing into you,
plunging with force
for your heart to welcome
my disaster.

My life floats in fragments—
I try to grab them.
You, absent.
Me, surrendering to my fate.

No tears, only clouds breezing by
chauffeuring me away, where I
dream of you, lips quivering,
for a moment in the past.

Felaket

Pek çok dertten muzdaribim
Sakinlik değil ,imkansız
Her zaman sınırdı,
Sana çarpıyor,
Kuvvetle dalarak
Kalbine su serpmek için
Benim felaketim

Yaşamım parçalara bölünmüş yüzer
Onları elimde tutmayı denerim
Sense kayıp.
Ben, kaderime teslim.

Gözyaşı yok, sadece bulutlar esinitili
Beni uzaklara sürüklüyor, seni
Hayal ettiğim yere, titreyen dudaklar,
Sadece bir an, geçmişti.

İngilizceden Türkçeye çeviren: Erkut Tokman

20.00 pm (Italy)
21.00 pm (Turkey)

RUCKSACK GLOBAL POETRY
PATCHWORK İSTANBUL-İZMİR
ETKİNLİĞİ YABANCI ŞAİRLER
ŞİİR DOSYASI

ERKUT TOKMAN

Iskra Peneva

Belgrad'ta (Sırbistan) doğdu. Matematik mezunudur. Yerli ve yabancı günlük ve edebiyat dergilerinde şiirleri yayımlanmış, Sırp ve Makedon Edebiyatı antolojilerinde yer almıştır. Eserleri 15 farklı dile çevrilmiştir. Birçok ödül ve takdir kazanan Iskra'nın, en son şiir kitabı Somewhere In-between (Arada Bir Yerlerde), 2016 yılında 55. Struga Şiir Akşamları'nda Makedon dilinde uluslararası en iyi şiir kitabı ödülünü almıştır. 2018'de yayımlanmamış şiir dosyası ile Hırvatistan'ın uluslararası ödülünü kazanmıştır. 2019'da Makedonya'da Makedon ve Sırp Edebiyatı çeviri ve dikkate değer ödülü "Lingva"yı kazanmış ve 2020'de İtalya'da Volturnia Edizioni yayınevi tarafından en iyi yabancı yazar ödülünü almıştır. Makedoncadan Sırpçaya ve Sırpçadan da Makedoncaya çeviriler yapmaktadır. Sırp Yazarlar Derneği ve Sırp Gazeteciler Derneği üyesidir.

Wishes Leaving

I live at a railroad station
With each train departure
One of my wishes travels out into the world

In a new town
At a station
It gets off
Flies above the buildings
Under the clouds
Observes and grows

When it grows big enough
One wish comes true
Far away from me

Yola Çıkan Dilekler

Yaşadığım yer, tren istasyonu
Her trenin yola çıkışıyla
Dünyayı gezer dileklerimin biri

Yeni bir şehirde
Bir istasyonda
İner trenden
Binaların üzerinde süzülür
Bulutların altında
Gözlemler ve büyür

Yeterince büyüdüğünde
Bir dilek gerçekleşir
Benden çok uzaklarda

İngilizceden Türkçeye çeviren: Erkan Karakiraz

20.00 pm (Italy)
21.00 pm (Turkey)

RUCKSACK GLOBAL POETRY
PATCHWORK İSTANBUL-İZMİR
ETKİNLİĞİ YABANCI ŞAİRLER
ŞİİR DOSYASI

ERKUT TOKMAN

Betty Gilmore

Oklohomalı Amerikalı şair ve tanınmış bir Blues sanatçısıdır. İtalya'da Milano'da yaşamaktadır. Rucksack Global Poetry Patchwork organizatörlerindedir. Politik ve caz şiirleri yazıyor.

Soft Summer

It was a soft summer, sad
and the moon sometimes
came out at night
begging for attention
the seasons met unnoticed
we rushed through sunsets
and wandered through the dark
pondering small meanings
breaking cycles
losing the taste of time.

Hoş Bir Yaz

Hoş bir yaz akşamıydı, hüzünlü
Ve bazı bazı Ay
Belirirdi gecede
Dikkate muhtaç
Mevsimler farkedilmezdi
Biz günbatımını yakalamak telaşında
Karanlığa doğru daldık
Dar anlamlara kafa yorarak
Kırarak çemberleri
Zamanın tadını kaçırmak

İngilizceden Türkçeye çeviren: Erkut Tokman

RUCKSACK
IN ISTANBUL & İZMİR / TURKEY

PRODUCED BY
Açık Şiir
CazKedisi
Pikara Kadın Harekâti
Poetry is My Passion

PARTICIPANTS
Halim Yazıcı (Turkey)
Neslihan Yalman (Turkey)
Altay Ömer Erdoğan (Turkey)
Erkan Karakiraz (Turkey)
Erkut Tokman (Turkey)
Ruhsan İskifoğlu (Turkey)
Ferhat Nitin (Turkey)
Gloria Mindock (U.S.A)
Pankhuri Sinha (India)
Iskra Peneva (Serbia)
Eva Petropoylou Lianou (Greece)

ZOOM EVENT
20.00 pm (Italy)
21.00 pm (Turkey)
JUNE 4
2021

HOSTED BY
Antje Stehn
Erkut Tokman

RUCKSACK GLOBAL POETRY
PATCHWORK İSTANBUL-İZMİR
ETKİNLİĞİ YABANCI ŞAİRLER
ŞİİR DOSYASI

ERKUT TOKMAN

Manrico Murzi

İtalyan şair, yazar, çevirmen. İtalya'nın Unesco Kültür Elçisi ve Roma'daki Naumo Vakfı'nın başkanı. 15'ten fazla kitabın yazarı. Margerit Yourcenar, Necip Mahfuz, Osip Mandelsteim gibi yazar ve şairleri çevirdi. Son kitabı Le Mosche di Omero Rafaelli yayınevinden 2021'de yayımlandı.

Di Porto in Porto

È il mio corpo una nave pirata.
Da quale bosco fu tagliata la legna,
da quale cielo si staccò il respiro
che di dentro si muove;
di quale monte è il legno della botte,
di quale vigna il vino che contiene,
ignoro. La verità come l'acqua si sparge,
ed è una casa che non ha cortile
il mondo. Nè conosco
quale canto di gallo svegliò l'onda.

Di porto in porto trascino il desiderio.
Importa il viaggio, non importa l'arrivo.
La vòlta é coppa che un poco s'inclina
a farci bere solamente un sorso
del liquido mistero.
Di giorno c'è un sasso di fuoco
a farmi lume,
di notte una facciosa vagabonda
che mi ricorda come viva anch'io
di luce in prestito.

Dal tempo senza numero
nessun segnale.
Del mondo che trottola
non si avverte il fruscio.
Le stelle, solo perché lontane
non possono bruciare chi le ammira.
E sopra il cuore fa peso
anche un piumino di mimosa.

a Elio Filippo Accrocca, il quale ha suggerito il
titolo a questa raccolta.
La poesia è nata dopo.

Limandan Limana

Vücutum bir korsan gemisidir.
Hangi ormandan kesilmişti tahtası,
Hangi gökyüzünden uyanmış
İçinde dolaşan nefesi;
Hangi dağındır tahta fıçı
Hangi bağındır şarap ki içine boş vermişlik
Katılmış. Gerçek dağılan su gibidir,
Ve bir evdir avlusu olmayan dünya
Dalgayı uyandıran horozun
Ötüşünü bile bilmez

Arzuyu sürüklüyorum limandan limana.
Bir varışı değil yolculuğu satın alan.
Akıcı bir gizemi
Yalnızca bir yudum içmemiz için
Azıcık eğen bir kadehtir gök kubbe.
Gündüzleri ateşten bir çakıl taşı
Vardır bana ışık veren,
Geceleri koca berduş bir yüz
Bana hatırlatıyor aydınlıkta
Nasıl yaşadığımı borçlu

Rakamların ve işaretlerin
Olmadığı bir zamandan.
Vızıltısı duyulmayan topaç
Bir dünyadan.
Yıldızlar yalnız çünkü uzaklıkları
Onları seveni yakamazlar.
Ve kalbin üstünde
Bir mimozanın tozu
Bile ağırlaşır.

Bana bu seçkinin adını öneren ve aynı adlı şiirin daha
sonra doğmasına sebep olan Elio Filippo Accrocca'ya.

İtalyanca aslından çeviren Erkut Tokman

RUCKSACK GLOBAL POETRY
PATCHWORK İSTANBUL-İZMİR
ETKİNLİĞİ YABANCI ŞAİRLER
ŞİİR DOSYASI

ERKUT TOKMAN

Antje Stehn

İtalya'da yaşayan Alman şair, görsel sanatçı, sanat kuratörü, Alman Exil-PEN üyesi. 1980'den beri sanat çalışmaları Avrupa ve Amerika'daki uluslararası sergilerde boy gösterdi. 2014'ten beri şiirsel ve sanatsal performanslar icra ediyor. Kollektif "Poetry is my passion" (Şiir benim tutkumdur) adlı uluslararası şiir hareketinin bir parçası. TamTamBumBum, Los Ablucionistas ve Teerandaz şiir dergilerinin ortak editörlerinden. Piacenza-İtalya'daki "Il Piccolo Museo della Poesia"nın yönetim kurulunda yer alıyor. 2022 yılında en son şiir kitabı olan "Grotesk"i yayımladı (Expeditionen Yayınevi). Şiirleri on farklı dile çevrildi ve pek çok uluslararası antolojide yer aldı. 2020 yılından beri, 250'den fazla uluslararası şairin yer aldığı, şiir-sanat projesi "Rucksack a Global Poetry Patchwork"ün kuratörlüğünü yapıyor.

Empathy is a Learning Path

Lucy is dead.
She fell from a twelve-meter tree
at the beginning of our history.
And we straightened up
believing ourselves to be rational, spiritual
beings
with a special place between angels and
animals
yet, our hearts are a noisy local market
the children have their hands full of torn herbs
they crush spiders and ants
they chase each other with stones and sticks
and as strong men
they skip diplomatic procedures
the grammar of confrontation:
Act before the opponent does
fight regardlessly
until the end
and notify us with a
tweet.

Empati Bir Öğrenme Yoludur

Lucy ölü.
Bizim tarihimizin başladığı yerde
Yirmi metre yüksekliğinde bir ağaçtan düştü.
Ve bizler dimdik doğrulduk
Akılcı ve ruhi varlıklar olduğumuza inanarak
Melekler ve hayvanlar arasında özel bir mertebede
Fakat, kalplerimiz gürültülü yerel bir markettir
Çocuklarımızın ellerinde yolunmuş otlar vardır
Onlar karınca ve örümcekleri ezerler
Birbirlerini taş ve sopalarla kovalarlar
Güçlü adamlar gibi
Diplomatik prosedürleri atlarlar
Yüzleşmenin dil bilgisini:
Düşmanlarından önce davran
Kavgaya et hürmet etmeden
Sonuna kadar
Ve bizi haberdar et
Bir tweetle

İngilizceden Türkçeye çeviren: Erkut Tokman

20.00 pm (Italy)
21.00 pm (Turkey)

Sancı

FİLİZ KALKIŞIM ÇOLAK

*garip bir türküdür içimde mırıldanan
yalnız denizlerin yeniden sevmelere her çırpınışından döndüğü...
ruhun kafesini darmadağın edip ruhuma karıştığı o gece
canın cana verdiği...*

*sessizlik tünüyor üzerime dökülüşlerinin damlacıklarında
kıpırtısında sırrın perde perde ellerinde yaratılan senliği
fıskırmamış kirpiklerinde yeşertisi ırmak ırmak titreyişlerin
çatlamış debisine gönlün
içime yansıyıışlarının harından su taşıyışı
soyunup değıdğin yerlerin fecrinden
oylumlarında üşüyen tek çiy taneciğinin çığılığına eğilişi
gamzesinden koynun
kucağına sere serpe geçişlerin s/onsuzluğundan bir kız verişi
ürpertisinden üfleyen sevda çiçeğidir*

*ardını sancıyıışların kesişen selinden damladığı boynun gevşeyişlerinden öpüşü
öptükçe ,
yıldız yıldız parçalanan köprücük kıyılarına kendini dar atışı
ağızında buğusu güneşsiz kalışların önünde şavkın yırtıklarından uçuşu
duvağının yellerinden nezlerime saçılışı
sustuklarından seviyoruları içişidir
sayıklayışlarının sayıklayışlarıma çarptığı o anın alevini
ısladığı nefeslenişlerin akışlarına bırakışı
kızaran uçların utancından göğe
bedenden ayrılışların arınmışlığını verişi
yüz yüze yükseldiğimiz o anın göz göze gelişinde kirpiğinde vurulduğudur*

*eskizlerinden doğuyor uslarıma bıraktıklarının izleri
isinde pırlıttısı menevişlerine uyanan sevincinde sabahın
büyüyen cıvıltılarında bebeklerinin
halka halka kapkara bakışlarının şeffaflığından çekilişi
kucağıma sokuluşlarının o halinde memede meyvesi
erittiğimiz çatırtıların bizden sakladığımız
bize rağmen ardımızı sürükleyen coşkusunda
deltasında bildiklerini okşanışlara katışı
köpük köpük kavuşmaların sıcağından kaçışlarında
git'lerinde gel'lerinin öylesi ıslattığıdır...*

sevdiğin bir ağız şeklim olmalı

EMİN KAYA

*bir uzun zamanı dörtlere katlar
kırk kez başımızın üstünden uçan kuşlara bakardık
kimseler sabahın canına daha okumamış olurdu
canımızın sesini dinler bir sudan gelirdik seninle
sakin kinsiz bir sudan, hemen yanından geçen başımızın
erik ağaçları çatısıydı daha serçelerin
kendi su olan manzaranla gülerdin bana
aynalar hiç yaşlı göstermezdi seni, ne zaman baksan*

*uzun suskunluklarımız oldu sonra seninle
kisa konuşmalarımızdan sonra
en çok bir çiçekte susmuştun
ben toprağını değiştirirken saksının
uzun kısa mektuplarını okudum sonra
suyun gölgesinde masama bıraktığın giderken*

*sakin günlerimizin gerisinde hiç mi gürültümüz
ulaşmazdı o sahil kentine
sen el ayak çekilince gelirdin
elim ayağıma dolaşırdı sen gelince
bir temmuz sonuydu unutmam
birlikte sahile inmiştik
ilk defa durup karşımda
yaşlılığım da öpecek misin beni ağızımdan, sormuştun
şaşırmış susmuştum o an
şimdi söylüyorum
sevdiğin bir ağız şeklim olmalı yaşlandığımda seni öpecek*

*çok kıymet tükettim bilmeden varlığının sevincini senin
sen ellerinle bir suya götürürdün oysa beni
ben ısrarla daha mavi derdim bozkırlar
suyun çok ötesinde sen coşkun bir suyken
bir adım ötede kum, bozkır ben*

DÜNYANIN BÜTÜN KEDİLERİNE VE ŞAİR METİN GÜVEN'E.

GENÇ KEDİ/ HÜLYA DENİZ ÜNAL
MEKTUP VAR/ MUHARREM SÖNMEZ

Sonra neden ilk tanıştığımız günü hatırladım, İnebey Caddesi numara 47, eski bir Bursa evi, girişte küçük bir bahçe ve tek katlı ahşap bir yapı. İnsan tabii şair denince böyle gizemler içinde sisli birini bekliyor karşısında ama iyi ki öyle biri hiç olmadın. Şairliği son nefesine kadar hak ettiğine ben şahidim. Ama şairliğin kadar heyecanlandırıcı diğer şey, o ilk tanışma gününde beni kediler içinde karşılamadı. Ortalık tam bir bayram yeri, koltuklarda televizyonun hatta bilgisayarın üstünde bile tatlı tatlı öğlen şekerlemesi yapan kediler. Tanışma faslından sonra bana imzaladığın ilk kitabı da hatırlıyorum, Kedi Uykuları. Böyle tanışmalar insanın kalbindeki en geniş odaya yerleşiyor. Ne zaman dünyanın bu kötü gidişatından yorgun düşsem kendimi hemen o odaya atıyorum. Senden bir iki şiir okumak nefes oluyor bana. Bir de onaltı kırkbeş'i hazırladığımız günleri hatırladım, hani seninle bol kavgalı geçen zamanlar, ben ne kadar dergi bu, ciddi bir iş desem, sen osuruktan bir dergi için arkadaşlarımı kırmam derdin; o vakitler kavrayamadığım bu bilgeliği şimdi daha iyi anlıyorum. Hatta sana kızıp ilk kitabıma da aldığım osuruk böceği şiirini yazmıştım, iyi ki yazmışım, insanın böyle kızabileceği hakiki dostlara daha çok ihtiyacı var.

Buraları soracaksan her şey çok değişti, evin satıldı, yerine garip bir bina yaptılar. Bu çağın karakteri bu; güzel olan hiçbir şeye kimsenin tahammülü kalmadı. Kitabını arkadaşın Eşber Yağmurdereli hala basmadı ama olsun yılmak yok. Şimdilerde çok sevdiğim bir arkadaşım, tanısaydın sen de çok severdin eminim, Melih

Karagöz yüksek lisans tezini sana ayırdı, üstelik Yılmaz Akkılıç Bursa Araştırmaları 2022 Ödülü'nü bu tezle kazandı ve bu çalışma kitaplaşacak. İyiliği çoğaltan böyle güzel yüreklere selam olsun. Beni soracaksan evlendim, hem de dünya güzeli, dünya iyisi biriyle. Adı Derya, şiirlerini seviyor, senin gibi bir de kedileri yani tam bir kafa dengin olurdu. Asıl sürprizi sona bıraktım tabii, bir kızım oldu, adı Nehir; incire, zeytine, bir de kedilere bayılıyor, hatta ilk yaş günü pastasını kedili yaptık. Mirasın emin ellerde.

Artık eskisi kadar şiir yazamıyorum, şairlik o kadar da umurumda değil, kimsenin birbirini dinlemediği, okumadığı böyle bir ortamda neyin şairliği. Bunun yerine seninle okuduğumuz yazarları, kitapları tartışmayı yeğledim ama sadece kırık bir özlemle hatırladığım gülüşün var hatırımda.

İyi ki bu dünyadan geçtin, iyi ki şiirler yazdın ve iyi ki dost olduk seninle.

Dünyanın her yerinden
Kendime kart atsam Metin Abi
Ve yıkansam bütün nehirlerinde yeryüzünün
Bu yalnızlık kokusu geçer mi?

Osuruk Böceği, Merdivendeki Çocuk, zımba kitap 2011.

Gölgesiyle dans eden kadın

İLYA YARAŞ

*Kaçan kovalanan
Işıksız tek kalan
Gölgesinden başka bir şeyi olmayan kadın*

*Vücuduna anıları
Zihnine acıları sığdıran
Ölümü yaşamda bulan
Gölgesiyle dans eden kadın*

*Sessiz çığlıklarını yaşamına
Geceleri gözyaşlarını aynalara
Yalnızlığını uykularına gömen
Gölgesiyle dans eden kadın*

*Gölgesiyle dans eden kadın
Kalbinin fısıldadığı yalnızlığını ışığı açarak yok sayan
Alkolün affına sığındığı akşamlarda
Ölse de terk etmeyeceğini bildiği tek şeye tutunan
Bak camda yansıman*

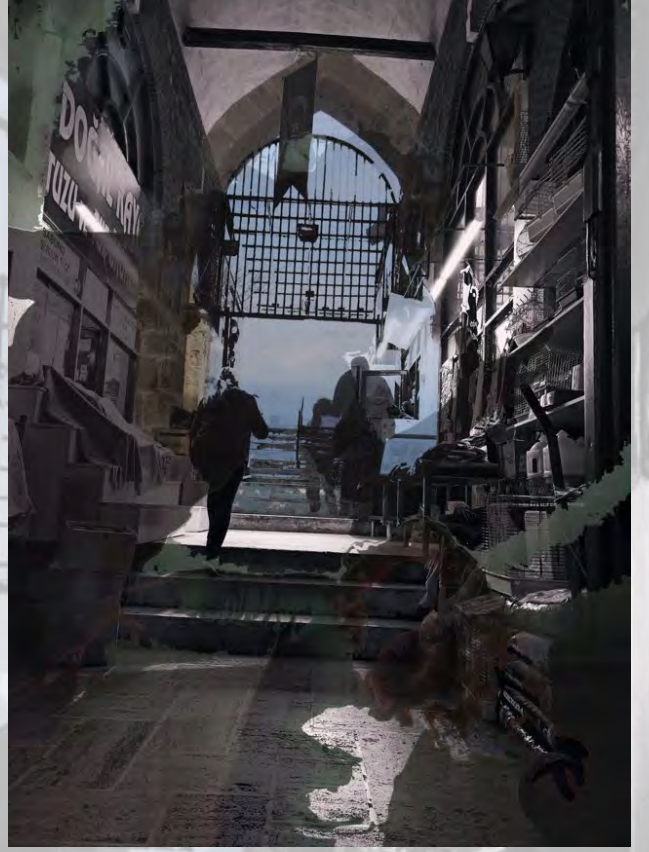
*Ağızımda bir küfür gibi adın
Damağımda tadın
Canımda kanın
Omzumda bacakların*

*

"Bir metrelik duvara tırmanarak o eriklere ulaşamazsın" dedi gülerek kendinden emin bir şekilde.

"Çabaladığım gerçeğini değiştirmez ama" dedi kadın.

Adam şaşırmişti yüzündeki afallama bu cevabı beklemediği gerçeğini belli ediyordu. Yol boyunca ceplerinde duran belki de titrediği belli olmasın diye sakladığı elleri ilk defa görüldü. Duvara yaklaştı. Kocaman nasırlı uzun parmakları annesinden ayrılmak istemeyen ve ağlayarak istediğini yaptırabileceğini sanan gelişmemiş bir eriği yakaladı. Yaşama şansını kaybetmiş küçücük can dan sadece bir çıt sesi duyuldu. Çıt. Bir şey başladı o gece. Bir şey bitti. Küçük bir çığlık yok oldu gecenin ıssız karanlık sokaklarında. Bir adam sevdi bir kadını. Hem de çok sevdi. Bir ses böldü geceyi. O gece kadın arkasına bakmadan gitti.

*

**Özlediğim anılar var
Hatırladığım insanlar
Boş saydığım hayatlar
Çamurlu göller
Veya çamura bulanmış zihinler**

**Rus ruletinin tetiğinde yaşanan hayatlar var mesela
Üç perdelik basit bir oyun aldatmak
Namlunun başında ve ucunda iki kişi var
Üçüncüye ne gerek var**

**Avcı adamlar var
Delici bakışlar
Yalnız ağaçlar gibi baltasını bekleyen kadınlar
Sararak öldüren sarmaşığı kesmenin ne anlamı var**

**Herşeyin farklı olduğu vadedilen bir dünya var
Ya da siktir et hayatın ne anlamı var?**

*

**Şehri bir insanla sevmek
Sokaklarında ilk defa korkusuz bakabilmek
Dikenli tellerin ardında öfke bürümüş acıklı hikayeler hissetmek
Veya sadece yürüyüp gidebilmek**

**Sokak lambalarının sanki bir anı yansıtan ruhlarının arasında; ötelere dalmış
bakışlarını, oralarda ne olduğunu ve benim neden hiçbir zaman oraya ulaşamayacağımı
bilemedim**

**Kendine zarar verişinde ki ötekileştirmeyi
İnsanlara bakarken ki sahte gülümsemeni
Çekip gitmelerini**

**Veya geri dönemeyişlerini hiç bilemedim
Yumuşak yataklar uyku öncesi masallar erken geçti
Başucumdaydın**

**Yalnız uyuyamadığımı kokunu aradığımı bilirdin
Saçımı okşardın ben uyuyana kadar
Kollarında yok olur giderdim
Sabah uyandığımdaya gitmiştin**

**Masallar çöktü üstüme cadıyı modern zamanlar ülkesinde kaybedince hanel ve Gretel,
bari ben gitmeyeyim diye ayak parmaklarımı teker teker yediler**

**Küstah ayna karşıma geçti elini beline koyup duvara yaslandı, sen hiçbir mutlu olamazdın ki zaten yeni mi anladın dedi gülerek
Kendini umuda bulaşmış giysileri yıkamaya adanmış korkak bir kız geldi yanıma kalk oradan dedi başkasına sözü geçmiyor demek diyip umursamadım
Sonra gökten üç elma düştü hiçbiri bana düşmedi.
Halbuki canım ne de çok elma çekmişti**

**Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak biliyorum
Belki bu yüzdendir bir zamanlar emin olduğum taptığım düşüncelere artık gözü kapalı inanamıyorum**

*

**Yüzüne bakıp adlarını tahmin edebileceğin şehir insanlardan değilim ben dedi.
+Şehirde yaşayıp şehirle savaşı olan, hep uzaklara bakıp aslında yaşadığı yere ait olan bir tiplere de değilim. Beni çok yanlış tanımlamışsın yazdığın hikayede kendini sevmiyor diye değiştirmek için kaldırılmış burnunun yarattığı laflarına ve yaralarının acısından kalan kaşınmasına aldırmadım
-senin hikayen ne o zaman dedim söz veriyorum istediğin gibi yazacağım
+Yitik şehirlerin masallarını, eski bir defterin dokunulmamaşındaki hasreti ve boş geçen trenlerin ayrılan yollarında ki katı hüznünü severim ben dedi
Cam ayakkabıların peşinden koşarken gözden kaçan ve hayata bir elveda çakarcasına kapı önlerine bırakılan yırtık ayakkabılara gülümserim
Kendimizi bir şekilde hikayesine katmaya çalıştığımız ve önemli saydığımız insanlara değil tebessüm ettiğinde çürümüş dişleri kocaman dudaklarından bende burdayım diye fırlayan kimsesiz çocuklara veya soğuk bir sokağın tombul kedilerine saygı durumunda bulunurum
Kavalcının isyanını göremeyişimize, gittikçe soğuyan küçük bedenlerde ki kocaman gözlere ağlarım.
Albümlerde ki tamamlanamamış geçmişimizi düşleyerek tebessüm eder sonrada siktir et diye kapağı kapatırım.**

kış sonu haikuları

MELİH ELHAN

1.
salaş kahvenin
sandalyesinde güneş
çayın renginde

2.
neşeli bulut
dağın sırtına binmiş
baharı karşılar

3.
camın önünde
lodos şarkı söylüyor
körkütük aşık

4.
çıplak ağaçlar
yeşil bir örtü ister
kış hoyratlığı

5.
evin sahibi
kazların çobanı kim
öfkeli poyraz

6.
çocuk soruyor
kuma saplı şemsiye
yaz geldi diyor

7.
renkler, kokular
çullanır üstümüze
taşrada pazar

8.
ay yıkanıyor
nilüferle göz göze
süs havuzunda

9.
bahar yağmuru
yolumuzu yıkıyor
toprak kokusu

10.
deniz kestanesi
çıtırtılar içinde
yaz habercisi

11.
köpeğin sesi
geleni karşılıyor
bahar mı yaz mı

12.
deniz balıksız
çöpü eşeler martı
sonu dünyanın

13.
uzayan günler
kısaltıyor geceyi
mutluluk hissi

14.
kuşlar terzisi
dem çekiyor balkonda
boynunda iplik

15.
kalesi kumdan
taş sektiren çocuğun
yaz hikâyesi

16.
sahile koşar
mavi kısa pantolon
yüklükten inip

17.
kaçıyor baygın
kokusu melisanın
bahçe çitinden

18.
kopan uçurtma
nefes verince imbat
değdi buluta

19.
hercai yağmur
çiçekleri öperek
geçip gidiyor

20.
ateş böceği
delik deşik ediyor
mat karanlığı

HAYATIMI KAYDIRAN ON ŞARKI

DENİZ PINAR / HAZ: HAZ: SARP KESKİNER

LALO SCHIFRIN : “DANUBE INCIDENT”

Peyote'nin şimdiki yerine taşındığı ilk yıllar. Atmosfer yaratma ustası Lalo'nun compilation plağı çok dinlenmekten fena çizilmişti. Öyle ki her bir tam dönüşündeki çizik başka bir ritim oluşturuyordu. Bu halde bile setlerimde çalmaya devam ediyordum.

<http://www.youtube.com/watch?v=LkVGfVXPY18>

VAMPYROS LESBOS SOUNDTRACK: “THE LIONS & THE CUCUMBER”

Jess Franco'yla ilk tanıştığım film. Çok genç yaşta kaybettiğimiz nefes kesici Soledad Miranda'nın filmin başında İstanbul'da bir gece kulübünde bir vitrin mankeni ile birlikte sunduğu erotik sahne gösterisi sırasında bu parça çalar. Bu lezbiyen vampir filminin ve müziklerinin üzerimdeki etkisi hala devam eder.

<http://www.youtube.com/watch?v=OEGGGUMrliA>

MESSER CHUPS: “SUPER MEGERA”

B sınıfı korku, vampir, Euro-sleaze filmlerinden sample'lar, surf, rockabilly, moog ve diğer eski Rus analog klavyeleri, theremin... Bu parçanın ortalarında Criswell'in "Torture, torture pleasures me" sample'ı. Yine bahsedilen filmlerden bölümlerle oluşturdukları klipleri. S&M, bondage, tiki kültürü, egzotika, voodoo, burlesque ve space age pop gibi beni de fazlasıyla etki altında bırakan tüm bu özelliklerin tek grupta vücut bulması çok şaşırtmış ve etkilemişti. B filmlerini nasıl desteklerinin bir örneği de Oleg'in İstanbul'u ziyaretlerinde grup için özel hazırladığım dj setim esnasında bizim kayıp filmimiz "Dişi Kilink"i sormasıdır.

<http://www.youtube.com/watch?v=17aOnoxj9N4>

BONZO DOG BAND: “BY A WATERFALL”

Büyük deha Vivian Stanshall'ın dada fikirleri ve kara mizahını ortaya koyduğu, ilk duyduğumda şaşkınlık geçirdiğim grup. Bu manyaklar topluluğu eski çizgi film efektleri ve tuba kullanımı ile de başka hiçbir şeye benzemeyen sesler çıkarıyordu ortaya. Narmanlı Yurdu'ndaki dükkanı ziyarete gelen yaşlı bir İngiliz çiftin "Hunting tigers out in India" parçası tesadüfen plakta dönerken, bir ağızdan bağıra bağıra eşlik etmeye başlamalarını unutamam.

<http://www.youtube.com/watch?v=loKznDGqTcw>

PAUL SIMON: “FIFTY WAYS TO LEAVE YOUR LOVER”

İlk aldığım plak Simon & Garfunkel'in "Sounds of silence"ıydı. Aradan geçen yaklaşık 25 yıldan sonra şaşırtıcı şekilde bu parçaya büyük tutkuyla bağlandım.

<http://www.youtube.com/watch?v=MG-0BWLybIQ>

HAYATIMI KAYDIRAN ON ŞARKI

DENİZ PINAR / HAZ: HAZ: SARP KESKİNER

VENTURES: "TELSTAR"

Hayranı olduğum Joe Meek'in en güzel bestelerinden. Tüylerimi diken diken etmiştir hep. En sevdiğim sörfçüler Ventures ile fezaya seyahat...

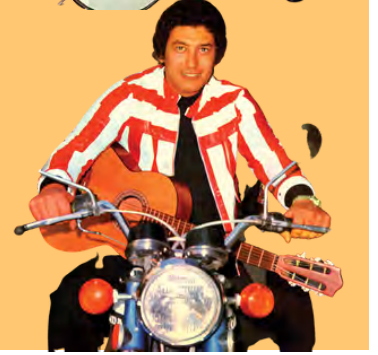
<http://www.youtube.com/watch?v=D6DmtPQv7V8>

OMAR KHORSHID: "POPCORN"

Lübnanlı bu gitaristin; sörf gitarı, titrek moog klavyeler ve göbek havalarını bir araya getiren psychedelia'sı çok şaşırtmıştı beni. Özellikle de bu popcorn cover'ı.

<http://www.youtube.com/watch?v=8KTFYpbSJJY>

DICK HYMAN: "MOON GAS"

Moog klavyelerin sınırsız ses olanaklarına ve dünya dışı tuhaf seslerine ilgimin başlamasını sağlayan albümlerdendir. Özellikle bu plakta eşlik eden Mary Mayo'nun rüya etkisi yaratan sesini de çok sevmiştim. Uzun bossa nova'sı.

http://www.youtube.com/watch?v=gvg_NSPsyVk

TINY TIM: "EARTH ANGEL"

Tiny Tim ve "tiny" ukelele'si. Bu televizyon şovundaki performansına özellikle bayılırım.

<http://www.youtube.com/watch?v=TT8t0VxZXEM>

FRANKIE LYMON & THE TEENAGERS: "I'M NOT A JUVENILE DELINQUENT"

Bu parçayı söylediğinde 13 yaşındaymış. Kazancı Yokuşu'ndaki ilk evimde toplama Rock & Roll kliplerinden oluşan bir videoda bu performansı da vardı. Emin ve Ünver'le sürekli geriye alıp, tekrar tekrar dinlediğimizi hatırlıyorum.

<http://www.youtube.com/watch?v=9r2HF5uHtNE>

konserve/консерва ağı nedir?

İzmir'den KARANTİNA[1] kolektifi ile Sofya'dan Meeting Points'in[2] 2020 yılında Civil Society Exchange[3] desteğiyle hayata geçirdiği konserve/консерва ağı, somut olmayan kırsal kültürel miras unsurlarına sanat yoluyla görünürlük kazandırmak amacıyla yaratıcı, katılımcı yöntemler izleyen organizasyonları içeren, uluslararası bir ağ olarak faaliyet gösteriyor. Hâlihazırda on bir ülkeden otuzu aşkın bağımsız organizasyonun deneyim paylaşımına olanak tanıyan ağ, kırsalda yaşayanları kültür üretiminin etkin parçası kılacak bir model geliştirmeyi amaçlıyor.

Koordinasyonu üstlenen, misafirlik programını tasarlayıp yürüten Sarp Keskiner (Teos Kültür Sanat Derneği) ve Gökçe Süvari (KARANTİNA kolektifi), projenin ortaya çıkış gerekçesini şöyle özetliyor: “Şimdilerde hepimiz, küçük ölçekli üretimi ve dolayısıyla ülkelerin ekonomik yeterlilik becerisini planlı şekilde ortadan kaldıran neo-liberal politikaların köylük alanları nasıl çöküntüye uğrattığına tanık oluyoruz. Tıpkı Bulgaristan ve Türkiye’de olduğu gibi dünyanın dört bir yanında gençler, istihdama katılma ve düzenli gelir elde edebilme umuduyla doğup büyüdükleri kırsalı terk

[1] karantinekan.com

[2] meetingpoints.bg

[3] facebook.com/CivilSocietyExchange/

KONSERVE: KENTLER ARASI SANATÇI DEĞİŞİM VE MİSAFİRLİK PROGRAMI

ediyor; metropollere veya başka ülkelere göç ediyor. Sağlıklı ve adil gıdayı sağlayan geleneksel tarıma, folklor ve yerel zanaatlara dair endemik birikim, kırsal nüfusun hızla yaşlanmasından dolayı silikleşiyor. Dahası verili durum, bu birikimin yaşanan erozyondan dolayı bozulmaya uğradığına, kültürel çeşitliliğin de mono-kültürel bir yapıya büründüğüne işaret ediyor. Buna bağlı olarak köyler, yaşayan kültürel ortamlar olmaktan çıkıp turistik cazibe merkezlerine, maksimalist festival alanlarına dönüşüyor. Bu meseleye dikkat çekmeyi amaçlayan işitsel ve görsel belgeseller ise zamanın ruhuna uyumlu şekilde kısıtlı bir kitleye ulaşıyor. Buradan hareketle, ağın bileşenleriyle birlikte kentle kır arasındaki kopukluğu gidermek adına, endemik bilginin aktarımında hangi yöntemleri kullanabiliriz; bu değerlerin sanatsal pratiklerle işlenebilmesine ve görünür kılınabilmesine yerel toplulukları nasıl dâhil ede-

Çanakkale (Foto: Gökçe Süvari)

İzmir (Foto: Gökçe Süvari)

Gödençe (Foto: Sarp Keskiner)

KONSERVE: KENTLER ARASI SANATÇI DEĞİŞİM VE MİSAFİRLİK PROGRAMI

biliriz; sanatsal programları 'kültür götürme' yaklaşımından uzak durarak kırsala nasıl taşıyabiliriz gibi sorulara cevap arıyoruz. Bu bağlamda konserve/консерва ağı kapsamında her yıl farklı köylerde düzenleyeceğimiz misafir sanatçı programlarıyla sanatsal üretimi merkez dışına çıkartmayı, bugüne kadar izleyici rolü biçilen yereli kültür üretiminin aktif paydaşı kılmayı hedefliyoruz."

facebook.com/konserveproject
instagram.com/konserveproject

*** "KONSERVE: Kentler Arası Sanatçı Değişim ve Misafirlik Programı Ağı", bir Avrupa Birliği projesi olan CultureCIVIC: Kültür Sanat Destek Programı tarafından finanse edilmektedir.**

Çanakkale (Foto: Sarp Keskiner)

İzmir (Foto: Gökçe Süvari)

KANARYALAR | YASUNARI KAVABATA

ÇEVİRİ KEDİSİ
ONUR ÇALI

Hanımefendi,

Verdiğim sözden dönmek ve size bir kez daha yazmak farz oldu.

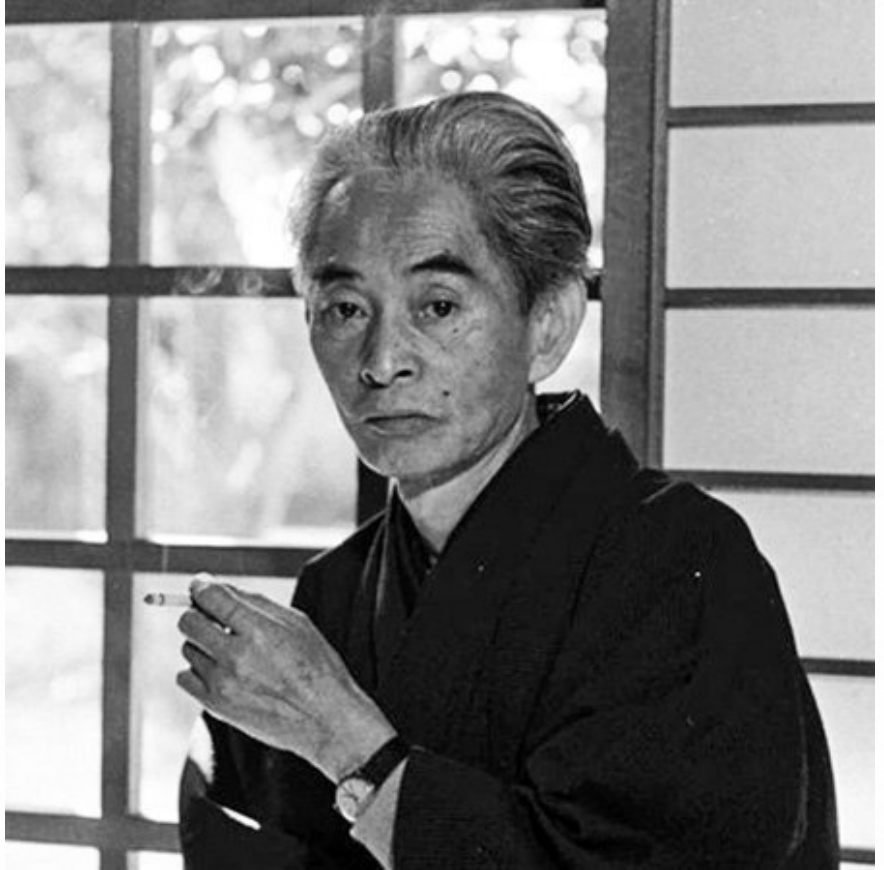
Bana geçen yıl vermiş olduğunuz kanaryalara daha fazla bakamayacağım. Onlarla karım ilgilenirdi. Benim bütün yaptığım kanaryalara bakıp sizi hatırlamaktı.

Bana ne söylediğinizi hatırlıyor musunuz? Dediniz ki, “Sizin karınız var, benim kocam, görüşmemeliyiz. Keşke karınız olmasaydı! Size bu kanaryaları beni hatırlamanız için veriyorum. Bakın şunlara: Karı

ve koca! Kuşları satın aldığım adam, bir erkek bir dişiye rastgele seçti, aynı kafese koyuverdi. Birbirlerine aşına değildiler. Her neyse, bu kuşlar size beni hatırlatacak. Size hatıra olarak yaşayan bir şey vermem tuhaf görünebilir ama hatıralarımız da yaşıyor. Kanaryalar bir gün ölecek. O gün geldiğinde hatıralarımız da ölmeli, bırakalım ölsünler.”

Kanaryalar ölecek gibiydiler. Onlara bakan, gitmişti. Bencileyin beceriksiz bir sanatçının bu narin kuşlara bakması imkansızdı. Açık konuşalım. Kuşların bakımıyla ilgilenen karım öldü ve şüphe yok ki onun ölümü kuşların da ölümü olacak. Görünen o ki hanımefendi, hatıranızı emanet ettiğiniz kişi karımmış meğer.

Kuşları serbest bırakmayı düşündüm ama karımın ölümüyle kanatlarında derman kalmamıştı sanki. Ayrıca, bu kanaryalar özgür yaşamaya alışkın değiller. Karı ve kocanın birlikte uçabilecekleri bir sürü de yok, ne bu kasabada ne de yakınımızdaki ormanda. Birbirlerinden ayrı uçarlarsa da tek başlarına ölürler. Söylediğiniz gibi, kuşları satan adam onları rastgele seçip, bir dişi bir erkek, aynı kafese koymuştu.

KANARYALAR

ÇEV: ONUR ÇALI

Bununla birlikte, kuşları aynı adama satmaya varmıyor elim. Bana onları siz verdiniz. Ama size geri vermeye de gönlüm razı değil. Onlar karımın baktığı kuşlardı ne de olsa. Belki de unutmuş olduğunuz bu kuşları size geri verip zahmete sokmak istemem zaten.

Tekrar ediyorum. Kanaryalar bu güne kadar yaşadı çünkü yanı başlarında karım vardı, şimdiyse size ait hatıraları canlandırıyorlar. İşte bu yüzden hanımefendi, bu kanaryaların ölümden de karımın ardından gitmelerini istiyorum. Konu sadece hatıralar da değil. Neden en başta sizin gibi birine aşık olmadım ki! Karım olduğu için mi? Karım bana yaşamın sıkıntılarını unutturuyordu. Varlığımı görmezden gelmeme yardımcı oluyordu. Sizin gibi bir kadınla olsaydım, yüzümü kendime çevirmek zorunda kalacaktım ya da başımı önüme eğecektim.

Hanımefendi, izninizle, kanaryaları öldürüp karımın mezarına gömeceğim.

ŞİİRLİ KÜLTÜR DERGİSİ
Temmuz Ağustos Eylül 2022

CAZKEDİSİ

twitter.com/CazKedisi1

facebook.com/groups/cazkedisiiirdergisi

instagram.com/cazkedisidergi/

YAYIN YÖNETMENİ: HALİM YAZICI

YAYIN KURULU: DEVRİM DİKKAYA, HALİM YAZICI, SARP KESKİNER

TASARIM, REDAKSİYON: M. ÖZGÜR MUTLU

YAZIŞMA ADRESİ: CAZKEDISIDERGISI@GMAIL.COM